

YUKIO MISHIMA
Tumultul valurilor

Traducere din japoneză și note de
ANDREEA SION

HUMANITAS
fiction

Capitolul 1

Utajima¹ este o insulă mică, a cărei circumferință nu depășește un ri^2 , și are o mie patru sute de locuitori.

Pe insulă sunt două locuri în care ochiul descoperă priveliști de o mare frumusețe. Unul din ele este templul șintoist Yashiro, înălțat în apropierea vârfului insulei, cu fața spre nord-vest. De aici se poate zări în întregime golful Ise, insula aflându-se chiar la intrarea în strâmtoarea care-l desparte de Oceanul Pacific. Peninsula Chita se întinde la nord, iar peninsula Atsumi, la nord-est. Înspre vest se zărește din loc în loc linia de coastă dintre Uji-Yamada și Yokkaichi din regiunea Tsu.

Dacă urci cele două sute de trepte de piatră spre templu și privești înapoi, de lângă poarta tori-i³ străjuită de cei doi lei din piatră – paznicii templului –, înaintea ochilor ți se deschide întinderea golfului, neschimbată de trecerea secolelor. Odinioară, pe locul acesta creșteau doi „pini tori-i” ale căror crengi se împleteau în forma unei porți de templu și încadrau frumos priveliștea, dar s-au uscat de multă vreme.

Deși acele pinilor sunt abia de un verde fraged, lângă țărm algele de primăvară colorează deja în stacojiu apa oceanului. Vântul de iarnă încă mai suflă puternic dinspre Tsu, aflat la nord-vest, și de aceea e prea frig pentru a te putea bucura cu adevărat de priveliște.

Templul Yashiro este închinat zeului mărilor, Watatsumi-no-Mikoto. Credința în acest zeu s-a născut în mod firesc, localnicii insulei fiind pescari. Se rugau întotdeauna pentru ape liniștite, iar când scăpau teferi din vreo primejdie veneau înainte de toate la templu să-i aducă zeului bani ca ofrandă.

Templul Yashiro posedă o comoară de preț – șaizeci și șase de oglinzi din bronz. Printre ele se află o oglindă din secolul al VIII-

¹ „Insula Cântecului”.

² Unitate de lungime tradițională japoneză, reprezentând aproximativ 3,9 km.

³ Poartă înălțată la intrarea în incinta unui temple șintoist, în general vopsită în portocaliu aprins, compusă din doi stâlpi groși înclinați spre interior, care susțin orizontal o grindă arcuită cu capetele ridicate.

lea, decorată cu struguri, și o copie a unei oglinzi chinezești din vremea celor Șase Dinastii⁴, din care în Japonia nu se găsesc decât vreo cincisprezece-șaisprezece bucăți. Căprioarele și veverițele sculptate pe dosul oglinzii au părăsit în vremuri de demult pădurile îndepărtate ale Persiei, au străbătut țări și mări, au ocolit jumătate de Pământ și, în cele din urmă, și-au găsit odihna pe insula Utajima.

Celălalt loc din insulă care oferă o priveliște minunată este farul de pe muntele Higashi⁵, înălțat pe o stâncă în apropierea vârfului. Din josul stâncii se aude neconținut zbuciumul valurilor din canalul Irako. Acolo, în strâmtoarea îngustă ce unește golful Ise cu Oceanul Pacific, se iscă mereu vârtejuri în zilele cu vânt. De partea cealaltă a canalului se ivește vârful peninsulei Atsumi, unde, pe malul stâncos și pustiu, se află micul far nelocuit de la capul Irako. De la farul din Utajima se vede o parte din întinderea Oceanului Pacific, înspre sud-est, iar înspre nord-est, mai departe de golful Atsumi și dincolo de șirul munților, se zărește muntele Fuji, în zorii zilelor cu vânt puternic dinspre vest.

Când un vapor cu aburi dinspre Nagoya sau Yokkaichi, ori mergând într-acolo, trecea prin canalul Irako, croindu-și drum prin puzderia de vase mici de pescuit împrăștiate din golf și până-n largul oceanului, paznicul farului îl urmărea prin binoclu și-i citea rapid numele.

În câmpul vizual al binoculului s-a ivit cargobotul de o mie nouă sute de tone al companiei comerciale Mitsui, *Tokachi-maru*. Pe puntea vasului, doi marinari în uniforme albastru deschis stăteau de vorbă, bătând din picioare. Puțin mai târziu a intrat în port un vas englezesc, *Talisman*. Pe puntea superioară se zăreau deslușit siluetele mărunte ale marinarilor care se jucau, aruncând niște inele și încercând să nimerească un țăruș.

Paznicul farului s-a îndreptat către masa din căsuța de pază și a notat în Registrul de Deplasare a Navelor numele și codurile vaselor, ora trecerii și direcția de navigare. A telegrafiat apoi porturilor de destinație, pentru ca proprietarii mărfurilor să poată începe din timp pregătirile de întâmpinare.

Era după-amiază și soarele coborâse după muntele Higashi, iar în jurul farului se lăsase umbra. O gaie neagră dansa pe cerul senin, deasupra mării. Își îndoia pe rând aripile, de parcă și le

⁴ 220-589 e.n.

⁵ „Muntele de la Răsărit“.

punea la încercare și, în clipa în care te gândeai că se prăbușește, se răsucea în aer, se ridica și-și relua plutirea.

La scurt timp după lăsarea întunericului, un tânăr pescar o apucase, cu pași repezi, pe poteca de munte ce ducea din sat spre far, cărând în mână un *hirame*⁶ mare. Încă nu-și schimbase hainele cu care mergea la pescuit zi de zi, pantalonii moșteniți de la tatăl său răposat și jacheta jerpelită.

Tânărul abia absolvise gimnaziul cu un an în urmă și avea numai optsprezece ani. Era înalt și bine clădit, doar prospețimea feței lăsând să i se ghicească adevărata vârstă. Pielea îi era atât de arsă de soare, încât nici nu s-ar fi putut înnegri mai mult. Avea nasul frumos, ca toți oamenii de pe insulă, și buzele crăpate. Ochii negri erau limpezi, însă acea limpezime era darul pe care-l făcea marea celor ce trudeau pe întinderea ei, și nu o reflectare a intelectului. Rezultatele lui la învățătură fuseseră foarte slabe.

A trecut de curtea școlii primare, cufundată în tăcere, și a apucat-o în sus pe panta de lângă moara de apă. A urcat apoi treptele de piatră și a ajuns în spatele templului Yashiro. În grădina templului se deslușeau palid florile de piersic, învăluite în întuneric. Până la far mai avea de urcat vreo zece minute.

Drumul era foarte abrupt și, pentru cine nu era obișnuit cu el, ar fi fost greu de străbătut chiar și ziua-n amiaza mare. Însă tânărul se putea strecura și cu ochii închiși printre rădăcinile pinilor și bolovani; nu se împiedica nici dacă mergea adâncit în gânduri, ca acum.

Nu cu mult timp în urmă, când soarele încă nu-și ascunsese ultimele raze, *Taihei-maru* – vasul pe care lucra tânărul – se întorsese în portul insulei Utajima. Zi de zi, tânărul se imbarca pe micuțul vas cu motor și pleca la pescuit, împreună cu proprietarul și cu încă un pescar tânăr, cam de vârsta lui. Întorși în port, încărcaseră peștele prins peste zi pe vasul Asociației Pescarilor și trăsuseră pe țarm propriul lor vas. Când tânărul pornise spre casă, cărând în mână peștele *hirame* pe care avea de gând să-l ducă mai târziu la far, se așternea ușor înserarea, dar plaja era încă însuflețită de vocile pescarilor care-și trăgeau bărcile pe mal.

⁶ *Paralichthys olivaceus*, o specie de pește plat.

O fată, pe care tânărul n-o cunoștea, se odihnea pe nisip sprijinită de o grămadă de sănii din lemn solid, numite de pescari „abace”, după forma lor lunguiață. Când vasele erau ridicate pe mal cu ajutorul vinciurilor, săniile erau așezate sub chilă, pentru a înlesni alunecarea. Pesemne că fata tocmai terminase treaba și stătea să-și tragă sufletul. Avea fața brobonită de sudoare și obrajii îmbujorați. Vântul rece sufla puternic dinspre apus, însă ei părea să-i placă: se întorsese cu fața în bătaia vântului, lăsându-l să-i răcorească obrajii încinși de efort și să-i unduiască părul. Purta o vestă vătuită, *monpe*⁷ și o pereche de mănuși de lucru murdare. Avea același ten sănătos ca și celelalte femei, dar ochii îi erau limpezi și sprâncenele aveau ceva liniștitor. Privea stăruitor cerul înspre apus, unde soarele cobora, ca un punct roșu aprins, printre norii groși, întunecați.

Tânărul nu-și amintea s-o mai fi întâlnit pe fată. Niciun chip de pe insulă nu-i era necunoscut, iar pe străini îi ghicea dintr-o privire. Și totuși, fata nu purta altfel de straie. Doar faptul că stătea singură și privea marea o deosebea de celelalte fete din sat. Tânărul a trecut dinadins prin fața ei. Așa cum un copil descoperă un lucru nemaivăzut, s-a oprit chiar în dreptul ei și a privit-o în ochi. Fata a încruntat ușor din sprâncene, dar a continuat să privească marea, de parcă el nici nu era acolo. Terminându-și inspecția, băiatul a luat-o din nou la picior, fără o vorbă. Pe moment se lăsase furat de bucuria curiozității satisfăcute; abia mai târziu, când străbătea urcușul către far, și-a dat seama că fusese necuviincios și i s-au aprins obrajii de rușine.

Printre pinii ce străjuiau poteca, tânărul a privit în jos, la valurile al căror vuiet răzbătea până la el. Luna nu răsărise încă și marea era doar o întindere întunecată.

Când a cotit pe poteca numită de săteni „Colina Femeii” – unde legenda spune că stafia unei femei înalte li se arată uneori drumeților a zărit în sfârșit ferestrele luminate ale farului, sclipind ceva mai sus. O clipă, lumina i-a străpuns ochii. Generatorul de curent de pe insulă era stricat de ceva vreme și singurele pâlpâiri ce se vedeau în sat erau cele ale lămpilor cu petrol.

Tânărul mergea adeseori și-i ducea pește paznicului de far, din recunoștință. Căzuse la examenele de absolvire a gimnaziului

⁷ Pantaloni de lucru strănși pe glezne, purtați de femei.

și se părea că trebuie să mai aștepte un an. Mama sa, tot urcând până la far ca să adune ace de pin pentru foc, se împrietenise cu nevasta paznicului și, din vorbă-n vorbă, îi mărturisise că, dacă băiatul nu termina școala, ea n-ar mai fi avut cum să-și întrețină familia. Nevasta i-a povestit paznicului, iar acesta i-a făcut o vizita directorului școlii, care-i era prieten. Mulțumită lui, băiatul a reușit să termine școala și s-a făcut pescar. De atunci, obișnuia să ducă la far câte puțin din peștele prins peste zi și-i mai ajuta pe cei de acolo la cumpărături, iar ei îl îndrăgeau foarte mult.

Casa paznicului și mica ei grădină cu legume se aflau chiar lângă treptele de ciment care urcau la far. Prin ușa cu geam de la bucătărie se zărea silueta nevestei paznicului, pregătind pesemne masa. Tânărul a strigat-o de afară, iar femeia i-a deschis ușa.

— A, Shinji-san⁸!

Când tânărul i-a întins peștele, fără o vorbă, femeia a strigat către interiorul casei:

— Tată⁹! Kubo-san ne-a adus un pește!

Din casă s-a auzit vocea paznicului:

— Mulțumim, mulțumim! Haide, intră puțin, Shinji-kun¹⁰.

Tânărul rămăsese în ușa bucătăriei, șovăind. Peștele pe care-l adusesese trona deja pe o farfurie mare, smălțuită. Mai avea o fărâmă de viață în el și sângele îi curgea din branhiile, prelingându-se peste solzii albi și netezi.

Capitolul 2

În dimineața următoare, Shinji s-a urcat pe vasul patronului și a plecat la pescuit. Pe luciul mării se oglindea alb cerul din zori, ușor înnorat.

Dura cam o oră până ajungeau la locul de pescuit. Peste jachetă, Shinji purta un șorț de cauciuc negru, care-l acoperea de la piept până la genunchi, de unde porneau cizmele de cauciuc. Purta și niște mănuși lungi, tot de cauciuc. Stătea la prora vasului și privea înainte, în depărtare, la apele Pacificului de sub

⁸ În limba japoneză, *-san* este un sufix onorific adăugat numelor, cu sensul general de „domnul, doamna, domnișoara”. Shinji este prenumele tânărului, iar numele de familie, Kubo.

⁹ În original, *otōsan* (lit. „tată”), termen folosit adesea de soții când se adresează soților. Alți termeni de adresare pentru persoanele apropiate, având la bază nume de grade de rudenie, sunt *obasan* („mătușă”), *obāsan* („bunică”), *onīsan* („frate”) etc.

¹⁰ Sufix adăugat numelor, în general masculine, mai puțin politicoasă decât *-san*.

cerul cenușiu, nevăzând în minte întâmplările din ajun, de când se întorsese de la far până când se culcase.

Mama și fratele cel mic, Hiroshi, îl așteptau să se întoarcă în cămăruța mică, luminată slab de lampa cu petrol atârnată lângă soba de gătit. Hiroshi avea doar doisprezece ani. Tatăl lor fusese răpus de o rafală de mitralieră în ultimul an de război. Până acum, când Shinji își găsisese în sfârșit de lucru, mama lor întreținuse familia din bruma de bani câștigați ca scufundătoare.

— S-a bucurat domnul paznic?

— O, da, m-a zorit să intru și m-a poftit să beau ceva care se cheamă „cacao”.

— Ce-i aia, „cacao”?

— E un fel de supă dulce de-a străinilor.

Mama nu se pricepea deloc la gătit. Peștele îl pregătea ori tăiat felii, crud sau cu oțet, ori fript sau fiert pe de-a-ntregul. Acum, pe o farfurie, îi așteptau rândunelele-de-mare¹¹ aduse de Shinji mai devreme, fierte și-atât. Fiindcă punea în oală peștele fără să-l spele prea bine, uneori, când mestecau, mai simțeau și nisip scrâșnindu-le între măsele.

În timpul mesei, Shinji a tot sperat că mama lui va aduce vorba despre fata pe care o întâlnește, însă femeia nu obișnuia să bârfească, așa cum nu obișnuia nici să se vaite.

După masă, Shinji l-a luat pe fratele mai mic la baia comună, nădăjduind ca măcar de acolo să afle câte ceva despre fată. Se făcuse însă târziu și baia era aproape goală, cu apa murdară. Președintele Asociației Pescarilor și dirigintele poștei se bălăceau în bazin și discutau politică în gura mare. Vocile lor aspre reverberau în acoperișul băii. Cei doi frați i-au salutat din priviri și au intrat și ei în bazin, mai la o parte. Oricât trăgea Shinji cu urechea, discuția nu se muta de la politică la fata cu pricina. Pe deasupra, Hiroshi a terminat foarte repede cu îmbăiatul și a ieșit. Shinji a fost nevoit să-l urmeze. Când l-a descusut de ce se zorise atât de tare, a aflat ca, mai devreme, Hiroshi se jucase de-a războiul cu prietenii lui și-l lovise pe fiul președintelui asociației cu sabia de lemn în cap, făcându-l să plângă.

În mod ciudat, somnul nu s-a lipit de Shinji, deși de obicei dormea buștean. Tânărul, care nu fusese niciodată bolnav, s-a speriat la gândul că se îmbolnăvise.

¹¹ *Chelidonichthys spinosus*, pește din familia *Triglidae*.

Neliniștea ciudată nu l-a părăsit nici dimineața, însă acum, când stătea drept la prora, marea i se întindea în fața ochilor și-i strecura în trup vigoarea trudei atât de familiare, de zi cu zi, aducându-i liniștea. Vasul cel mic tremura de la vibrațiile motorului, iar vântul aspru de dimineață îi biciuia lui Shinji obrazii.

Farul din vârful stâncilor abrupte de la tribord era deja stins. În lumina cerului înnorat de dimineață, spuma ridicată din apele canalului Irako strălucea albă sub ramurile brune și golașe ale copacilor de pe coastă. Patronul mânua cârma cu pricepere și *Taihei-maru* înainta lin printre vârtejurile din canal. Un vas mare s-ar fi strecurat cu greu printre cele două stânci submarine, în jurul cărora țâșnea întotdeauna spumă; adâncimea canalului varia între optzeci și o sută de stânjeni, însă peste recif avea doar treisprezece până la douăzeci de stânjeni. Din locul acela, unde geamandurile marcau canalul, și până la ieșirea către Oceanul Pacific, pe fundul apei erau înșirate nenumărate capcane pentru caracatițe, ca niște ulcele.

Caracatițele reprezentau optzeci la sută din recolta anuală de pescuit a insulei Utajima. Sezonul lor începuse în noiembrie și acum se apropia de sfârșit, urmând să cedeze locul pescuitului de sepii, odată cu echinocțiul de primăvară. Era perioada în care ultimele „caracatițe cufundătoare” erau așteptate să pice în capcane, în drumul lor spre adâncimile Oceanului Pacific, unde se puneau la adăpost de frigul din golful Ise.

Pescarii cu experiență cunoșteau bine, ca pe propriul buzunar, fundul puțin adânc al oceanului din dreptul insulei Utajima. Vorba lor era: „Când nu vezi fundul apei, mergi pe pipăite”. Țineau direcția după busolă, cercetau siluetele munților de pe promontoriile îndepărtate și astfel își dădeau seama întotdeauna unde se află. Dacă știau locul, știau și cum e fundul mării dedesubt. Șiruri lungi de frânghii se întindeau cumiți pe fundul oceanului, de fiecare fiind prinse mai bine de o sută de capcane pentru caracatițe. La suprafață, flotoarele agățate din loc în loc se unduiau odată cu valurile. Cei care stăpâneau tainele pescuitului erau bătrânii pescari, căpitani și proprietari ai vaselor. Shinji și celălalt băiat, Ryūji, nu trebuiau decât să-și folosească mușchii puternici așa cum li se spunea.

Jūkichi Ōyama era pescar cu experiență și avea chipul ca o piele tăbăcită de vânturile mării, ars de soare până în adâncul cutelor care-l brăzdau. Pe mâini aproape că nu-i puteai deosebi vechile cicatrice dobândite la pescuit de zbârciturile în care

intrase murdăria. Râdea arareori, însă era mereu calm și ridica vocea numai pentru a da comenzi, nu pentru că se supăra. Pe vas, nu părăsea aproape niciodată platforma cârmei și regla motorul cu o singură mână.

Ajunși în larg, s-au întâlnit cu celelalte bărci adunate acolo, până atunci ascunse privirii, și au schimbat cu pescarii salutul de dimineață. Jūkichi a încetinit motorul și, când au ajuns la locul lor obișnuit, i-a făcut semn lui Shinji să prindă o curea de motor și să o înfășoare pe troliul de pe copastie. Troliul pune în mișcare un scripete ieșit în afara bordului, pe care tinerii aveau să atârne frânghiile cu capcane pentru caracatițe, pentru a le trage în sus, cu schimbul, în timp ce vasul aluneca ușor de-a lungul lor. Dacă tinerii nu trăgeau neconținut, frânghiile ude fie alunecau de pe scripete, fie erau prea grele pentru a putea fi mișcate.

Un soare palid se ascundea îndărătul norilor de la orizont. Doi-trei cormorani înotau în larg, cu gâturile lungi întinse deasupra apei. De partea cealaltă se vedeau stâncile dinspre coasta de miazăzi a insulei Utajima, albite de excrementele stolurilor de cormorani care poposeau acolo.

Vântul era cumplit de rece, însă Shinji, care așeza pe scripete o frânghie cu capcane, cu ochii la marea indigo, simțea clocotind energia pentru truda care, în curând, avea să-l facă să asude. Scripetele s-a pus în mișcare, iar frânghia îmbibată de apă a ieșit la suprafață. Măinile lui Shinji, în mănuși de cauciuc, o simțeau rece și țeapănă. Când a tras-o peste scripete, a împrăștiat în jur picături fine, ca o ploaie înghețată. Nu după multă vreme s-au ivit din apa mării și capcanele, de culoarea lutului roșu. Ryūji le aștepta să urce și, dacă vreuna era goală, o apuca înainte să ajungă la scripete, o golea de apă și o trimitea din nou, cu frânghia, în adâncul mării.

Shinji stătea cu un picior sprijinit de prora vasului și cu celălalt proptit în spate, și trăgea neconținut, fără a ști ce avea să scoată de pe fundul mării. Frânghia se ridica, puțin câte puțin. Shinji ieșise biruitor. Dar nici marea nu se lăsa învinsă. Parcă batjocoritoare, îi trimitea, una după alta, capcanele pustii. Dintre ulcelele agățate de frânghie la intervale cuprinse între șapte și zece metri, vreo douăzeci veniseră deja fără pradă. Shinji trăgea funia și Ryūji le golea de apă. În tăcere, cu chipul neclintit și mâna pe cârmă, Jūkichi îi privea pe tineri cum trudeau.

Sudoarea începuse să-i cuprindă spinarea lui Shinji și să-i lucească pe față în bătaia vântului de dimineață.

Obrajii îi ardeau. Soarele răzbiise în sfârșit printre nori și arunca umbre palide la picioarele tinerilor care munceau cu râvnă.

Ryūji a apucat o capcană și, în loc s-o trimită din nou în mare, a tras-o pe vas și a răsturnat-o, iar Jūkichi a oprit repede troliul. Shinji și-a aruncat pentru întâia oară privirea spre capcană. Ryūji a râcâit înăuntru cu un băț, dar ce era acolo nu voia să iasă. A zgândărit iar, mai cu foc; o caracatiță s-a ivit, târându-și trupul agale, ca un om trezit din somn. Au ridicat capacul coșului mare din nuiele de bambus așezat lângă motorul vasului și prima pradă a zilei și-a luat locul înăuntru, cu un bufnet surd.

Cei de pe *Taihei-maru* și-au petrecut mai toată dimineața la pescuit de caracatițe, însă n-au reușit să prindă decât cinci. Vântul s-a oprit și soarele a început să strălucească. Vasul a traversat canalul Irako și s-a îndreptat către golful Ise. Aveau de gând să dragheze pe furiș, în zona interzisă.

Pentru asta foloseau o frânghie lungă, de care erau prinse, paralel, altele mai scurte cu cârlige la capăt. Lăsau frânghia în apă, iar cârligele solide măturau fundul mării ca o greblă, în timp ce vasul se deplasa. După un timp, au tras draga la suprafață, cu patru *kochi*¹² și trei calcani zbatându-se și împrôșcând apa. Shinji i-a scos din cârlige cu mâinile goale. *Kochi* s-au prăbușit pe puntea mânăjită de sânge, arătându-și burțile albe. În ochii mici ai calcanilor, ascunși între pliuri, și pe solzii lor uzi și negricioși se reflecta cerul senin.

Venise ora prânzului. Jūkichi a pregătit masa pe capota motorului, tăind peștii *kochi* în felii și făcându-i sashimi¹³. A împărțit porțiile pe capacele de aluminiu ale sufertașelor cu orez pe care și le aduseseră fiecare și a turnat deasupra puțin sos de soia dintr-o sticlură. În sufertașe, cei trei aveau un amestec de orez fiert cu orz, cu două-trei bucățele de ridiche *daikon* murată îndesate într-un colț. Lăsaseră vasul în voia valurilor liniștite.

— Știați că moș Teru Miyata și-a chemat fata înapoi? a spus dintr-odată Jūkichi.

— Nu știam!

— Nici eu!

¹² Pești din familia *Platycephalidae*.

¹³ Fel de mâncare constând în felii de pește crud.

Băieții au clătinat din cap, iar Jūkichi a început să povestească.

— Moș Teru a avut patru fete și un fecior. Din atâtea fete, pe trei le-a măritat și pe cea mai mică a dat-o de suflet. Pe Hatsue – așa o cheamă – o luase o scufundătoare din Oizaki, în Shima. Dar Matsu, singurul fecior al lui moș Teru, s-a îmbolnăvit de piept și s-a prăpădit anul trecut. Cum moșu' era văduv și s-a pomenit singur cuc, a chemat-o înapoi pe Hatsue, a reînscris-o în registrul familiei și acum vrea să-i găsească bărbat, pe care să-l înfieze. Hatsue s-a făcut frumoasă foc și mulți băieți au s-o ceară... voi doi ce-aveți de gând?

Shinji și Ryūji s-au uitat unul la celălalt și au izbucnit în râs. Roșiseră amândoi, cu siguranță, însă nu bătea la ochi sub pielea arsă de soare.

Shinji a asociat îndată povestea de adineauri cu chipul fetei pe care o întâlnise pe plajă, cu o seară în urmă. În același timp, s-a gândit la cât de sărac era și și-a pierdut încrederea în sine. Fata pe care o privise în ochi, nu demult, îi părea acum nespus de departe. Terukichi Miyata era un om înstărit și avea două cargouri navlosite de compania de transport Yamakawa, vasul cu motor și pânze *Utajima-maru*, de o sută optzeci și cinci de tone, și vasul *Harukaze-maru*, de nouăzeci și cinci de tone. Pe deasupra, i se dusese buhul și ca om iute la mânie, cu pletele lui albe fluturând precum coama unui leu.

Shinji era un tânăr cu picioarele pe pământ. Avea numai optsprezece ani și i se părea prea timpuriu să se gândească la femei. Insula Utajima era departe de mediul încărcat de ispite în care trăiesc tinerii din marile orașe; aici nu se afla nici un club de jocuri mecanice, nici un bar, nici măcar o chelneriță. Dorința cea mai mare a tânărului era să aibă un vas cu motor și, în viitor, să se ocupe de cabotaj împreună cu fratele său mai mic.

În jurul lui Shinji se întindea nemărginirea Pacificului, însă tânărul nu visa la o viață aventuroasă pe mări. Pentru un pescar, oceanul însemna ceea ce însemna pământul pentru un agricultor. Era locul în care-și câștiga traiul, dar nu un lan cu spice de orez sau orz, ci un câmp moale de un albastru palid, brăzdat de mișcarea neîncetată a valurilor albe.

...Cu toate astea, spre sfârșitul zilei, când a zărit silueta unui cargou alunecând alb sub cerul înserării, tânărul și-a simțit inima cuprinsă de emoție. Lumea din afară venea către el copleșindu-l, atât de vastă cum nu și-o închipuise niciodată.

Imaginea acelei lumi necunoscute și-a făcut loc în mintea lui ca reverberația unui tunet din depărtare, apropiindu-se și apoi stingându-se încet.

O mică stea de mare se usca pe punte, înspre proră. Tânărul, așezat și el la proră, cu un prosop gros înfășurat în jurul capului, și-a luat privirea de la norii de pe cerul de seară și a clătinat ușor din cap.

Capitolul 3

Seara, Shinji s-a dus la întâlnirea Asociației Tinerilor. Așa se numea acum vechiul obicei al „casei de dormit”, unde tinerii neînșurați rămăneau peste noapte. Chiar și acum, mulți dintre ei preferau să doarmă în coliba mohorâtă de la malul mării, și nu în casele lor. Acolo discutau aprins despre educație și igienă, despre scoaterea la suprafață a epavelor și despre salvare în cazul accidentelor pe mare, despre tradițiile tinerilor păstrate din vechime, *shishi-mai*¹⁴ sau *bon-odori*¹⁵. Când se aflau împreună, tinerii simțeau că participă la viața comunității și gustau din plin plăcuta povară a responsabilităților unui bărbat.

Obloanele de vreme rea zdrăngăneau în bătaia vântului și lumina lămpii tremura, când scânteietoare, când palidă. Afară se auzeau valurile oceanului răzbind până aproape, iar zgomotul lor le povestea tinerilor, cu umbrele lămpii jucându-le pe chipuri, despre neliniștea și puterea naturii.

Când Shinji a intrat în colibă, un tânăr stătea aplecat sub lampă și un prieten de-al lui îl tunde cu o foarfecă ruginită. Shinji a zâmbit și s-a așezat pe jos lângă perete, cu genunchii strânși. A rămas tăcut ascultând ce aveau alții de spus, după obiceiul său.

Tinerii se lăudau cu cât pește prinseseră peste zi, râdeau în gura mare și se tachinau. Unul, pasionat de lectură, citea concentrat un număr vechi dintr-o revistă pe care o găsisese în colibă. Un altul era complet absorbit de o carte cu *manga*, benzi desenate. Ținea cartea deschisă cu o mână îmbătrânită înainte de vreme și, când nu înțelegea gluma de pe câte-o pagină, se oprea să se gândească două-trei minute, apoi izbucnea în râs.

¹⁴ În traducere „Dansul leului”, dans preluat din tradiția chineză, în care dansatorii, acoperiți de un costum ce simbolizează un leu, dansează imitând mișcările acestuia.

¹⁵ În traducere „Dansul bon” dans tradițional interpretat în perioada festivalului O-bon, dedicat spiritelor morților.

Și aici se discuta despre fata pe care o întâlnise Shinji. Un tânăr cu dinții strâmbi a râs, apoi a spus: „Fata aia, Hatsue...” Însă imediat au intervenit alte voci și Shinji n-a mai prins restul conversației.

De felul său nu stătea prea mult să cumpănească lucrurile, dar numele fetei nu-i dădea pace, ca o întrebare dificilă. Cum îl auzea, obrajii începeau să-i ardă și inima îi bătea puternic. I se părea ciudat să stea acolo, așezat, și în același timp să simtă în trupul său acel freamăt pe care înainte nu-l mai simțise decât atunci când trudea din greu. Și-a atins obrajii cu palmele. Așa, fierbinți, i se păreau ai altcuiva. Existența unui lucru pe care nu-l înțelegea îi rănea mândria, iar iritarea îi făcea obrajii să ardă și mai tare.

Tinerii așteptau sosirea șefului asociației, Yasuo Kawamoto. Yasuo avea doar nouăsprezece ani, dar se născuse într-o familie respectată în sat și avea puterea de a-i face pe oameni să-l urmeze. Deși tânăr, știa deja cum să-și dea importanță și ajungea întotdeauna cu întârziere la adunări.

Ușa s-a deschis brusc și Yasuo și-a făcut apariția. Era gras și moștenise fața roșie a tatălui său, iubitor de băutură. Avea o expresie nevinovată, dar sprâncenele subțiri îi dădeau un aer șiret. Vorbea cu ușurință în limba de la oraș, nu în dialect, ca ceilalți.

— Iertați-mă că am întârziat. Să discutăm așadar, fără să mai amânăm, despre activitățile de luna viitoare.

S-a așezat la o măsuță și a deschis un caiet. Părea foarte zorit.

— După cum am stabilit data trecută, ăăă... avem de organizat Sărbătoarea Bătrânilor și de cărat piatră pentru drumurile dintre parcele. La astea se adaugă, la rugămintea Consiliului sătesc, deratizarea canalelor de scurgere. Vom lucra în zilele cu vreme rea, când nu putem ieși la pescuit. Deratizarea o putem face oricând. Nu cred că ne ia poliția dacă omorâm șobolani și în afara canalelor.

Toți au izbucnit în râs.

— Ha! E bună asta! s-a auzit cineva comentând.

S-au mai propus o prelegere despre igienă, pe care să le-o țină doctorul școlii, și o întrecere de elocință, însă tinerii nu s-au arătat prea entuziasmați, pentru că Anul Nou după vechiul calendar abia trecuse și erau sătui de întâlniri. Pe urmă s-au apucat să analizeze *Insula îndepărtată*, gazeta insulei lor, multiplicată la șapirograf. Toți au sărit să critice o strofa din

Verlaine inclusă la sfârșitul unui eseu scris de tânărul pasionat de lectură.

*Nu știu de ce oare
Spiritu-mi amar
Zboară în neliniștit peste mări,
nebun și solitar.¹⁶*

- Ce mai e și aia „solitar”?
- „Solitar” e „solitar”, ce să fie?
- O fi vrut să zică „săritor”!
- Așa e, dacă e „săritor”, se înțelege!
- Cine mai e și Verlaine ăsta?
- E un poet mare din Franța.
- Da’ de unde știi tu de poeții din Franța? Poa’ să fie dintr-un cântec la modă!

Tot ținând-o așa, întâlnirea tinerilor s-a sfârșit, ca de obicei, cu un potop de măscări. Lui Shinji nu i-a scăpat plecarea în mare grabă a lui Yasuo, șeful asociației. Cum nu-și putea explica de ce, l-a tras deoparte pe un prieten să-l întrebe.

— N-ai aflat? i-a răspuns acesta. Domnu Teru Miyata sărbătorește întoarcerea fetei lui și l-a chemat la petrecere și pe el.

De obicei, Shinji se întorcea de la întâlnirea tinerilor râzând și sporovăind pe drum cu prietenii săi. Acum însă, aflând de petrecerea la care nu fusese invitat, s-a despărțit de ceilalți și a luat-o singur în lungul plajei, înspre treptele de piatră de la templul Yashiro. A privit casele clădite una deasupra celeilalte, pe deal, și a zărit luminile de la casa lui Teru Miyata – aceleași lămpi cu petrol ca peste tot în sat. Shinji nu vedea petrecerea dinăuntru, dar își imagina cum flăcările firave ale lămpilor aruncau umbre asupra chipului fetei, de la sprâncenele frumoase și genele lungi până la obraji.

Shinji a mers la scara de piatră și, de jos, a privit cele două sute de trepte albicioase, întunecate din loc în loc de umbrele pinilor. A început să urce. Sandalele geta¹⁷ scoteau un sunet sec. Nu era nimeni la templu. Casa preotului avea deja luminile stinse.

¹⁶ Paul Verlaine, „Je ne sais pourquoi”. Prezenta traducere, intitulată „Nu știu de ce oare”, se regăsește în volumul *Lirica franceză modernă*, florilegiu alcătuit, tradus, anotat și cu o postfață de C.D. Zeletin, Editura Albatros, București, 1981.

¹⁷ Sandale tradiționale japoneze cu talpă groasă din lemn.

Urcase cele două sute de trepte dintr-o suflare, dar inima lui puternică de om tânăr nu-și întese bătăile. Ajuns în fața templului, s-a închinat, cu umilință. A aruncat o monedă de zece yeni în cutia pentru ofrande. A stat puțin pe gânduri și a mai aruncat una. A bătut din palme¹⁸, făcând să răsunе grădina, și s-a rugat:

„Doamne, dă-ne ape liniștite și bogate în pește, și fă ca satul nostru să-nflorească! Acum sunt încă tânăr, dar ajută-mă să devin într-o bună zi un pescar destoinic și să știu câte se pot ști despre ocean și pești, despre bărci și vreme! Veghează asupra bunei mele mame și asupra fratelui meu, încă mic! Când vine vremea scufundărilor, ferește-o pe mama de toate primejdiile oceanului!... Mai am o rugă... aș vrea ca într-o bună zi să-i dai, chiar și unuia ca mine, o nevastă bună și frumoasă... așa cum e fata care s-a întors în casa lui moș Teru Miyata...”

Vântul s-a stârnit, iar vârfurile pinilor au început să freamăte. Zgomotul vântului a răsunat grav până în adâncul templului. Shinji s-a gândit că era poate zeul mării, care-i primise ruga.

A privit spre cerul înstelat, răsuflând adânc.

„Oare n-o să mă pedepsească zeul pentru o asemenea rugă nerușinată?”

Capitolul 4

Patru sau cinci zile mai târziu, într-o zi cu vânt puternic, valurile înspumate se ridicau deasupra digurilor din port. Marea, cât vedeai cu ochii, era înțesată de creste albe.

Cerul era senin, dar nimeni nu ieșise la pescuit din pricina vântului. Mama lui Shinji a profitat de ocazie și l-a rugat s-o ajute. Femeile din sat fuseseră la adunat vreascuri de foc și le lăsaseră pe vârful muntelui, în vechiul post de observație militar. Vreascurile mamei erau legate cu o cârpă roșie, iar Shinji trebuia să meargă după ele înainte de prânz, când termina de cărat piatră pentru repararea drumurilor, așa cum se stabilise la întâlnirea tinerilor.

Shinji a plecat de acasă, cărând pe umăr samarul de lemn pe care avea să așeze vreascurile. Drumul spre vârful muntelui trecea pe lângă far. Când a luat-o pe Colina Femeii, vântul s-a

¹⁸ Gest făcut pentru a atrage atenția zeului.

oprit ca prin minune. Casa paznicului de far era cufundată în tăcere; pesemne că toți ai casei se odihneau după prânz. În căsuța de pază de lângă far se deslușea spinarea unui bărbat așezat la o masă. Se auzea și muzică, de la un aparat de radio. Shinji a urcat panta abruptă din pădurea de pini dindărătul farului. Începuse să nădușească.

Muntele era cufundat în tăcere. Nu se zărea țipenie de om, și nici vreun câine vagabond. De fapt, pentru că zeul protector al insulei nu-i suferea, nu erau câini nici în curțile sătenilor, și nici de pripas. Din cauza pantelor abrupte și a locului strâmt, nu existau nici cai sau vite de povară. Singurele animale pe lângă casele oamenilor erau pisicile, plimbându-și cozile peste umbrele frânte aruncate de acoperișuri pe pavajul străduțelor înguste.

Tânărul a ajuns în vârf. Era locul cel mai înalt din întreaga insulă, însă fusese într-atât de năpădit de arbuști de *sakaki*¹⁹, de sălcioare și buruieni înalte, încât nu avea priveliște. Doar zgomotul valurilor răzbătea prin vegetație. De aici, cărarea care cobora spre miazăzi era acoperită aproape în întregime de tufișuri și iarbă, și până la vechiul post de observație era mult de mers, pe ocolite.

Construcția din beton armat, cu două etaje, s-a ivit în sfârșit după un platou nisipos din pădurea de pini. Ruinele albe erau o prezență stranie în mijlocul naturii tăcute. Pe vremuri, soldații stăteau pe balconul de la etajul întâi, cu binoclul în mână, și urmăreau unde cădeau proiectilele de la exercițiile de tragere de pe muntele Konaka, de partea cealaltă a canalului Irako. Ofițerii, aflați înăuntru, întrebau unde cad proiectilele, iar soldații le răspundeau. Au ținut-o așa până pe la mijlocul războiului, și soldații încartiruiți aici dădeau mereu vina pe bursucii fermecați²⁰ pentru proviziile care dispăreau pe nevăzute.

Tânărul a aruncat o privire în încăperea de la parter. Legăturile de vreascuri de pin erau stivuite într-o grămadă mare. Încăperea, pe care oamenii o foloseau de obicei ca depozit, avea numai ferestre mici, unele dintre ele rămase chiar cu geamurile întregi. Slujindu-se de puțina lumină care pătrundea de afară, Shinji a găsit repede semnul pus de mama sa. De câteva dintre legăturile cu vreascuri erau agățate bucăți de cârpă roșie pe care scria „Tom Kubo”, cu caractere negre, stângace.

Shinji și-a dat jos samarul din spate și a încărcat crengile de pin și celelalte vreascuri. Nu mai venise la vechiul post de

¹⁹ *Cleyera japonica*, arbore peren considerat sacru în religia șintoistă.

²⁰ *Tanuki*, animale despre care se spune că sunt mereu puse pe fapte rele.

observație de multă vreme și nu voia să plece chiar imediat, așa că a lăsat jos povara și s-a pregătit să urce treptele de beton.

Chiar atunci s-a auzit de sus un zgomot ușor, de piatră și lemn care se lovesc. Shinji a ciulit urechile, însă n-a mai auzit nimic. Poate că i se păruse.

A urcat scările și, la primul etaj, i s-a înfățișat privirilor întinderea mării, prin golurile triste ale ferestrelor, fără geamuri și chiar fără cercevele. Dispăruse până și balustrada de fier a balconului. Rămăseseră doar însemnările făcute de soldați cu creta pe pereții cenușii.

Shinji a continuat să urce. S-a oprit puțin ca să se uite la portdrapelul frânt și, de data asta, a auzit clar un plâns cu suspine. Cu pas ușor, a urcat până sus pe acoperiș.

Acolo a dat nas în nas cu o fată încălțată cu *geta*. Când l-a văzut răsărind așa, pe neauzite, fata a tresărit și s-a oprit din plâns. Era Hatsue.

Shinji, uimit de norocul unei asemenea întâlniri, nu-și putea crede ochilor. Au rămas nemișcați, ca două vietăți ale pădurii care se întâlnesc și se privesc, cu un amestec de neîncredere și curiozitate.

În cele din urmă Shinji a întrebat-o:

— Ești Hatsue-san, nu-i așa?

Hatsue a încuviințat mecanic, părând mirată că tânărul îi știa numele. Totuși, ochii lui negri, în care deslușea seriozitate și hotărâre, i-au amintit de chipul băiatului care o privise insistent pe plajă.

— Dumneata plângeai?

— Eu.

— De ce plângeai?

O luase la întrebări ca un polițist.

Fata i-a răspuns fără să stea pe gânduri. Nevasta paznicului de far dădea lecții de bune maniere fetelor din sac care se arătau interesate. Hatsue mersese și ea azi la lecții, pentru întâia oară. Întrucât ajunsese prea devreme, a pornit-o pe muntele din spatele casei paznicului, ca să-și mai dezmorțească picioarele, dar s-a rătăcit.

Chiar atunci, umbra unei păsări în zbor le-a trecut peste capete. Era un șoim călător. Un semn de bun augur, a gândit Shinji. Limba i s-a dezlegat dintr-odată și și-a redobândit purtarea bărbătească dintotdeauna. S-a oferit s-o conducă pe fată până la far, fiindcă drumul lui spre casă trecea pe acolo.

Hatsue a zâmbit, fără a încerca măcar să-și șteargă lacrimile de pe obraji. Era ca o rază de soare care se ivește prin ploaie.

Purta o pereche de pantaloni din serj negru, pulover roșu, șosete *tabi*²¹ de catifea roșie și *geta*. S-a apropiat de parapetul de beton de la marginea acoperișului și l-a întrebat pe Shinji, privind în jos, spre mare:

— Ce fel de casă e asta?

Shinji a venit lângă parapet, dar nu s-a apropiat prea tare de fată.

— E un post de observație. De aici se uitau unde cad obuzele trase de tunuri.

În partea de miazăzi a insulei, la adăpostul muntelui, nu sufla vântul. Pacificul, scaldat în razele soarelui, se întindea cât vedeai cu ochii. Stâncile cu pini se îndreptau abrupt spre mare, cu vârfurile acoperite de excrementele albe ale cormoranilor. Lângă mal, algele de pe fundul oceanului dădeau apei o culoare brună, întunecată. Shinji a arătat cu degetul o stâncă înaltă pe care valurile o biciuiau, aruncând jerbe de spumă, și i-a explicat fetei:

— Stânca aia e Kuroshima²². Acolo pescuia Suzuki, polițistul, când a fost luat de valuri...

Tânărul era în culmea fericirii, însă timpul se scursese și Hatsue trebuia să ajungă înapoi la far. Fata s-a depărtat de parapetul de beton, s-a întors spre el și i-a spus:

— Mă duc.

Shinji n-a scos un cuvânt, dar pe chip i s-a citit mirarea. Zărise o dâră neagră întinzându-se pe puloverul roșu al fetei, peste piept.

Hatsue a observat și ea dunga de murdărie, acolo unde se sprijinise cu pieptul de parapetul din beton. Și-a înclinat capul și s-a șters cu palma. Cele două mici umflături ale puloverului, care păreau că ascund ceva tare, au tremurat. Shinji privea, curios. Sub atingerea fetei, sânii păreau mai degrabă două animale mici care se hârjoneau. Tânărul era uimit de acea elasticitate a mișcării. Dâra de murdărie dispăruse.

Shinji a coborât primul pe scara de beton și Hatsue l-a urmat. Sandalele ei de lemn scoteau un bocănit ușor, care reverbera în pereții clădirii în paragină.

Când au ajuns jos, bocănitul sandalelor a încetat. Shinji a privit în urmă. Fata se oprise și râdea.

²¹ Șosete tradiționale din pânză, cu degetul mare separat.

²² „Insula Neagră”.

- Ce-i?
- Oi fi eu neagră, da' dumneata ești ca smoala!
- Cum?
- Te-a ars rău soarele!

Tânărul a coborât scările, răsând fără motiv. Era pe punctul de a ieși când, dintr-odată, s-a întors pe călcâie și a intrat înapoi. Uitase vreascurile.

Pe drumul spre far, Shinji mergea înainte, cu muntele de vreascuri în spinare. La întrebarea fetei, și-a rostit pentru prima oară numele, apoi a rugat-o, grăbit, să nu-l pomenească nimănui și nici să nu povestească de întâlnirea de pe munte. Shinji știa bine cât de clevetitori erau cei din sat. Hatsue i-a promis că n-o să spună nimic. Astfel, fereala lor față de săteni, toți mari amatori de bârfa, i-a făcut să împărtășească, în mod firesc, un secret numai al lor.

Shinji mergea în tăcere, bătându-și capul cum să facă s-o întâlnească iar pe fată. Au ajuns curând într-un loc de unde se vedea farul, în jos. Shinji i-a arătat fetei o scurtătură care ducea chiar în dosul casei paznicului. Acolo s-au despărțit, iar el, dinadins, a luat-o spre sat pe un drum ocolit.

Capitolul 5

Tânărul dusese până atunci o viață liniștită, deși trăia în sărăcie. Din acea zi însă, neliniștea a început să-l macine. Cădea deseori pe gânduri. Îl frământa sentimentul că nu avea nimic cu care să poată fura inima lui Hatsue. Era sănătos tun și niciodată nu avusese vreo boală, în afară de pojar. Putea să înconjoare insula de cinci ori înot. Nimeni nu avea brațe mai puternice ca ale lui. Însă nu socotea că astfel de însușiri aveau să-i câștige inima fetei.

Nu s-a mai ivit prilejul s-o întâlnească pe Hatsue. Când se întorcea de la pescuit, se uita întotdeauna pe plajă, dar, chiar dacă s-a întâmpnat s-o zărească, fata lucra de zor și n-a avut cum să-i spună două vorbe. N-a mai văzut-o ca prima oară, stând sprijinită de „abace” și privind marea. Pe deasupra, ori de câte ori tânărul, sfârșit de gândurile care nu-i dădeau pace, se hotăra în sinea lui să și-o scoată din minte, o zărea negreșit în forfota de pe plajă, la ora când vasele se întorceau de la pescuit.

Băieții de la oraș învață purtarea îndrăgostiților din romane și filme, dar pe insula Utajima nici nu putea fi vorba de așa ceva. De aceea, oricât și-ar fi bătut capul, Shinji habar n-avea ce-ar fi trebuit să facă în clipele prețioase pe care le petrecuse numai cu Hatsue, pe drumul de la postul de observație până la far. Îi rămăsese doar sentimentul amar că a ratat o șansă.

Venise ziua când familia lui Shinji mergea să se închine la mormântul tatălui. Îl vizitau în fiecare lună, exact la data când se stinsese din viață. Cum Shinji ieșea în fiecare zi la pescuit, au pornit în zori. Au plecat toți trei, Shinji, fratele lui mai mic – care avea să meargă apoi la școală – și mama, ducând în mână tămâie și flori pentru mormânt. Au lăsat ușa descuiată, pentru că pe insulă nu existau hoți.

Cimitirul se afla la oarecare depărtare de sat, pe vârful unei stânci nu prea înalte de lângă plajă. La vremea fluxului, valurile ajungeau până la poalele stâncii. Panta neregulată era înțesată de pietre funerare, unele dintre ele înclinate din cauza solului moale și nisipos.

Încă nu se luminase de ziuă. Cerul începuse să prindă culoare înspre far, dar satul și portul, aflate la nord-vest, rămăseseră cufundate în întuneric.

Shinji mergea înainte, ținând în mână un felinar. Hiroshi, care încă se mai freca la ochi, somnoros, a tras-o pe mamă de poalele chimonoului, spunându-i:

— Azi să-mi dai patru *o-hagi*²³ la pachet!

— Ba-ți dau doar două, blegule! Dacă mănânci trei, o să te doară burta!

— Haide, dă-mi patru!

Găluștele care se preparau pe insulă de Ziua Maimuței sau pentru comemorarea strămoșilor erau foarte mari.

La cimitir bătea un vânt rece, schimbându-și mereu direcția. În partea cealaltă a insulei, la adăpost de vânt, se zărea marea întunecată, luminată doar la linia orizontului de soarele ce stătea să răsară. În jur se distingeau clar munții ce străjuiau golful Ise. În lumina slabă a zorilor, pietrele funerare aminteau de pânzele albe ale unor bărci, ancorate într-un port prosper. Niște bărci care se odihnesc veșnic, fără ca vântul să le mai umfle vreodată pânzele și care, în somnul lor, au împietrit, cu ancorele atât de

²³ Găluște din orez amestecat cu pastă de fasole roșie îndulcită, preparate cu ocazia unor sărbători tradiționale.

adânc înfipse în pământul întunecat, încât nu vor mai ieși de acolo niciodată.

Odată ajunși la mormântul tatălui, mama a aranjat florile și a aprins tămâia, luptându-se cu vântul care-i stingea chibriturile unul după altul. I-a îndemnat apoi pe cei doi fii să se încline, cum se cădea. S-a înclinat și ea, în spatele lor, plângând.

În sat exista o vorbă: „Să nu iei la bord femeie sau preot”. Vasul pe care și-a găsit moartea tatălui Shinji încălcase această porunca. O bătrână murise pe insulă, iar vasul trebuia să-i ducă trupul la autopsie pe insula Tōshijima. La vreo trei mile de Utajima, a fost reperat de un bombardier B-24. Avionul a aruncat mai întâi o bombă, apoi a deschis foc de mitralieră. În ziua aceea mecanicul lipsea de la bord, iar cel care-l înlocuise nu era obișnuit cu mașinăria. Fumul negru ce ieșea din motorul în staționare devenise ținta avionului inamic.

Coșul vasului și niște țevi s-au frânt, retezând capul tatălui Shinji, de la urechi. Un tovarăș de-al lui a fost nimerit în ochi și a murit pe loc. Altul a fost împușcat în spinare și glonțul i-a rămas în plămân. Un altul a fost lovit în picior. Altuia gloanțele i-au smuls o bucată de carne din coapsă și a murit rapid din cauza hemoragiei.

Și puntea, și santina erau scaldate în sânge. Rezervorul de combustibil fusese lovit și petrolul se întindea peste imensa baltă de sânge. Un marinar ezitase să se trântască în ea și fusese lovit în coapsă. Patru oameni s-au ascuns în camera frigorifică din cala de la prora, scăpând nevătămați. Unul, înnebunit de spaimă, s-a strecurat la adăpost printr-un hublou din dosul timoneriei. Când, după întoarcerea în port, a încercat din nou să se strecoare prin hublou, n-a mai izbutit.

Din cei unsprezece oameni de pe vas, trei își găsiseră moartea, dar trupul bătrânei, așezat pe punte și acoperit cu o rogojină, nu fusese nici măcar atins.

— Ce frică-mi era de tata când pescuiam *kōnago*²⁴! i-a spus Shinji mamei sale, de parcă depăna o amintire. Mă bătea în fiecare zi, de nici n-aveau timp să-mi treacă cucuiele.

Pescuitul de *kōnago* se făcea în larg, înspre Yohirosawa, și cerea mare îndemănare. Pescarii foloseau o prăjină de bambus, flexibilă, cu pene legate ca să imite păsările care vânau peștii pe fundul apei. Trebuia mânăuită într-o clipită, altfel peștele scăpa.

²⁴ *Ammodytes personatus*, pește lung și subțire.

— Cred și eu! Prinsul de *kōnago* e greu și pentru pescarii încercați.

Hiroshi nu dădea atenție discuției celor doi. Gândurile lui erau departe, la excursia cu școala în care avea să plece peste doar zece zile. Pe vremea lui, Shinji nu putuse merge în excursia școlară, din lipsă de bani. Dar acum pusese deoparte din câștigul lui ca să-l poată trimite pe fratele mai mic.

Au plecat de la cimitir. Shinji s-a dus direct spre plajă ca să echipeze vasul de plecare. Mama s-a întors acasă. Trebuia să pregătească mâncarea pentru Shinji și să i-o ducă înainte de plecarea vasului.

Când se îndrepta grăbit spre *Taihei-maru*, lui Shinji i-a ajuns la ureche, purtat de vântul dimineții, un crâmpei de conversație:

— Cică Yasuo al lui Kawamoto are s-o ia de nevastă pe Hatsue și-o să intre în familia lui moș Teru!

Inima lui Shinji s-a mohorât într-o clipă.

Taihei-maru a ieșit la pescuit de caracatițe și în ziua aceea. În cele unsprezece ore până la întoarcerea în port, Shinji și-a pus toată energia în pescuit și abia dacă a scos două vorbe, dar, cum era de felul său tăcut, celorlalți nu li s-a părut nimic ciudat. La întoarcerea în port, s-au legat ca de obicei de vasul asociației și au descărcat caracatițele prinse. Au vândut restul de pește prin intermediul unui comisionar și l-au transportat pe „vasul cumpărător“, aparținând unui negustor angrosist de pește. Peștii *kurodai*²⁵ săltau în coșurile metalice așezate pe cântare, scăldați în lumina asfințitului.

Pescarii erau plătiți odată la zece zile. Fiind ziua de plată, Shinji și Ryūji l-au însoțit pe patron la biroul asociației. În ultimele zece zile prinseseră mai bine de patruzeci de *kan*²⁶ de pește, ceea ce le-a adus, după scăderea comisionului de vânzare a depunerii de economii de zece procente și a cheltuielilor de întreținere, un profit net de douăzeci și șapte de mii nouă sute nouăzeci și șapte yeni. Shinji a primit de la patron partea care i se cuvenea, patru mii de yeni. Era un câștig bun pentru acea perioadă, când sezonul de pescuit deja se încheiase.

Tânărul și-a umezit degetele cu limba și, cu mâinile lui muncite, a numărat atent bancnotele. A pus banii la loc în plicul pe care scria numele lui și l-a îndesat adânc în buzunarul interior al jachetei. I-a mulțumit patronului și a plecat. Patronul

²⁵ *Acanthopagrus schlegelii*.

²⁶ Aproximativ 150 kg. Un kan este echivalentul a 3,75 kg.

se așezase lângă vasul cu jăromatic, împreună cu președintele asociației, și se fălea cu portțigaretul pe care și-l cioplise dintr-o bucată de coral verde.

Shinji avusese de gând să meargă direct acasă, însă picioarele l-au purtat fără voia lui spre plaja peste care se lăsa înserarea.

Ultimul vas era tras pe nisip. Bărbații, puțini la număr, roteau vinciul și trăgeau de parâme. Două femei, care puseseră „abacele“ sub chilă, împingeau acum și ele din spate. Nu păreau să înainteze. Era deja pe înnoptate și nu se vedeau nicăieri băieții de școală, care ar fi putut pune umărul. Shinji s-a hotărât să dea el o mână de ajutor.

În clipa aceea, una dintre femeile care împingeau vasul a înălțat capul și s-a uitat spre el. Era Hatsue. Era ultima persoană pe care avea chef s-o întâlnească, după ce-i înnegurase sufletul toată ziua! Totuși, s-a apropiat. Chipul fetei lucea în semiîntuneric, cu fruntea asudată, obrații dogorind și ochii negri, ațintiți înainte. Shinji nu-și putea lua privirea de la ea. Fără un cuvânt, a pus mâna pe parâmă.

— Mulțam! i-a spus bărbatul de la vinci.

Brațele lui Shinji erau puternice. Vasul a început imediat să urce pe nisip. Femeile au luat „abacele“ și s-au repezit spre pupa.

După ce au terminat, Shinji a plecat spre casă, fără să privească în urmă. Abia s-a stăpânit să nu întoarcă capul.

A tras la o parte ușa glisantă și în fața ochilor i-au apărut, ca întotdeauna, rogojinile înnegrite de vreme, luminate slab de lampa cu petrol. Fratele cel mic stătea întins pe burtă și citea dintr-o carte de școală, în dreptul lămpii. Mama trebăluia aplecată peste soba de gătit. Shinji a rămas cu picioarele în micul vestibul, fără să-și scoată cizmele de cauciuc, și s-a întins până pe *tatami*²⁷, tolănindu-se cu fața în sus.

— Bine-ai venit, i-a spus mama.

Lui Shinji îi plăcea să-i dea plicul cu bani pe tăcute. Iar ea, mamă fiind, înțelegea și întotdeauna se prefăcea că uitase de ziua salariului. Știa că fiul său se bucura s-o vadă surprinsă.

Shinji și-a băgat mâna în buzunarul interior al hainei. Banii nu erau acolo. A căutat și în buzunarul din partea cealaltă. A căutat și în buzunarele pantalonilor, ba chiar a băgat mâna și în pantaloni. Cu siguranță că scăpase plicul pe plajă. A țâșnit pe ușă, fără o vorbă.

²⁷ Rogojini din paie de orez, având aproximativ 1,80 x 0,90 m. Suprafața lor este folosită ca unitate de măsură.

La puțin timp după plecarea lui Shinji, cineva a strigat la ușă. Mama s-a dus să deschidă și a văzut o fată stând pe cărarea din fața casei, în întuneric.

— Shinji-*san* e acasă?

— Adineauri numai ce-a venit și a plecat din nou.

— Am găsit plicul ăsta pe plajă. Și, cum era scris numele lui pe el...

— Ce drăguță ești! Cred că băiatul a plecat să și-l caute.

— Să mă duc eu să-i zic?

— Te duci? Mulțumesc mult!

Plaja era deja cufundată în beznă. În depărtare sclipeau luminițele slabe din Tōshijima și Sugashima. Adormite sub cerul înstelat, vasele de pescuit se înșirau pe plajă, toate cu prora îndreptată semeț către mare.

Hatsue l-a zărit pe Shinji, dar peste o clipă a dispărut după un vas. Tânărul căuta în nisip, aplecat, așa că n-a observat-o. S-au întâlnit față-n față în umbra unei bărci, unde Shinji se oprise dus pe gânduri.

Fata i-a spus că găsisse banii și-i dusesese deja acasă la el, iar acum venise să-l anunțe. I-a mai povestit și că, pe drum, a trebuit să întrebe vreo doi-trei oameni ca să afle unde stătea și, ca să nu iște vreo bănuială, a arătat de fiecare dată plicul cu bani.

Tânărul s-a liniștit și a oftat ușurat. A schițat un surâs, iar dinții albi i-au strălucit, frumoși, în întuneric. Fata venise în grabă și pieptul îi tresălta puternic, amintindu-i lui Shinji de freamățul valurilor indigo din larg. Gândurile care-l chinuiseră toată ziua s-au risipit ca prin farmec și a prins curaj.

— Am auzit ca te măriți cu Yasuo al lui Kawamoto. E-adevărat?

Cuvintele i-au venit pe buze de la sine. Fata a izbucnit în râs. Râdea din ce în ce mai tare, până a ajuns să se înece. Shinji a încercat s-o oprească, însă n-a reușit. Și-a pus palmele pe umerii fetei, dar, cu toată apăsarea ușoară, Hatsue s-a prăbușit pe nisip, râzând mai departe.

— Ce-i cu tine? Ce-i?

Shinji s-a așezat pe vine lângă ea și a scuturat-o de umeri. Fata s-a mai potolit puțin și l-a cercetat, serioasă. O clipă mai târziu a izbucnit iar în râs. Shinji și-a întins gâtul spre ea și a insistat:

- E adevărat?
- Prostule! E-o minciună gogonată!
- Da' așa vorbește lumea!
- E-o minciună gogonată.

Cei doi stăteau așezați cu genunchii la gură, în umbra vasului.

— Au! De-atâta răs mă doare aici, a zis fata, arătând spre piept.

Dungile hainei de lucru, cam decolorată, se mișcau numai în dreptul pieptului.

— Aici mă doare, a repetat ea.

— Oi fi pățit ceva? a întrebat Shinji, atingându-i pieptul cu mâna, pe negândite.

— Când apeși tu mi-e un pic mai bine.

Shinji și-a simțit și el inima zbătându-i-se năvalnic în piept. Obrajii celor doi se apropiaseră foarte mult. Fiecare simțea mirosul celuilalt, ca mireasma mării, și fierbințeala trupului. Buzele lor uscate și crăpate s-au atins. Erau ușor sărate. Ca algele, și-a spus Shinji. Apoi clipa a trecut și tânărul s-a tras brusc înapoi și s-a ridicat în picioare, cuprins de un sentiment de vinovăție pentru ceea ce i se întâmplase prima oară în viață.

— Măine, când mă-ntorc de la pescuit, am să merg la far să-i duc domnului paznic niște pește.

Shinji privea spre mare, dar își regăsise demnitatea și vorbise ca un bărbat, pe un ton hotărât.

— Am să merg și eu mai devreme la far, a zis și fata, privind tot spre mare.

Cei doi s-au despărțit și au plecat, fiecare ocolind vasul pe altă parte. Shinji pornise spre casă, când și-a dat seama că Hatsue nu apărea dindărătul vaselor. A văzut însă o umbră pe nisip, dinspre pupa unui vas, și a înțeles că fata stătea ascunsă.

— Te dă umbra de gol, să știi! a avertizat-o el.

În acea clipă, silueta unei fetei îmbrăcate în haină de lucru cu dungi grosolane a țâșnit, ca un animal sălbatic, și a luat-o la fugă peste plajă, fără să arunce o privire în urmă.

Capitolul 6

În ziua următoare, după ce s-a întors de la pescuit, Shinji a plecat spre casa paznicului de far, cu doi pești-scorpion lungi de

cinci-șase *sun*²⁸ legați cu o împletitură de paie trecută prin branhiile. Urcase deja până în dosul templului Yashiro când și-a dat seama că încă nu-i mulțumise zeului cum se cuvine pentru binecuvântarea primită atât de curând. S-a întors în fața templului și s-a rugat profund.

Când a terminat rugăciunea, și-a îndreptat privirea către golful Ise, deja luminat de razele lunii, și a tras adânc aer în piept. Peste întinderea mării pluteau câțiva nori, precum zeii de la începuturile lumii.

Se simțea în deplină armonie cu natura bogată care-l înconjură. Când respira adânc, ceva nevăzut zămislit de natură îi pătrundea adânc în trup. Când asculta freacă mării, simțea că acea melodie a valurilor uriașe era una cu clopotul tineresc al sângelui care-i curgea prin vine. În viața lui de zi cu zi, Shinji nu simțise vreodată lipsa muzicii, cu siguranță pentru că natura însăși îi împlinea această nevoie.

A ridicat în dreptul ochilor peștii-scorpion, cu fețele lor țepoase și urâte, și s-a strâmbat la ei, scoțând limba. Peștii încă mai trăiau, dar nu făceau nicio mișcare. Shinji a lovit unul dintre pești sub falcă și l-a aruncat în aer. A tot tras așa de timp, vrând să întârzie cât mai mult momentul fericitei întâlniri.

Paznicul farului și nevasta lui o plăceau mult pe Hatsue, tână nou-venită. Când tăcerea ei îi îndemna să creadă că n-are pic de farmec, izbucnea dintr-odată în râs, ca o copilă. Când părea cu gândurile aiurea, dovedea că e, de fapt, atentă. La sfârșitul lecțiilor de bună purtare, celelalte fete nu mișcau niciun deget, însă ea strângea iute ceștile în care băuseră ceai și le spăla, ba chiar, dacă mai găsea și alte vase murdare, le spăla și pe acelea.

Paznicul și nevasta aveau o fiică, studentă la o universitate din Tokyo. Venea acasă doar în vacanță și, în absența ei, ajunseseră să le îndrăgească pe fetele din sat ca pe propriile lor fiice. Se preocupau de bunăstarea lor și, când acestea întâlneau fericirea, se bucurau din suflet pentru ele.

Paznicul farului își făcea meseria de treizeci de ani. Avea o înfățișare aprigă și o voce ca un tunet, spaima împielitașilor mici din sat care se furișau să exploreze farul. Copiii se temeau de el, însă era om bun la inimă. Singurătatea în care își ducea zilele îl făcuse să uite că oamenii pot avea și intenții josnice. Pentru el,

²⁸ Un *sun* este echivalentul a 3,03 cm.

darul cel mai de preț erau oaspeții veniți la far. Cine bătea atâta cale să-l viziteze nu putea avea gânduri rele, sau, chiar dacă ar fi avut, ele dispăreau în fața ospitalității fără margini a paznicului. Acesta chiar avea o vorbă: „Gândurile rele n-ajung așa departe ca cele bune“.

Nevasta paznicului avea și ea suflet bun. Pe vremuri fusese profesoară la o școală de fete, la țară. Pe lângă asta, viața retrasă de la far îi deschisese gustul pentru lectură și ajunsese să aibă un bagaj impresionant de cunoștințe. Știa ca La Scala e la Milano; aflase până și că actrița cutare de la Tokyo fusese nu știu unde și-și scrântise glezna dreaptă. Ieșea întotdeauna învingătoare din discuțiile cu paznicul, dar zorea apoi să-i cârpească ciorapii sau să-i pregătească cina. Când aveau musafiri, turuia neîntrerupt. Sătenii o ascultau cu gura căscată și nu puteau să n-o compare cu propriile lor neveste, tăcute, iar asta-i îndemna să-l căineze pe paznic, deși nu era treaba lor. El, în schimb, își prețuia nevasta foarte mult pentru știința ei.

Locuința lor era o casă fără etaj, cu trei încăperi. Înăuntru era ordine desăvârșită și totul lucea de curățenie. Pe unul dintre stâlpii din casă atârna un calendar al unei companii navale, iar vatra adâncită din camera de ceai avea întotdeauna cenușa nivelată frumos. Un colț al camerei de primire era ocupat chiar și acum de măsuța de studiu a fiicei lor, împodobită cu o păpușă franțuzească și un suport pentru creioane gol, din sticlă albastră, care se oglindea în luciul măsuței. În dosul casei aveau și o baie – un cazan mare de metal – pe care o încălzeau cu gaz obținut din resturile de ulei mecanic folosit la far. Spre deosebire de casele murdare ale pescarilor, aici până și ștergarele indigo de la latrină erau întotdeauna proaspăt spălate.

Paznicul își petrecea timpul mai mult stând lângă vatră și fumând tutun Shinsei îndesat într-o pipă de alamă. Peste zi farul era stins, și atunci în căsuța de pază stătea numai un băiat care supraveghea mersul vaselor.

În ziua aceea, pe înserat, s-au pomenit cu Hatsue, deși nu aveau lecție. Le adusese un castravete-de-mare, învelit în hârtie de ziar. Sub fusta de lucru din serj albastru închis purta ciorapi lungi de culoarea pielii, peste care își pusese șosete roșii. Puloverul era cel obișnuit, roșu aprins. Nici n-a intrat bine pe ușă, că nevasta paznicului i-a spus, cu binișorul:

— La fusta albastră e mai bine să-ți pui ciorapi negri, Hatsue. Cred că ai, nu-i așa? Parcă te-am văzut purtând, o dată.

— Da.

Hatsue a roșit ușor și s-a așezat lângă vatră.

În timpul lecțiilor, fetele stăteau cuminiți, iar nevasta paznicului le vorbea pe un ton sever, ca la școală. Acum însă, așezată lângă foc, femeia sporovăia prietenos. Fiindcă stătea de vorbă cu o tânără, a făcut mai întâi câteva comentarii generale despre dragoste, ajungând apoi la „Dar ție-ți place de cineva?”. Văzând-o pe fată că se fâstăcește, până și paznicul a început s-o tachineze cu întrebări.

Pentru că se întunecase, cei doi au invitat-o să ia masa cu ei înainte de a merge acasă. Hatsue le-a răspuns că trebuia să se întoarcă, fiindcă o aștepta tatăl ei în vârstă, însă tot ea s-a oferit să-i ajute la pregătirea cinei. Până atunci stătuse numai cu privirile în pământ, fără să se atingă de prăjitura pe care i-o servise nevasta paznicului și roșind mai tot timpul, însă de cum a intrat în bucătărie s-a înviorat. S-a apucat să taie castravetele-de-mare, fredonând refrenul tradițional din Ise pe care cei de pe insulă obișnuiau să-l cânte de *bon-odori* și pe care tocmai îl învățase de la o mătușă cu o zi în urmă.

— *Scrin, cufăr lung și sipețel,
De-ți iei atâtea cu tine
Pesemne că nu te mai întorci!*

— *Măicuță, îmi ceri prea multe!
De se-nnouează cerul la răsărit, vine vânt.
De se-nnouează la apus, vine ploaia.*

*Chiar și corabia ce poartă o mie de koku²⁹
De are vânt bun – yoooi sora! – se-ntoarce în port.*

— Eu am venit de trei ani pe insulă și tot nu știu cântecul ăsta, iar tu l-ai învățat deja! a exclamat nevasta paznicului.

— Seamănă bine cu un cântec din Oizaki! i-a răspuns Hatsue.

În clipa aceea s-a auzit zgomot de pași afară și, din întuneric, o voce a strigat:

— Bună seara!

Nevasta paznicului a scos capul pe ușa bucătăriei.

— Dumneata ești, Shinji-san? Vai, iarăși ne-ai adus pește? Mulțumesc! Tată! Kubo-san ne-a adus pește!

²⁹ *Koku*: unitate de măsură folosită inițial pentru orez, reprezentând aproximativ 150 kg.

— Mulțumim mult! a spus și paznicul, fără să se dezlipească de vatră. Dar intră puțin, Shinji-san!

În timpul agitației cu saluturi și mulțumiri, Shinji și Hatsue au reușit să schimbe o privire. Pe buzele tânărului a înflorit un zâmbet. A zâmbit și fata. Chiar atunci, nevasta s-a întors iute și nu i-au scăpat zâmbetele celor doi.

— Voi doi vă știți? Ca să vezi ce mic e satul ăsta... Cu atât mai bine! Haide, intră, te rog. Să nu uit, ne-a scris Chiyoko de la Tokyo. A întrebat în mod special de dumneata... Ceva-mi spune mie că te place... Are să se întoarcă în curând, când începe vacanța de primăvară. Să poftești s-o vezi!

Shinji tocmai se pregătea să intre, însă vorbele femeii i-au tăiat elanul. Hatsue s-a dus să spele vasele și nu s-a mai arătat. Tânărul s-a retras în întunericul nopții. Paznicul și nevasta sa au mai încercat să-l rețină, dar n-a fost chip. Le-a spus la revedere de la distanță, s-a întors pe călcâie și a plecat.

— Sfios mai e și Shinji-san, nu-i așa, tată? a exclamat nevasta, nemaioprindu-se din râs.

Dar râsul ei a răsunat solitar, pentru că nici paznicul, nici fata n-au răspuns.

Shinji a așteptat-o pe Hatsue la cotitura de pe Colina Femeii. Acolo încă mai răzbătea lumina asfințitului. Umbrele pinilor deveniseră și mai întunecate, dar întinderea mării de la poale mai prindea puțin sclipirea soarelui. În ziua aceea se pornise vântul primăvărativ dinspre răsărit și nici acum nu era frig. Dincolo de cotul drumului adierea nu se mai simțea deloc, rămânând doar liniștea asfințitului, cu ultimele raze de soare croindu-și loc printre nori.

La picioare se zărea întinzându-se până în larg promontoriul îngust ce străjuia o latură a portului din Utajima. Capătul lui, ciudat de luminos, apărea și dispărea sub valurile albe, de parcă și scutura umerii stâncoși. În vârf se înălța un pin roșu ce și scălda trunchiul în ultimele raze de soare. Shinji îl vedea deslușit. Brusc, trunchiul și-a pierdut lumina. Norii de la zenit s-au înnegrit, iar stelele au început să strălucească deasupra muntelui Higashi.

Shinji și-a lipit urechea de o stâncă și a auzit sunet de pași mărunți apropiindu-se pe poteca pietruită ce pornea din josul treptelor de piatră de lângă casa paznicului. S-a gândit să se ascundă, în joacă, și s-o sperie pe Hatsue când avea să ajungă în dreptul lui, dar sunetul dulce al pașilor, tot mai aproape, l-a

făcut să se răzgândească. S-a apucat să fluiera cântecul tradițional din Ise, pe care-l fredonase ea mai devreme, ca să-i dea de știre că o aștepta acolo.

De se-nnoureză cerul la răsărit, vine vânt.

De se-nnoureză la apus, vine ploaia.

Chiar și corabia ce poartă o mie de koku...

Hatsue a ajuns la cotul de pe Colina Femeii, însă n-a încetinit pasul, trecând mai departe ca și când nu și-ar fi dat seama de prezența lui Shinji. Tânărul s-a luat după ea.

— Hei! He-eei!

Dar nici atunci n-a întors capul. Descumpănit, Shinji a urmat-o, fără un cuvânt.

Poteca străjuită de pini era întunecată și abruptă. Hatsue pășea la lumina slabă a unei lanterne mici. Mergea tot mai greu și, până să se dumirească, Shinji i-a luat-o înainte. Din spate, fata a scos un țipăt ușor și raza lanternei a țâșnit dinspre poala pinilor spre vârf, ca o pasăre care-și lua zborul. Shinji s-a întors iute și a ajutat-o pe Hatsue, care alunecase, să se ridice de pe jos. Deși putea spune că împrejurările îl siliseră să se poarte astfel, s-a simțit stânjenit la gândul că o așteptase ascuns, că mai apoi fluierase ca să-i atragă atenția și că, în cele din urmă, se ținuse după ea. Fără vreo încercare de a repeta mângâierea de cu o zi în urmă, i-a șters murdăria de pe haine, cu un gest blând, ca de frate mai mare. Pământul era mai mult nisipos și uscat, așa că s-a curățat repede. Din fericire, Hatsue nu se lovise. Când s-a îngrijit Shinji de ea, a stat cuminte, sprijinită de umărul lui, ca un copii.

Fata și-a căutat apoi lanterna, pe care o scăpase din mână. Era pe jos, chiar în spatele lor, aruncând o lumină slabă, ca un evantai, asupra covorului din ace de pin. În afara punctului de lumină, totul era învăluit de întunericul adânc al insulei.

— Ia uite unde era! Oi fi aruncat-o în spate, când am căzut, a spus Hatsue râzând veselă.

— De ce te-ai supărat așa? a întrebat-o Shinji serios.

— Din cauza poveștii cu Chiyoko.

— Bleago!

— Nu-i nimic între voi?

— Chiar nimic.

Cei doi au pornit la drum, umăr lângă umăr. Shinji ținea lanterna și-i călăuzea fetei pașii pe drumul anevoios, ca un pilot

de vas. Ca să nu meargă în tăcere, Shinji, de obicei scump la vorbă, a început:

— Eu unul o să muncesc ca să strâng bani, și cu ei o să-mi iau un vas cu motor, într-o bună zi... Împreună cu frate-miu cel mic, o să transport cherestea din Kishū și cărbune din Kyūshū... Mama n-o să mai trudească și o să se bucure de viață. Pe urmă, când îmbătrânesc, mă-ntorc și eu pe insulă și mă odihnesc în tihnă... Câte ape am să străbat, mereu am să-mi amintesc de insula asta... În toată Japonia nu-i loc mai frumos ca aici. (Era, de altfel, ceea ce credeau toți localnicii.) Am să fac tot ce-mi stă în putere ca oamenii de pe insulă să trăiască în liniște, fericiți... pentru că, altfel, toți au s-o uite. Niciodată răul n-a răzbit până aici, de când e insula. Marea ne trimite toate de care avem nevoie. Și tot ea ne ajută să le păstrăm. De asta nu-i picior de hoț pe insulă și toți oamenii sunt harnici și curajoși, iubesc cu-adevărat și au inima curată...

Desigur, tânărul se exprima greoi și cu poticneli, însă vorbise dintr-o suflare, ceea ce i se întâmpla rar. Fata n-a spus nimic, dar dădea din cap. Nu arăta deloc plictisită și pe chip i se citeau înțelegerea și încrederea neprefăcută, spre marea bucurie a lui Shinji. Ca să nu pară nelalocul lui după un asemenea discurs, a trecut sub tăcere, cu bună-știință, ultima parte a rugii pe care o adresase Zeului Mării.

Deși nu aveau de ce să se ferească, fiind vegheați numai de umbrele dese ale copacilor de pe marginea potecii, de data asta Shinji n-a încercat s-o țină de mână pe Hatsue și nici nu i-a trecut prin minte s-o sărute. Pentru el, ceea ce se petrecuse pe plajă, cu o seară înainte, nu fusese rodul voinței lor, ci o întâmplare nemaivisată, pusă la cale de o forță mai presus de ei. Un adevărat mister. Parcă zoriți, au stabilit, în grabă, să se întâlnească la vechiul post de observație, în după-amiaza primei zile când pescarii nu vor ieși în larg.

Tocmai ajunseseră în dosul templului Yashiro când Hatsue a scos un mic țipăt de surpriză și s-a oprit din mers. Shinji s-a oprit și el. Ca prin minune, întreg satul se luminase, de parcă se pornise o sărbătoare tăcută. La fiecare fereastră strălucea o lumină vie, îndrăzneată în comparație cu palida fumegare a lămpilor cu petrol. Părea că satul prinsese viață și plutea deasupra întunericului. Generatorul de curent fusese în sfârșit reparat!

Cei doi s-au despărțit înainte de a intra în sat. Hatsue a coborât, singură, pe treptele luminate iarăși, după atâta vreme, de lămpile de pe drum.

Capitolul 7

Sosise ziua excursiei școlare la care participa și Hiroshi, fratele mai mic al lui Shinji. Urmasii să facă un tur de șase zile în regiunea Kyōto-Ōsaka, petrecând cinci nopți departe de casă. Elevii, care nu mai părăsiseră până atunci insula, aveau ocazia să vadă dintr-un foc, cu ochii lor, lumea largă ce-i înconjura. Cu mulți ani în urmă, alți școlari de pe insulă, care trecuseră marea pentru o excursie prin țară, întâlniseră pentru prima oară în viața lor un omnibuz tras de cal și, cu ochii holbați de uimire, strigaseră:

— Ia uitați, ditamai câinele târăște după el o latrină!

Copiii de pe insulă învățau despre lumea de afară mai întâi din imaginile și explicațiile din manuale. Ajutându-se mai mult de imaginație, se căzneau să priceapă ce erau tramvaiele, clădirile înalte, cinematograful sau metrourile... Pe urmă, când se trezeau față-n față cu lucrurile aievia și depășeau momentele de uluire sinceră, înțelegeau cât de greșite erau închipuirile lor, iar mai târziu, de-a lungul vieții petrecute înapoi pe insula, li se ștergea din minte până și amintirea tramvaielor forfotind pe străzile orașelor.

Pentru templul Yashiro, excursia școlară era întotdeauna un bun prilej de a vinde o mulțime de amulete. Pentru mame, a-și lăsa copiii singuri într-un oraș imens, unde ele însele nu puseseră piciorul niciodată, însemna a-i trimite într-o mare aventură, cu primejdii la tot pasul. În acele clipe uitau că și ele duceau o viață amenințată de moarte și pericol, deși nu șovăiau să-și încredințeze trupurile mării, zi de zi.

Fiind o ocazie specială, mama lui Hiroshi a făcut rost de două ouă și i-a pregătit pentru drum o omletă, groaznic de sărată, l-a mai pus în ghiozdan caramelle și fructe, ascunse ca să nu dea peste ele prea ușor și să le mănânce dintr-un foc.

În ziua aceea, feribotul *Kamikaze-maru* a părăsit insula Utajima de-abia la ora unu după-amiaza. Căpitanul vasului cu aburi de nici douăzeci de tone, bătrân și încăpățânat, ura și cele mai mici abateri de la program. Cu toate astea, pe vremea

excursiei școlare a fiului său, se gândise că, dacă ajungeau prea devreme la Toba, copiii aveau prea mult timp de pierdut până la sosirea trenului și puteau cheltui nesăbuit din banii de buzunar; de atunci, căpitanul se lăsase înduplecat de conducerea școlii și întârzia ora de plecare a vasului.

Cabina pasagerilor și puntea feribotului erau înțesate de elevi. Toți purtau curelele de la bidonul de apă și de la ghiozdan încrucișate peste piept. Profesorii care-i însoțeau erau intimidați de liota de mame adunate pe chei. Pe insula Utajima, poziția lor depindea de bunul-plac al mamelor. Pe unul îl etichetaseră drept comunist și-l alungaseră de pe insulă, în timp ce altul, pe care-l plăceau, ajunsese chiar director-adjunct, deși îi făcuse un copil uneia dintre profesoare.

Era începutul unei adevărate după-amiezi de primăvară. Când vasul s-a pus în mișcare, n-a fost mamă care să nu-și strige odrasla pe nume. Școlarii, cu șepcile legate sub bărbie, au așteptat până au ajuns destul de departe ca să nu mai poată fi recunoscuți și au început să arunce măscări înspre port, cât îi ținea gura: „Proștilor! Băăăi dobitocilor! Căcăcioșilor!” Vasul, înțesat de uniforme negre, trimitea până departe sclipirile insignelor și ale nasturilor de metal. Mama lui Hiroshi s-a întors acasă și, așezată pe rogojina din cămăruța liniștită și întunecată chiar și la amiază, și-a imaginat ziua când ambii fii vor lua calea mării și a plâns.

Kamikaze-maru tocmai își descărcase povara de școlari pe cheiul portului Toba, chiar lângă Pearl Island³⁰, și-și reluase aerul relaxat și provincial, pregătindu-se pentru drumul de întoarcere la Utajima. Pe coșul vasului, vechi de când lumea, era pusă o găleată. Apa mării se reflecta pe coca feribotului și pe imensele coșuri pentru pește agățate sub ponton. Chiar lângă mal era un antrepozit cu pereții cenușii, pe care se deslușea, scris cu vopsea albă, semnul pentru „gheață”.

Chiyoko, fata paznicului de far, stătea în picioare pe mal, lângă debarcader, cu o geantă de voiaj pe umăr. Întrucât avea o fire închisă, gândul că localnicii aveau s-o oprească și să intre în vorbă cu ea, la întoarcerea în sat după atâta vreme, nu-i făcea nicio plăcere.

Nu se farda niciodată, iar acum, îmbrăcată într-un costum simplu, cafeniu-închis, părea și mai ștearsă. Chipul ei smead

³⁰ „Insula Perlelor” (engl.). Numele insulei unde Kokichi Mikimoto a obținut în 1893 primele perle de cultură, devenită acum parc tematic dedicat perlelor.

avea totuși un aer vesel, cu liniile nasului și ochilor bine conturate, și unii l-ar fi socotit chiar plăcut. Cu toate astea, stătea mereu ursuză și-și repeta în sinea ei, cu încăpățănare, că nu e frumoasă. Acesta era rezultatul cel mai însemnat al „educației” primite la universitatea din Tokyo. Însă convingerea ei că e urâtă – deși avea pur și simplu o față cu trăsături comune – era poate la fel de hazardată ca închipuirea c-ar fi fost de o frumusețe rară.

La trista certitudine a fetei contribuise, fără să-și dea seama, tatăl ei cel cumsecade. Chiyoko se văicărea atât de des că moștenise urâtenia tatălui său, încât, într-o zi, când ea se afla chiar în încăperea alăturată, paznicul a mormăit în fața oaspeților săi:

— Ooof... fata asta a mea a ajuns la vremea măritişului, dar e tare necăjită că-i așa de urâtă... iar eu mă simt vinovat, fiindcă i se trage numai de la urâtenia mea... ce soartă mai avem și noi...

Chiyoko s-a întors, simțind că cineva o bate ușor pe umăr. Era Yasuo Kawamoto. Stătea în picioare și râdea, cu haina de piele lucind în soare.

— Ooo, bine te-am găsit! Ești în vacanța de primăvară, nu?

— Chiar așa. Ieri am avut ultimul examen.

— Și acum te-ntorci în sânul familiei!

Cu o zi înainte, tatăl său îl trimisese la Tsu, pentru a discuta treburile Asociației Pescarilor cu autoritățile de la Prefectură. Noaptea și-o petrecuse la Toba, într-un han ținut de niște rude, iar acum lua feribotul înapoi spre Utajima. Era foarte mândru să vorbească în limba standard, și nu în dialect, cu o fată care mergea la facultate la Tokyo.

În atitudinea voit degajată a tânărului de aceeași vârstă, Chiyoko simțea siguranța bărbatului care-și spune, în sinea lui: „Fata asta mă place!” Gândul o făcea să se închidă și mai mult. „Mereu am parte de așa ceva”, oftă ea. Sub influența filmelor văzute și a cărților citite în timpul șederii la Tokyo, tânjea să întâlnească un bărbat ai cărui ochi să-i spună: „Te iubesc!” Era însă convinsă că așa ceva nu avea să i se întâmple vreodată.

Cineva a strigat la ei dinspre *Kamikaze-maru*:

— Heeei, ia vedeți, plăpumile alea n-au ajuns încă?

Nu peste mult timp, din umbra unui depozit și-a făcut apariția pe chei un bărbat cărând în spate un balot cu plăpumi – toate cu imprimeu înflorat.

— Mai e puțin și plecăm, a spus Yasuo.

Când au urcat pe vas, Yasuo a luat-o pe Chiyoko de mână ca s-o ajute. Mâna aceea tare ca fierul i s-a părut fetei foarte diferită de cele ale băieților din Tokyo. În mintea sa, și-a închipuit că era mâna lui Shinji, pe care nici măcar n-o atinsese vreodată.

Prin micul luminator, au aruncat o privire în cabina pasagerilor. Obişnuiți cu lumina de afară, abia deslușeau siluetele oamenilor trântiți pe rogojini, după prosoapele albe pe care le aveau la gât sau după câte o sclipire a ochelarilor.

— E mai bine pe punte, chiar dacă e frig.

Cei doi s-au așezat în dosul timoneriei, la adăpost de vânt, lângă un colac mare de parâme. Ajutorul căpitanului, un tânăr ursuz, le-a aruncat un „Mișcați-vă nițel fundu” și a tras o scândură de sub ei. Se așezaseră tocmai pe oblonul care închidea intrarea în cabina pasagerilor.

În timoneria cu pereții pe jumătate scorojiți, unde lemnul se zărea pe sub vopseaua dusă, căpitanul a sunat clopotul. *Kamikaze-maru* a pornit la drum.

Lăsându-se în voia tremurului iscat de motorul vechi, cei doi și-au îndreptat privirile spre portul Toba, ce rămânea tot mai mic în urmă. Lui Yasuo i-ar fi plăcut să poată face aluzie, măcar în treacăt, la felul cum își petrecuse seara din ajun, în compania unei femei pe care o plătise, dar s-a abținut. Dacă ar fi provenit dintr-un sat oarecare de agricultori sau pescari, aventurile sale ar fi fost fără îndoială motiv de laudă, însă pe insula Utajima, unde oamenii prețuiau puritatea, trebuia să-și țină gura. Era el tânăr, dar învățase deja să fie prefăcut.

Chiyoko încerca să ghicească clipa exactă în care un pescăruș avea să zboare mai sus de pilonul de fier al funicularului ce pornea din fața gării. Fata retrasă, care nu trăise niciun fel de aventură la Tokyo, se ruga ca, la întoarcerea pe insulă, să i se întâmple ceva minunat, ceva care avea să schimbe lumea.

Când vasul se depărta bine de port, pescărușii, oricât de jos ar fi zburat, tot ar fi depășit cu ușurință nivelul funicularului. Dar acum pilonul încă domina, înalt. Chiyoko a privit atent secundarul ceasului de mână, strâns cu o curea din piele roșie. „Dacă un pescăruș zboară mai sus de pilon în următoarele treizeci de secunde, mă așteaptă ceva minunat.” S-au scurs cinci secunde. Un pescăruș care urmărise vasul în zbor s-a înălțat dintr-odată, bătând din aripi, și a depășit vârful pilonului. Ca să-și ascundă zâmbetul, Chiyoko a deschis vorba:

— Ce mai e nou pe insulă?

Feribotul trecea acum prin dreptul insulei Sakatejima, la babord. Țigara lui Yasuo arsesese atât de mult, încât aproape că-i pârla buzele. A strivit-o de punte și a răspuns:

— Ce să fie... A, da! Generatorul a fost stricat până acum vreo zece zile și tot satul a folosit lămpi. Acum merge iar.

— Mi-a pomenit și mama, într-o scrisoare.

— Zău? Ia să vedem, ce-ar mai fi...

Tânărul a privit, mijind din ochi, spre marea scaldată în razele soarelui de primăvară. Vasul alb al Agenției de Siguranță Maritimă, *Hiyodori-maru*, a trecut pe la vreo zece metri de feribot, îndreptându-se spre portul Toba.

— A, da! Moș Teru Miyata și-a chemat fata înapoi. O cheamă Hatsue și e frumoasă foc.

— Chiar așa?

Când a auzit despre Hatsue că e „frumoasă foc”, Chiyoko s-a înnegurat la față. Cuvintele i se păreau un reproș la adresa ei.

— Moș Teru mă place foarte tare. Eu sunt al doilea fecior și capul familiei noastre o să fie fratele meu mai mare. Tot satul se așteaptă ca moș Teru să mi-o dea pe Hatsue și să mă ia în familia lor.

Kamikaze-maru trecea printre două insule, Sugajima la tribord și uriașa Tōshijima la babord. Odată ce vasele depășeau porțiunea apărată de cele două insule, le așteptau talazuri furioase, făcându-le chila să geamă chiar și pe vreme bună. De aici începeau să se vadă și cormorani, înotând printre valuri. Mai încolo, în larg, se deslușeau stâncile de la Okinose. La vederea lor, Yasuo s-a încruntat și a privit în altă parte, vrând parcă să alunge amintirea singurei umilințe pe care o cunoscuse Utajima: drepturile de pescuit în aceste ape, unde tinerii din Utajima își vărsaseră sângele în timpul confruntărilor de odinioară, fuseseră cedate insulei Tōshijima.

Tinerii s-au ridicat în picioare și, privind peste timoneria scundă, au așteptat să apară în zare silueta insulei lor. Utajima se ivea întotdeauna la orizont ca un coif misterios, abia deslușit. Vasul s-a aplecat pe val, iar coiful a părut că se înclină și el.

Capitolul 8

Vremea prielnică pescuitului a ținut până în a treia zi de la plecarea lui Hiroshi în excursia școlară, când insula a fost

cuprinsă de un vânt atât de puternic, încât nu se putea ieși în larg. Părea că niciunul dintre cei câțiva cireși de pe insulă, abia înfloriți, n-avea să-și păstreze florile.

În ziua dinainte, un vânt umed, nefiresc pentru acea perioadă a anului, involburase pânzele bărcilor, iar apusul fusese și el neobișnuit. Marea se umflase și valurile se loveau de țărniș, vuind. Crustaceele funamushi³¹ și odangomushi³² fugiseră la adăpost mai departe de mal, pe teren ridicat. Peste noapte se pornise un vânt puternic, amestecat cu ploaie, iar cerul și marea se tânguiau și șuierau.

Shinji se trezise și, rămas în așternut, asculta vuietul furtunii. A înțeles imediat că nu era o zi de ieșit în larg. Pe așa o vreme nu puteau nici măcar să repare uneltele de pescuit sau să împletească parâme. Până și deratizarea plănuită de Asociația Tinerilor ieșea din discuție.

Nevrând s-o trezească pe mama sa, care dormea respirând liniștit în așternutul de alături, Shinji nu s-a mișcat, așteptând lumina zorilor. Casa se zguduia rău, iar ferestrele scârțâiau. Undeva s-a auzit căzând, cu mare zgomot, o bucată de tablă smulsă de vânt. Pe insulă, și casele celor înstăriți, și cele mai sărace, cum era a lui Shinji, aveau toate aceeași împărțire: la stânga vestibulului de la intrarea cu podea de lut era latrina, iar la dreapta, bucătăria. În acea nebunie a furtunii, în întunericul dinaintea zorilor, singurul miros care plutea în aer era cel înecăcios, rece și stăruitor al latrinei.

Fereastra dinspre magazia cu pereți de chirpici a vecinului a început să se lumineze puțin. Shinji a privit șuvoaiele de ploaie care țâșneau din streășină, șiroind pe geamuri. Până nu demult, urâse din tot sufletul zilele de odihnă, care-i furau și bucuria de a munci, și câștigul. Astăzi însă i se părea o adevărată zi de sărbătoare. Nu una din cele obișnuite, cu cer senin și steaguri fluturând pe catargele împodobite cu globuri aurii în vârf, ci una cu talazuri spumegânde și vânt șuierând printre vârfurile plecate ale copacilor.

Nemaiputând sta locului, Shinji a țâșnit din așternut. A îmbrăcat un pulover negru fără guler, cam găurit, și o pereche de pantaloni. După puțin timp mama lui a deschis ochii și, zărind o siluetă neagră în dreptul ferestrei abia luminate, a tras un țipăt:

— Hei! Cine-i?

— Eu.

³¹ *Ligia exotica*.

³² *Armadillidium vulgare*.

— M-ai băgat în sperieți! Doar nu ieși la pescuit pe vremea asta!

— Azi nu e zi de lucru...

— Dacă nu e, atunci stai și dormi! Of, am crezut că-i un străin la geam!

Prima impresie a mamei, trezită brusc din somn, nu fusese greșită. Fiul ei părea într-adevăr un străin. De obicei scump la vorbă, cânta acum în gura mare și făcea în joacă exerciții de gimnastică, atârnat de tocul ușii.

Mama nu pricepea ce-l apucase și s-a răstit la el, de teamă să nu dărâme casa:

— O fi furtună afară, da' nu ne trebuie și-năuntru!

Shinji se uita întruna la pendula afumată de pe perete. Inima lui nu era obișnuită să se îndoiască; nu se întreba nici acum dacă fata chiar avea să înfrunte urgia ca să vină la întâlnire. Cum nu avea o imaginație bogată, nu știa să-și omoare timpul în felul dulce-amar al îndrăgostiților, sporind la infinit, în mintea sa, neliniștea sau bucuria.

Când i-a fost peste puțință să mai aștepte, și-a pus pe umeri haina de ploaie și a plecat spre țarm.

I se părea că doar marea l-ar fi înțeles fără cuvinte. Talazurile furioase se înălțau deasupra digurilor și se prăbușeau apoi cu un muget înspăimântător. În urma avertizării de furtună din ajun, vasele fuseseră toate trase pe mal mai sus ca de obicei, dar, chiar și așa, valurile aproape că le atingeau. În port, când talazurile se retrăgeau, suprafața mării se înclina și fundul părea că iese la lumină. Stropii de apă de mare se amestecau cu picăturile de ploaie și-l loveau pe Shinji în obraz. Prospețimea apei sărate care i se scurgea pe nas i-a amintit de gustul buzelor lui Hatsue.

Norii se mișcau cu repeziciune și sclipiri de lumină apăreau, apoi se făceau nevăzute pe cerul întunecat. În depărtare se zăreau din când în când nori încărcăți de lumină opacă, aducând parcă o prevestire de timp frumos, însă dispăreau într-o clipită. Shinji privea cerul, atât de pătruns, încât un val a ajuns până în dreptul lui, udându-i șireturile sandalelor de lemn. La picioarele lui poposise o scoică mică, frumoasă, de culoarea piersicii. Venise pesemne purtată de același val. Shinji a cules-o din nisip. Era perfectă și marginile ei subțiri și delicate n-aveau nici cea mai mică știrbitură. Gândindu-se c-ar fi potrivită de cadou, a pus-o în buzunar.

De cum a terminat cu prânzul, Shinji s-a pregătit de plecare. Văzându-l că are de gând să iasă iar, în ciuda furtunii, mama s-a oprit din spălatul vaselor și l-a privit lung, fără un cuvânt. Ar fi vrut să-l întrebe unde pleacă, dar ceva din atitudinea lui a oprit-o. În acea clipă, a regretat faptul că nu avusese măcar o fată, care să fie mereu acasă și să-i dea o mână de ajutor la treburi.

Bărbații pleacă pe mare. Se îmbarcă pe vasele lor, cu motor și pânze, și duc mărfuri dintr-un port în altul. Femeile nu-și au locul în acea lume largă. Ele fierb orezul, cară apă de la fântână, culeg alge, iar vara se scufundă în adâncurile mării. Mama lui Shinji era o scufundătoare cu experiență și înțelegea că lumea crepusculară de pe fundul mării era lumea femeilor. Casa întunecoasă chiar și în miezul zilei, durerile facerii, semiîntunericul de pe fundul mării... toate se împleteau și creau lumea, așa cum o știa ea.

Și-a amintit de o altă femeie din sat, de vârsta ei, tot văduvă. Cu două veri în urmă, femeia firavă, care încă-și alăpta pruncul, s-a scufundat după *awabi*³³ și, la întoarcerea pe mal, s-a prăbușit dintr-odată, pe când se încălzea la foc. Zăcea la pământ cu ochii dați peste cap și-și mușca buzele livide. Când au incinerat-o în pădurea de pini, la apus, scufundătoarele s-au ghemuit la pământ de durere, hohotind de plâns.

S-a iscat apoi o poveste ciudată și unele sătence au început să se teamă de scufundat. Se zvonea că femeia care a murit văzuse pe fundul apei ceva înfricoșător, ce nu ar fi trebuit nimeni să vadă, și fusese pedepsită pentru asta.

Mama lui Shinji a râs cu dispreț și s-a scufundat tot mai adânc în mare, aducând la suprafață recolte mai bogate ca oricine. În sinea ei, era hotărâtă să nu se lase niciodată înfricoșată de lucrurile necunoscute...

Nici măcar asemenea amintiri nu reușeau s-o doboare. Avea o fire veselă și se mândrea cu sănătatea ei de fier. Furtuna de afară o înveselise, ca și pe fiul său. Terminând de spălat vasele, și-a suflecat poalele chimonoului, și-a întins picioarele și a început să le cerceteze temeinic, la lumina slabă a ferestrei. Coapsele ei bine făcute și arse de soare n-aveau nicio cută, iar carnea încă fragedă sclipea precum chihlimbarul.

„Cu așa un trup, aș mai putea face încă trei copii, ba chiar cinci...” Însă inima ei curată s-a înfiorat imediat la un asemenea

³³ Urechi-de-mare, scoici din familia *Haliotidae*.

gând. Și-a potrivit la loc poalele chimonoului și s-a închinat în fața plăcuței funerare a bărbatului ei.

Poteca pe care tânărul urca spre far devenise un torent, spălându-i urmele pașilor. Vântul vuia printre vârfurile pinilor. Înainta greu cu cizmele de cauciuc și, având capul descoperit, simțea cum ploaia îi șiroia prin părul scurt și pe ceafa. Însă continua să urce, cu fața în bătaia furtunii. Nu se împotriva furtunii; se simțea în armonie cu stihiiile dezlănțuite, tot așa cum gusta fericirea calma când era înconjurat de liniștea naturii.

În jos, în dosul pinilor, se zărea oceanul. Puzderia de valuri albe păreau că se luptă între ele. Până și stâncile înalte din capătul promontoriului erau, când și când, spălate de valuri.

După cotul de pe Colina Femeii, Shinji a zărit casa fără etaj a paznicului de far, încovoiată sub povara furtunii, cu ferestrele închise și perdelele lăsate. Tânărul a urcat treptele de piatră ce duceau către far. Astăzi nu era nimeni în căsuța de pază, încuiată bine. Shinji a privit înăuntru prin ușa de sticlă ce zăngănea neîntrerupt în bătaia ploii. O lunetă, rămasă îndreptată spre fereastra acum închisă. Hârtii pe care curentul le împrăștiase pe masă. O pipă, chipiul cu însemnele Agenției de Siguranță Maritimă, calendarul unei companii de navigație, cu imaginea unui vapor nou-nouț, pendula agățată de un stâlp, două echere atârinate într-un cui, pe același stâlp.

Când a ajuns la postul de observație, era ud până la piele. În colțul acela retras, furtuna părea și mai copleșitoare. Fiind aproape de vârful insulei, în loc deschis, se dezlănțuia în voie.

Clădirea în ruină, cu ferestrele ei mari pe trei laturi, nu oferea un adăpost bun împotriva vântului. Dimpotrivă, părea mai degrabă că pofteste ploaia înăuntru, lăsându-se în voia dansului ei nebun. Priveliștea întinderii Oceanului Pacific de la ferestrele etajului întâi era îngrădită de nori, însă valurile albe care-și întorceau coamele cât vedeai cu ochii se pierdeau în zarea plumburie, dând impresia, inversă, de nemărginit.

Shinji a coborât pe scara exterioară și a aruncat o privire în încăperea de la parter, unde venise mai demult să ia vreascurile adunate de mama sa. Locul era ferit de vânt. Pe vremuri servise probabil ca magazie și, din cele două-trei ferestre mici, doar una avea geamul spart. Legăturile de crengi de pin fuseseră luate și duse una câte una, iar acum, din grămada mare mai rămăseseră doar vreo patru sau cinci legături, într-un colț.

„Parcă-i la închisoare”, și-a spus Shinji, simțind mirosul de mucegai. Se adăpostise de vânt și ploaie, însă, fiind ud până la piele, l-a luat cu frig și a strănutat cu poftă.

Și-a scos haina de ploaie și a căutat niște chibrituri în buzunarul pantalonilor. Viața pe mare îl învățase să fie prevăzător și avea întotdeauna chibrituri la el. Înainte de a le găsi, degetele tânărului au întâlnit scoica rozalie pe care o culesese dimineața de pe țarm. A scos-o și a ridicat-o în dreptul ferestrei ca s-o privească. Strălucea, de parcă de-abia o scosese din apa mării. Mulțumit, tânărul a strecurat-o la loc în buzunar.

Chibriturile umede se aprindeau greu. Dintr-o legătură de vreascuri desfăcută, Shinji a făcut pe podeaua de ciment o grămăjoară de crengi și ace de pin. Un fum înecăcios a umplut mai întâi încăperea, apoi prima flăcăruie s-a ițit în sfârșit din mâna de vreascuri ce ardea mocnit. Tânărul s-a așezat lângă foc, cu genunchii adunați. Nu-i mai rămânea decât să aștepte.

A așteptat. Fără nicio grijă, și-a omorât timpul vârându-și degetele prin ochiurile desfăcute ale puloverului negru și lărgindu-le. S-a lăsat în voia senzației plăcute de căldură ce-i învăluia încet-încet trupul, ascultând absent vuietul furtunii de afară. L-a cuprins un sentiment de fericire, alimentat de încrederea sa nezdruncinată. Lipsa de imaginație îl scutea de frământări. În așteptare, și-a sprijinit capul pe genunchi și s-a cufundat în somn.

Când s-a trezit, focul ardea încă vioi. Dincolo de flăcări, i s-a părut că vede, nemișcată, o siluetă neclară. A crezut că visează. În fața lui era o fată goală, aplecată înainte, uscându-și cămașa de corp albă. O ținea aproape de flăcări, cu ambele mâini, și partea de sus a trupului îi era complet descoperită.

Când s-a dumirit că nu era un vis, într-o clipă de șiretenie, Shinji s-a gândit să se prefacă adormit în continuare și s-o urmărească pe furiș, printre genele mijite. Dar trupul lui Hatsue era prea frumos pentru a fi privit doar așa, pe nemișcate.

Scufundătoarele aveau obiceiul de a-și usca trupul la foc, și Hatsue nu stătuse pe gânduri. Când sosise la locul de întâlnire, focul era aprins, iar tânărul, adormit. S-a hotărât iute să profite, câtă vreme Shinji încă mai dormea. Nu se gândise că se dezbracă în fața unui bărbat. Se dezbrăcase pur și simplu acolo unde găsisse foc.

Dacă Shinji ar fi cunoscut bine femeile, ar fi înțeles că trupul gol al fetei care se încălzea la foc, în acea ruină bătută de furtună, era fără pic de îndoială un trup de fecioară. Pielea ei, mângâiată neconținut de soare și scaldată de valuri, era netedă. Pe pieptul larg, care înfruntase multe scufundări, apăreau doi săni mici și fermi ce-și întorceau chipul unul de la celălalt, parcă rușinați, împodobiți cu câte un mic boboc de trandafir. De vreme ce Shinji abia îndrăznise să mijească ochii, de teamă să nu se dea de gol, nu vedea din silueta fetei decât un contur neclar, abia deslușit prin perdeaua de flăcări ce aproape că atingea tavanul de beton.

Însă tânărul a clipit, fără să vrea, și umbra genelor sale, lungită de strălucirea flăcărilor, i-a jucat o clipă pe obraz. Fata și-a acoperit iute pieptul cu cămașa încă umedă și a țipat:

— Nu deschide ochii!

Cinstit, tânărul a strâns imediat din pleoape. Dacă stătea și se gândea, nu era frumos că se prefăcuse adormit... Pe de altă parte, nu era nici vina lui că se trezise... Raționamentul imbatabil i-a dat curaj și și-a deschis de-a binelea ochii negri, frumoși.

Luată prin surprindere, fata nici măcar n-a încercat să se îmbrace. A strigat iar, cu o voce limpede, ascuțită:

— Nu deschide ochii, n-auzi?!

Shinji însă n-a mai închis ochii. În satul său de pescari, fusese obișnuit să vadă femei dezbrăcate încă de mic, deși era prima oară când privea trupul gol al celei pe care o iubea. Nu pricepea de ce goliciunea fetei devenise un obstacol între ei, împiedicându-i să stea de vorbă cum făceau de obicei, ca doi oameni apropiați. S-a ridicat în picioare, cu un gest cât se poate de firesc.

Cei doi stăteau față în față, despărțiți de flăcări. Shinji s-a mișcat puțin spre dreapta. Fata s-a retras și ea ușor, în partea opusă. Îi despărțea în continuare focul.

— De ce fugi?

— Cum de ce? De rușine!

Shinji n-a îndemnat-o să se îmbrace. Își dorea s-o vadă cât mai mult așa cum era. Neștiind cum să continue conversația, s-a pomenit întrebând, copilărește:

— Ce să fac să nu-ți mai fie rușine?

Răspunsul fetei a sosit pe cât de nevinovat, pe atât de neașteptat:

— Păi, dacă te dezbraci și tu, n-o să-mi mai fie rușine.

Asta l-a pus pe Shinji în mare încurcătură, însă, după o clipă de șovăială, și-a scos puloverul, fără o vorbă. În timp ce se dezbrăca, l-a cuprins teama că fata ar putea profita de moment ca să fugă, așa că n-a scăpat-o nicio clipă din ochi, nici cât și-a tras puloverul peste cap. Și-a scos iute toate hainele și a rămas locului, doar cu bucata de pânză legată peste coapse. Arăta mult mai bine decât îmbrăcat. Era atât de preocupat, încât nici nu se simțea rușinat. Nu l-a cuprins stânjeneala decât după schimbul de replici ce a urmat:

— Acum nu-ți mai e rușine, nu-i așa? a întrebat-o Shinji tăios, ca la poliție.

Fata, fără să-și dea seama de enormitatea cuvintelor, i-a dat un răspuns complet neașteptat:

— Ba da.

— De ce?

— Fiindcă nu ești gol-gol!

Băiatul s-a înroșit tot. A dat să spună ceva și vorbele i s-au oprit în gât. Apropiindu-se de foc atât de mult, încât era să-și ardă degetele de la picioare, cu ochii la cămașa albă a fetei pe care jucau umbrele flăcărilor, abia a izbutit să îngaime:

— Dacă-ți scoți și tu aia, mă dezbrac și eu de tot.

Hatsue a zâmbit fără să vrea, însă nici Shinji și nici chiar ea nu-și dădeau seama ce însemna acel zâmbet. Fata a azvârlit peste umăr bucata de pânză albă care-i acoperise trupul de la piept în jos. Tânărul a privit-o, apoi, stând drept ca o statuie și neslăbind-o din ochi, și-a dezlegat sfoara de peste șolduri.

În clipa aceea, urgia de afară s-a pornit și mai tare. Vântul și ploaia biciuiseră nebunește ruinele și înainte, dar tinerii abia atunci și-au dat seama de prezența furtunii și freamătul neconținut al Pacificului, în josul ferestrelor înalte.

Fata s-a dat înapoi doi-trei pași. N-avea pe unde scăpa. A atins cu spatele peretele murdar din beton.

— Hatsue! a izbucnit tânărul.

— Sări înapoi peste foc! Dacă sări... a spus fata, abia respirând, dar cu o voce clară și răsunătoare.

Tânărul gol n-a șovăit. A țâșnit dintr-odată și trupul, luminat de flăcări, a fost înghițit de foc. Doar o clipă mai târziu, același trup a răsărit sub ochii fetei. Pieptul lui i-a atins ușor sânii. „Elasticitatea asta... mi-am închipuit-o eu, pe sub puloverul roșu...”, și-a spus tânărul, minunându-se. S-au îmbrățișat. Fata a alunecat ușor la pământ.

— Mă-nțeapă acele astea de pin! s-a plâns ea.

Shinji a întins mâna după cămașa fetei, vrând să i-o pună sub spate, dar ea l-a oprit și și-a luat brațele de pe trupul lui. Și-a strâns genunchii, a făcut ghemotoc pânza albă și, ca un copil care prinde o insectă în căușul palmelor, și-a apărat trupul cu ea.

Vorbele pe care le-a spus apoi erau pline de virtute:

— Nu vreau, nu vreau! O fată nu trebuie să facă așa ceva înainte de măritiş!

— Chiar nu se poate? a întrebat Shinji moale, fără convingere.

— Nu!

Cu ochii închiși, fata a vorbit fără ezitare, pe un ton care muștra și totodată alina:

— Nu se poate acum. Eu m-am hotărât să fiu nevasta ta, dar până atunci nu se poate.

În inima sa, Shinji purta un anumit respect, ce-i drept cam încețoșat, pentru etică. Cum nu cunoștea femeile, acum i se părea că pătrunsese în miezul moralității feminine. N-a mai stăruit.

Brațele tânărului țineau strâns trupul fetei. Fiecare din ei simțea freacă celuilalt trup. Un sărut lung l-a chinuit pe tânărul a cărui dorință nu se împlinise, dar, peste câteva clipe, suferința s-a preschimbat într-un minunat sentiment de fericire. Lemnele din foc, mistuite aproape complet, trosneau din când în când. Cei doi ascultau zgomotul focului și șuieratul furtunii de afară împletindu-se cu freacă propriilor trupuri. Lui Shinji i se părea că senzația îmbătătoare care-l cuprinsese, vuietul valurilor și mugetul vântului printre crengile copacilor pulsau în același ritm violent al naturii. Trăia un sentiment de pură și nesfârșită fericire. S-a depărtat de fată, apoi a spus, cu o voce calmă, bărbătească:

— Am găsit azi pe plajă o scoică frumoasă și am cules-o pentru tine.

— Mulțam! Arată-mi-o!

Shinji s-a dus la locul unde-și trântise hainele în grabă, când se dezbrăcase. A început să se îmbrace, iar fata și-a pus și ea, încet, cămașa subțire, apoi restul de haine. Shinji a așteptat-o să termine și s-a apropiat de ea, cu scoica.

— Ce frumoasă e!

Hatsue s-a jucat, încercând să capteze pe suprafața scoicii reflexiile flăcărilor. Și-a prins-o apoi în plete, rostind:

— Parc-ar fi un coral! Cred c-aș putea s-o port ca agrafa de păr...

Shinji s-a așezat pe jos, chiar lângă umărul fetei. Acum, că erau îmbrăcați, se puteau săruta în voie.

Furtuna nu se potolise încă și, de data asta, Shinji nu s-a despărțit de Hatsue înainte de a ajunge la far și n-a mai luat-o pe drumul ocolit, cum făcea de obicei ca să nu le dea de gândit celor de acolo. A condus-o pe Hatsue pe drumul cât de cât mai bun, care ajungea în dosul farului, apoi au luat-o în jos pe scările de piatră, strânși unul în celălalt, înfruntând vântul.

Chiyoko nici nu s-a întors bine pe insulă, acasă la părinți, că a și răpus-o plictiseala. Nici măcar Shinji n-a venit s-o viziteze. Le-a văzut totuși pe câteva fete din sat, venite la lecție ca de obicei. Printre ele se afla și o figura nouă. Când a aflat ca era acea Hatsue de care-i pomenise Yasuo, chipul ei cu trăsături rustice i s-a părut lui Chiyoko chiar mai frumos decât îl lăudau sătenii. Chiyoko avea o calitate ciudată: o femeie care se încredea în sine n-ar fi conștient să-i găsească alteia cusururi, însă Chiyoko, mai ceva ca un bărbat, recunoștea frumusețea femeilor, deși n-o vedea pe-a ei.

Neavând nimic mai bun de făcut, s-a apucat să studieze istoria literaturii engleze. Fără să fi citit măcar vreuna din opere, a învățat pe de rost, ca pe o sutră, numele unor autoare de poezii din epoca victoriană: Christina Georgina³⁴, Adelaide Anne Procter, Jean Ingelow, Augusta Webster, Alice Meynell. Chiyoko învăța totul pe dinafară. Prin caietele ei mai apăreau, notate cu grijă, până și strănuturile profesorilor.

Mama îi stătea mereu prin preajmă, dornică să învețe și ea cât mai multe lucruri noi. Ideea de a merge la universitate fusese în primul rând a lui Chiyoko și numai insistența neobosită a mamei biruise șovăiala tatălui. Ducându-și viața în izolare, de la un far la altul și din insulă în insulă, mama era însetată de cunoaștere și considera că fata ducea o viață de vis. Ochii ei nu vedeau nefericirea ascunsă în adâncul inimii lui Chiyoko.

În dimineața furtunii, mama și fiica au dormit până târziu. Își petrecuseră noaptea alături de paznic, pe care simțul răspunderii îl îndemnase să rămână de veghe la far, pentru că

³⁴ Christina Georgina Rossetti.

furtuna deja începuse. Ca niciodată, la prânz au luat masa de dimineață, apoi și-au petrecut timpul în liniște, siliți să rămână în casă din cauza timpului prost.

Lui Chiyoko i se făcuse dor de Tokyo. Îi lipsea orașul unde, chiar și pe o vreme ca asta, mașinile circulau fără probleme, ascensoarele se mișcau și ele, iar trenurile erau înțesate de pasageri. Acolo „natura” fusese în mare parte îmblânzită, iar puterea care-i mai rămăsese era considerată dușmană. Însă aici, pe insulă, oamenii iubeau natura și-i erau aliați.

Când s-a plictisit de învățat, Chiyoko și-a lipit fața de un geam și a privit furtuna care o ținea prizonieră în casă. Atmosfera era monotonă. Tumultul valurilor răzbătea persistent, ca bolboroseala unui bețiv. Fără vreun motiv anume, Chiyoko și-a amintit de o colegă de-a ei, despre care gurile rele spuneau că fusese violată de bărbatul pe care-l iubea. Fata se îndrăgostise de blândețea și eleganța bărbatului, și o recunoscuse deschis. După acea noapte, s-a îndrăgostit de violența și egoismul aceluiași bărbat, însă n-a mai spus-o nimănui...

Chiar în acea clipă, Chiyoko l-a zărit pe Shinji, în bătaia furtunii, coborând treptele de piatră cu Hatsue strâns lipită de el.

Chiyoko știa bine avantajele unui chip urât, așa cum socotea că e și al ei. Odată ce și-l înăsprea, își putea ascunde sentimentele mult mai bine decât cineva cu chip frumos. Însă ceea ce considera ea urâtenie nu era, de fapt, decât masca de ghips de care se agăța o fecioară.

Și-a întors privirea de la fereastră. Lângă vatră, mama ei cosea ceva, iar tatăl fuma pe tăcute din tutunul lui obișnuit, Shinsei. Afară era furtuna, înăuntru, familia. Nimeni nu-i remarcase nefericirea.

Chiyoko s-a așezat iar la măsuța de studiu și a deschis o carte de engleză. În fața ochilor vedea doar șiruri de litere, fără nicio noimă. Printre ele pâl pâiau nălucile unor păsări, zburând ba sus, ba jos. Erau pescăruși. Chiyoko și-a spus în sinea ei: „Prevestirea pe care mi-au dat-o pescărușii, în port la Toba, când mă întorceam pe insulă... asta era!”

Capitolul 9

A sosit o carte poștală de la Hiroshi, cu vești despre excursie. Avea pe ea imaginea templului Kiyomizudera din Kyōto și o

ștampilă mare, violetă, semn că vizitase locul acela. Hiroshi s-a temut că, dacă o expedia cu timbru obișnuit, ajungea pe insulă după întoarcerea lui, așa că a trimis-o expres. Încă dinainte s-o citească, mama s-a supărat foc, bombănind că un asemenea timbru e o risipă, iar copiii din ziua de azi nu mai cunosc valoarea banilor.

În cartea poștală, Hiroshi nu pomenea nici despre locuri renumite, nici despre vestigii istorice; nu povestea decât că mersese – pentru întâia oară în viață – la cinematograful:

În prima seară la Kyōto, am fost lăsați liberi și ne-am dus la un cinematograful mare din apropiere, *Sō-yan*³⁵, *Katsu-yan* și cu mine. Era foarte frumos, ca un palat. Dar scaunele erau înguste și tari, de parcă stăteam pe-o prăjină. Ne dureau fundurile și nu ne găseam locul. Un om din spatele nostru a țipat la noi: „Jos! Jos! Așezați-vă!” Ce-o fi vrând, că doar suntem așezați, ne-am gândit noi, dar el ne-a explicat, imediat: De fapt erau ridicate și, dacă le lăsați în jos, se făceau scaune de-adevăratelea. Ne-am pus mâinile-n cap de rușine. Pe urmă le-am dezdoit și erau moi și pufoase, de putea șede și împăratul pe ele. M-am gândit că aș vrea s-o așez pe mama o dată pe așa un scaun.

La auzul ultimei fraze din cartea poștală, citită de Shinji, mamei i-au dat lacrimile. A pus-o apoi pe altarul familiei și l-a îndemnat pe Shinji să se roage și el pentru ca furtuna din urmă cu două zile să nu stânjenească în vreun fel excursia lui Hiroshi și să nu i se întâmple nimic feciorului până la întoarcerea pe insulă, peste încă două zile. După câteva clipe, ca și cum tocmai și-ar fi amintit, l-a criticat aspru pe fiul cel mare, spunându-i că scrie și citește cât se poate de prost, și că Hiroshi e mai deștept. În ceea ce-o privea, să fii deștept însemna s-o faci pe mama ta să verse lacrimi de bucurie. A plecat imediat la părinții lui *Sō-yan* și *Katsu-yan*, ca să le arate și lor cartea poștală, apoi s-a dus cu Shinji la baia publică. Acolo, printre aburi, a întâlnit-o pe nevasta dirigintelui de poștă și, goală cum era, i-a mulțumit în genunchi pentru că veghease ca ilustrata expres să ajungă cu bine.

Shinji s-a spălat repede și a ieșit s-o aștepte pe mama lui, în dreptul băii femeilor. Sculpturile din lemn de sub streșină clădirii își pierduseră culoarea și aveau vopsea cojită în

³⁵ Sufixul *-yan* este un apelativ familiar, dialectal.

locurile pe unde ieșeau aburii. Seara era călduță, iar marea, liniștită.

La distanță de doi-trei *ken*³⁶, Shinji a zărit silueta unui bărbat care stătea întors cu spatele și privea în sus spre streășină unei case. Își ținea mâinile în buzunarele pantalonilor și bătea mărunț cu talpa de lemn a sandalei în pavajul de piatră. În lumina înserării i se distingea jacheta maro, din piele. Pe insula Utajima, nu oricine-și permitea o asemenea haină. Era cu siguranță Yasuo. Exact când Shinji se pregătea să-l strige, Yasuo s-a întors către el. Shinji a schițat un zâmbet, dar Yasuo l-a privit fix, cu chipul neclintit, apoi i-a întors spatele și dus a fost. Shinji nu s-a simțit ofensat de purtarea lui rece, dar i s-a părut totuși ciudată. Mama a ieșit chiar atunci de la baia publică și tânărul a însoțit-o spre casă, taciturn ca întotdeauna.

În ziua dinainte fusese vreme frumoasă, cum e de obicei după furtună, și vasele ieșiseră în larg. Când Yasuo s-a întors de la pescuit, a primit vizita lui Chiyoko. Fata i-a spus ca venise în sat la cumpărături, cu mama ei, iar cum aceasta s-a oprit puțin la casa președintelui Asociației Pescarilor, Chiyoko a trecut să-l vadă pe Yasuo.

Ceea ce i-a spus apoi Chiyoko i-a spulberat mândria de tânăr înfumurat și l-a ținut treaz toată noaptea. În seara următoare, când l-a zărit Shinji, tocmai citise un anunț lipit sub streășină unei case de pe drumul pieptiș ce trecea prin inima satului.

Utajima avea apă puțină. Perioada cea mai secetoasă era în jurul Anului Nou, după calendarul vechi, și atunci între oameni se iscau întotdeauna certuri legate de apă. Pe lângă ulița pietruită din mijlocul satului curgea un râuleț îngust, formând mici cascade după cum cobora terenul în trepte. Era singura sursă de apă a satului. În sezonul ploios sau după vreo ploaie puternică, râulețul se transforma într-un torent noroios. Femeile se strângeau pe mal și spălau rufe în timp ce sporovăiau gălăgios, iar copiii lansau pe apă corăbii de război din lemn, meșterite chiar de ei. În sezonul secetos, râulețul devenea doar o dâră de mocirlă, ce nu avea nici măcar puterea să care un gunoi cât de mărunț. Pârâul izvora din susul muntelui. Pentru că toată apa de ploaie dinspre vârf se aduna numai acolo – sau cine știe din ce alt motiv – pe insulă nu mai exista alt izvor.

³⁶ Unitate de măsură a lungimii, echivalentă cu 1,82 m.

Din cauza asta, primăria satului hotărâse de multă vreme ca oamenii să ia apă cu rândul și stabilea ordinea în fiecare săptămână. Căratul apei era treaba femeilor. Numai la far apa de ploaie era filtrată și colectată într-un rezervor, însă restul sătenilor, care se bizuiau numai pe izvor, se vedeau nevoiți să ia apă când le venea rândul, uneori în miez de noapte. Totuși, datorită rotației, după câteva săptămâni chiar și cei care se nimeriseră noaptea ajungeau să poată lua apă la ore mai convenabile din cursul dimineții.

Yasuo citea anunțul cu noua ordine la apă, afișat în locul cel mai circulat din sat. În dreptul orei două dimineața apărea trecut numele „Miyata”. Asta însemna Hatsue. Tânărul a plescăit din limbă. Era bine să fi fost încă sezonul de pescuit caracatițe, când vasele plecau în larg ceva mai târziu. Acum, în sezonul sepiilor, trebuiau să ajungă în canalul Irako înainte de mijitul zorilor. Toate familiile din sat se trezeau încă de la ora trei și începeau pregătirile pentru masa de dimineață. În casele mai zorite, coșurile bucătăriilor începeau să scoată fum pe la trei și jumătate. Rândul lui Hatsue picase totuși la o oră mai potrivită decât în următoarea rotație, când avea să fie de la trei. Yasuo și-a jurat că fata va fi a lui până la plecarea în larg, a doua zi dimineața.

Tocmai citise anunțul și luase hotărârea, când l-a văzut pe Shinji în fața băii pentru bărbați. Cuprins de ură, a uitat pe loc de aerul demn pe care-l afișa întotdeauna și a plecat grăbit spre casă. Trecând prin dreptul camerei de zi, i-a zărit cu coada ochiului pe tatăl și pe fratele mai mare stând la un pahar după masa de seară în timp ce ascultau la radio balade tradiționale, atât de tare, încât răsuna casa. Yasuo a urcat în camera lui de la etaj și s-a apucat să pufăie nervos dintr-o țigară. După judecata lui, lucrurile stăteau așa: de vreme ce Shinji o ademenise pe Hatsue, cu siguranță că nu era un novice. La adunările tinerilor, ședea el cuviincios și asculta părerile altora, cu zâmbetul pe buze și cu fața lui copilăroasă, dar în realitate femeile nu-i erau necunoscute. Vulpoiul naibii! Totuși, lui Yasuo îi era greu să creadă că Shinji, cu fața lui de om cinstit, putea fi capabil de înșelăciune. Și atunci – oricât de mult ura gândul – singura explicație era că Shinji o cucerise pe Hatsue prin purtarea lui cumsecade și fără ocolișuri.

Ca să nu-l fure somnul, Yasuo stătea în așternut și se ciupea de șolduri. De fapt nici n-avea nevoie, pentru că ura și gelozia

față de Shinji, care i-o luase înainte, îl țineau treaz. Yasuo avea un ceas cu cadran fosforescent, cu care se fălea foarte tare. În seara aceea nu și-l scosese de la mână și se băgase în așternut îmbrăcat, cu pantaloni și jachetă. Din când în când, își punea ceasul la ureche și se uita la cadranul luminos. În mintea lui, simplul fapt de a avea un asemenea ceas era suficient ca să-i aducă femeile la picioare.

La ora unu și douăzeci s-a strecurat afară din casă. În puterea nopții, zgomotul valurilor răzbătea clar până la el și luna strălucea puternic. Satul era cufundat în tăcere. Nu se vedeau decât patru lumini: una la debarcader, două pe drumul în pantă din mijlocul satului și una la izvorul din munte. În afară de feribot, în port nu erau ancorate decât vase pescărești și nu se vedea niciun felinar de catarg. Casele erau și ele învăluite în întuneric. Dacă ar fi fost la țară, rândurile de acoperișuri din paie, sumbre și greoaie, ar fi făcut noaptea și mai apăsătoare, însă aici, în satul de pescari, casele erau acoperite cu țiglă sau tablă și nu păreau la fel de amenințătoare.

Încălțat cu teniși, Yasuo urca sprinten și fără zgomot pe drumul pietruit. A trecut de curtea școlii primare, străjuită de cireși pe jumătate în floare. Copacii fuseseră aduși de pe munte nu demult, când se construise terenul de joacă al școlii. Furtuna doborâse la pământ un cireș tânăr, iar trunchiul căzut lângă groapa cu nisip se profila întunecat, în bătaia lunii.

Yasuo a urcat treptele din piatră, în lungul pârâului, și a ajuns într-un loc de unde se auzea susurul izvorului. Lumina slabă a felinarului de pe drum îi schița ușor conturul. Apa limpede țâșnea dintr-o crăpătură a stâncii acoperite de vegetație și se aduna într-un bazin de piatră, apoi se prelingea mai departe peste buza bazinului, pe care crescuse mușchi, făcându-l să strălucească de parcă fusese lăcuit.

În pădurea deasă din dosul izvorului s-a auzit o bufniță. Yasuo s-a ascuns îndărătul felinarului. O pasăre și-a luat zborul, bătând mărunț din aripi. Tânărul s-a sprijinit de trunchiul gros al unui ulm și a așteptat, neslăbind din ochi ceasul fosforescent de la mână.

Puțin după ora două, în curtea școlii a apărut silueta lui Hatsue, cărând pe umeri o cobiliță cu două găleți atârinate la capete. Umbra i se vedea clar în lumina lunii. Munca în miez de noapte își cere birul de la trupul unei femei, însă pe insula Utajima toți oamenii, bărbați și femei, săraci sau bogați, își duceau la capăt îndatoririle. Hatsue, obișnuită cu munca de

scufundătoare, urca treptele de piatră legănându-și cobilița cu gălețile goale încoace și-ncolo, fără să dea vreun semn de oboseală. Ba dimpotrivă, părea că mai degrabă se bucură, ca un copil, de misiunea la o oră atât de neobișnuită. A ajuns în cele din urmă lângă izvor și a pus gălețile jos.

Era momentul în care Yasuo plănuse să se năpustească asupra ei, dar a ezitat și a hotărât să mai rabde până când fata avea să termine de umplut gălețile. Gata să țâșnească la momentul oportun, s-a apucat bine cu mâna stângă de o creangă înaltă și a rămas nemișcat, ca o statuie. Se uita cum mâinile puternice ale fetei – înroșite și crăpate de frig – umpleau gălețile, făcând apa să clipească, și-și închipuia, cu mare plăcere, trupul ei proaspăt și plin de viață.

În tot acest timp, ceasul de la încheietura mâinii cu care se agățase de creangă sclipea în întuneric, ticăind ușor, dar statornic. Ticăitul ceasului a trezit un roi de viespi dintr-un cuib chiar de pe acea creangă și le-a ațâțat curiozitatea. O viespe a venit în zbor, precaută, și s-a așezat pe ceas. Spre marea ei uimire, a descoperit că rădașca aceea nemaipomenită, strălucitoare și cu zumzetul regulat avea o carapace alunecoasă și rece, din sticlă. Pesemne înciudată, și-a potrivit acul pe pielea lui Yasuo, la încheietură, și l-a înfipt cu sete.

Yasuo a tras un răcnet, iar Hatsue s-a îndreptat de mijloc și și-a întors capul către el. N-a țipat de spaimă, dar a dezlegat iute parul cobiliței și l-a ținut cu ambele mâini în față, de-a curmezișul, într-un gest de apărare. Până și Yasuo și-a dat seama în ce postură penibilă i se înfățișa fetei. Cu trupul în aceeași poziție, fata s-a retras vreo doi pași. Yasuo s-a gândit că-i mai bine s-o dea pe glumă și a început să râdă prostește, apoi a spus:

- Ha! Te-am speriat! Oi fi crezut că-i o stafie.
- Ei, na, dumneata erai, frate Yasuo?
- M-am gândit să te sperii și m-am pitit după copac...
- Da' ce-ți veni, aici și la ora asta?

Fata încă nu știa cât era de atrăgătoare. Și-ar fi dat seama, dac-ar fi stat să se gândească, însă pe loc chiar a crezut ce-i spunea Yasuo. Acesta a profitat de moment și, cât ai clipi din ochi, i-a smuls parul și a apucat-o de încheietura mâinii drepte. Jacheta din piele i-a scârțâit. Și-a recăpătat aerul demn și s-a uitat fix în ochii fetei. În dorința de a-i da explicații calm și bărbătește, a imitat fără voie, așa cum și-o închipuia el, purtarea deschisă și cinstita a lui Shinji în aceeași situație.

— Fii atentă! Dacă nu ascuți ce-ți zic, pe urmă o să-ți pară rău. Stai și-ascultă, dacă nu vrei să afle lumea despre tine și Shinji.

Hatsue se îmbujorase și respira întretăiat.

— Dă-mi drumul la mână! Cum adică despre mine și Shinji?

— Ia nu te mai prefac! De parcă nu te-ai fi culcat cu el! Pe mine nu mă poți duce...

— Ce tot spui? N-am făcut așa ceva!

— Știu totul! Ce-ai făcut cu Shinji în ziua furtunii, când v-ați dus amândoi pe munte?...Vezi că roșești? Ia să faci același lucru și cu mine! Hai! Acum!

— Nu vreau, nu vreau!

Hatsue se zbătea, încercând să scape. Yasuo nu-i dădea drumul. Dacă reușea să fugă înainte de vreme, avea să-i povestească totul tatălui ei. Dar, dacă se întorcea acasă când faptul era deja consumat, n-avea să sufle o vorbă nimănui. Yasuo se dădea în vânt după confesiunile așa-ziselor fete „seduse“, pe care le citea în revistele de doi bani de la oraș. Ce minunat era să poți chinui o fată care n-o să spună nimic, nici de-ar vrea!

Yasuo a trântit-o pe Hatsue la pământ, lângă izvor. Una din găleți s-a vărsat și apa s-a împrăștiat peste pământul acoperit cu mușchi. În lumina felinarului, se vedeau nările fetei, fremătând, și sclipirea ochilor.

Părul îi intrase pe jumătate în balta de pe jos. Și-a țuguiat buzele și, pe neașteptate, l-a scuipat pe Yasuo în obraz. El era din ce în ce mai ațâțat și simțea pieptul fetei zbuciumându-se sub povara propriului său piept. Și-a înfundat fața în obrazul fetei. În aceeași clipă însă, a scos un strigăt și a țâșnit în picioare: viespea îl înțepase iar, în ceafa. Turbat, a dat să prindă viespea și, în timp ce țopăia, Hatsue a luat-o la fugă spre treptele din piatră.

Yasuo era complet derutat. Voia să omoare viespea cu orice preț, dar voia s-o prindă și pe Hatsue. Nu știa ce să facă mai întâi. Până la urmă, a ajuns-o pe Hatsue, dar nici n-a apucat s-o trântescă iar la pământ, că păcătoasa de viespe i s-a așezat din nou, de data asta pe turul pantalonilor, și și-a înfipt adânc acul în carne. Yasuo a sărit în sus, iar Hatsue, acum pregătită să scape, a fugit în spatele izvorului. Se strecura printre copaci, cu gândul să se ascundă prin ferigi, când i-au căzut ochii pe un ditamai pietroiul. L-a ridicat deasupra capului cu o mână și, stând să-și tragă sufletul, a privit în jos, înspre izvor.

Abia atunci a înțeles ce-o salvase. Uitându-se cu ochii căscați la Yasuo, care țopăia ca lovit de streche lângă apă, și-a dat seama că era lucrarea unei viespi întărâtate. La lumina felinarului, a zărit între degetele lui Yasuo, care se luptau cu aerul, mica sclipire aurie a aripilor.

Când a reușit să scape de viespe, băiatul a rămas pe loc, cu un aer absent, ștergându-se de sudoare cu un prosop mic. A căutat-o din ochi pe Hatsue, însă degeaba. Și-a făcut mâinile pâlnie și a chemat-o, în șoaptă. Fata a atins câteva ferigi cu piciorul, dinadins, făcându-le să foșnească.

— Hei! Acolo ești? Nu vrei să cobori? Nu-ți mai fac nimic.

— Nu vreau!

— Hai, coboară!

Se pregătea să urce spre fată, dar ea a ridicat pietroiul. Yasuo s-a tras înapoi.

— Ce-ți veni?! Ai grijă! ...Cum să te fac să cobori?

Lui Yasuo i-ar fi plăcut să dea bir cu fugiții, dar, de teamă că fata-i va povesti pățania tatălui ei, a insistat:

— Auzi? Fac ce vrei tu, numai să vii jos! O să-i spui lui taică-tu?

Niciun răspuns.

— Auzi? Te rog să nu-i spui! Fac ce vrei, da' să nu-i spui!

— Dacă scoți apă și mi-o cari până acasă...

— Pe cuvânt?

— Pe cuvânt.

— Mi-e cam frică de moș Teru...

Apoi Yasuo a tăcut și s-a pus pe treabă, cu un aer pătruns, de parcă îndeplinea o datorie – în realitate, arăta însă cât se poate de ridicol. A umplut din nou găleata care se vărsase, a pus ambele găleți pe cobiliță, a săltat cobilița pe umeri și a pornit la drum. Când a întors capul, după ceva vreme, a văzut că Hatsue se apropiase pe nesimțite și-l urma, la distanță de vreun *kan*. Fata nu zâmbea. Când Yasuo se oprea, se oprea și ea; când își relua coborârea pe treptele din piatră, cobora și ea.

Satul era cufundat în somn, cu acoperișurile scaldate în lumina lunii. Însă, pe când cei doi coborau una câte una treptele către sat, dinspre poalele pantei, de ici-colo, a început să răsună cântatul cocoșilor, semn că zorile nu erau departe.

Capitolul 10

În ziua în care se încheia excursia școlară, femeile s-au strâns pe chei să-și întâmpine fiii. Ploua mărunț și nu se vedea în larg. Silueta feribotului s-a deslușit din ceață abia când a ajuns la vreo sută de metri de ponton. Mamele și-au strigat odraslele pe nume. Pe puntea vasului se distingeau acum bine șepcile și batistele fluturate.

Feribotul a acostat și elevii au coborât, însă, în loc să rămână cu mamele lor, le-au zâmbit pe fugă și s-au dus la joacă pe plajă, cu prietenii. Niciunul dintre băieți nu voia ca ceilalți să-l vadă alintat de mamă.

Agitația lui Hiroshi n-a scăzut nici după ce a ajuns acasă. Pur și simplu nu-și găsea locul. A început să povestească, dar n-a pomenit o vorbă despre locuri renumite sau vestigii istorice, ci numai despre pățanii de-ale lui. I-a spus mamei cum, într-o dimineață, pica de somn pentru că în ajun unul dintre colegii lui, care se temea să meargă singur la toaletă, l-a trezit în ghionturi, în miez de noapte, ca să-l însoțească.

Lucrurile văzute îi lăsaseră cu siguranță o impresie puternică, dar nu știa cum să-și exprime trăirile în cuvinte. A încercat să povestească ceva despre excursie, dar ceea ce și-a amintit a fost o întâmplare din anul anterior, când ceruiseră podelele de pe holurile școlii și una dintre profesoare alunecase, spre hazul tuturor... Oare unde dispăruseră trenurile și mașinile care trecuseră la doi pași de el, sclipitoare, apoi se făcuseră nevăzute? Unde erau clădirile înalte și firmele cu neon, care-l uimiseră atât? În casa lui, lucrurile rămăseseră neschimbate: dulapul cu veselă, pendula atârnată de stâlpul casei, micul altar buddhist, măsuța, oglinda... și apoi, mama. Soba de gătit, rogojinile murdare... Toate astea îl înțelegeau și fără cuvinte. Dar acum... toate, până și mama, îi cereau să le povestească despre excursie.

Hiroshi s-a liniștit abia pe la ora când Shinji s-a întors de la pescuit. După masă, și-a deschis caietul și le-a povestit în grabă, mamei și fratelui, cum fusese excursia. Când a terminat, au fost mulțumiți și nu l-au mai sâcâit cu întrebări. Lucrurile au revenit la normal. Ca și înainte, nu mai avea nevoie de cuvinte ca să fie înțeles. Dulapul cu veselă, pendula, mama, fratele mai mare, soba de gătit veche și afumată, freamătul valurilor... Hiroshi a adormit buștean, înconjurat de lucrurile familiare.

Vacanța de primăvară se apropia de sfârșit, așa că Hiroshi profita de timpul rămas cât îl țineau puterile, de dimineață până seara. Insula avea multe locuri de joacă. Băiatul și prietenii săi avuseseră în sfârșit ocazia să vadă cu ochii lor, la cinematografele din Kyōto și Ōsaka, westernurile de care până atunci doar auziseră; acum aveau o joacă nouă, inspirată din filmele acelea. Când vedeau fum înălțându-se dincolo de mare, de la vreun incendiu de pe munții dinspre Motoura, în peninsula Shima, își închipuiau că e un semnal trimis dintr-o tabără a pieilor-roșii.

Cormoranii nu stăteau tot timpul anului pe insula Utajima și începuseră deja s-o părăsească, unul câte unul. În schimb, întreaga insulă era cuprinsă acum de cântul păsărelelor *uguisu*³⁷. Drumul abrupt care cobora spre școală primise numele de Dealul Nasurilor Roșii, pentru că era toată iarna în bătaia vântului, care înroșea nasurile celor care treceau pe acolo. Acum însă, chiar în zilele reci, vântul nu mai era atât de aspru și nu mai înroșea niciun nas.

Scena jocurilor de-a pieile-roșii era promontoriul Benten, în capătul de miazăzi al insulei. Malul de apus al promontoriului era plin de stânci calcaroase și, dacă mergeai de-a lungul lor, ajungeai la intrarea unei peșteri, unul dintre locurile cele mai misterioase ale insulei. Intrarea era mică, lată doar de vreun metru și jumătate și înaltă de șaptezeci sau optzeci de centimetri, dar, pe măsură ce înainta, culoarul întortocheat se tot lărgea, transformându-se într-o peșteră pe trei niveluri. Drumul până acolo era cufundat în beznă, dar peștera se scâldea într-o lumină slabă, ciudată. Asta se întâmpla pentru ca, de fapt, peștera străpungea promontoriul și în capătul ei de răsărit pătrundea marea, printr-o deschidere ascunsă privirii, umflându-se și pierzându-se apoi în adâncurile unui puț.

Ceata de neastâmpărați a intrat în peștera. Fiecare era înarmat cu o lumânare. S-au strecurat prin gaura întunecată, tot îndemnându-se să aibă grijă. Se uitau unul la celălalt, iar chipurile lor păreau că plutesc, palide și înfricoșătoare, în lumina aruncată de flacăra lumânărilor. Fiecare ar fi dat orice să aibă și barbă, zburlită și firoasă...

Grupul era format din Hiroshi, Sō-yan și Katsu-yan. Veniseră să caute, în străfundurile peșterii, comoara ascunsă de pieile-roșii.

³⁷ Pasăre din familia *Sylviidae*, numită uneori și „privighetoare japoneză”, datorită trilurilor complexe.

Când în sfârșit au ajuns în peșteră și au putut sta drepti, creștetul lui *Sō-yan*, care mersese înaintea celorlalți, era încununat cu pânze dese de păianjen.

— Ia uite, ditamai podoaba!!! Te facem căpeteniei a pieilor-roșii! au zis Hiroshi și *Katsu-yan*, râzând.

Au așezat cele trei lumânări lângă peretele acoperit cu mușchi, sub o inscripție în sanscrită pe care o mână o scrijelise cu multă vreme în urmă.

Valurile care intrau prin deschiderea dinspre răsărit se prăbușeau în hăul adânc, izbindu-se de stânci cu un zgomot cumplit. Mugetul valurilor furioase era cu totul altfel decât cel de afară, cu care erau obișnuiți. Clocotul apei se lovea de pereții calcaroși ai peșterii, iar reverberațiile se suprapuneau, dând impresia că întregul loc vuieste și se leagănă. Cutremurându-se, băieții și-au adus aminte de legenda care spunea că, între ziua a șaisprezecea și a optsprezecea din luna a șasea, după calendarul vechi, în peștera aceea își făceau apariția, ca din senin, șapte rechini albi.

În joaca lor, băieții își schimbau rolurile cum voiau și se făceau ba dușmani, ba aliați. *Sō-yan* devenise căpetenie de trib, din cauza podoabei din pânze de păianjen, iar ceilalți doi erau, chipurile, soldați americani, dușmanii lui, dar acum voiau să-l întrebe de ce vuiiau valurile atât de înfricoșător, așa că s-au transformat pe loc în umili supuși indieni.

Sō-yan a priceput schimbarea și s-a așezat trufaș pe-un bolovan, sub lumânări.

— Mărită căpetenie! Ce este zgomotul acesta înfricoșător?

Sō-yan a răspuns, pe un ton solemn:

— Este un semn al zeului, care e tare mânios.

— Și ce putem face ca să-l îmbunăm? a întrebat Hiroshi.

— Hmm... Nu putem decât să-i aducem ofrande și să ne rugăm.

Toți trei au scos la iveală uscățelele din orez și turtele cu pastă de fasole dulce, pe care le primiseră de la mame ori le șterpeliseră, și le-au așezat frumos pe un ziar, pe stânca de la gura puțului. Marea căpetenie *Sō-yan* a trecut printre ceilalți doi, a înaintat maiestuos până în fața altarului, a îngenuncheat pe podeaua din calcar a peșterii, și-a înălțat mâinile și, improvizând o incantație stranie, s-a rugat, aplecându-și trupul înainte și-napoi. În spatele său, Hiroshi și *Katsu-yan* se rugau și ei, ținându-i isonul. Răceala pietrei le pătrunsese prin pantaloni și le

cuprinsese genunchii. Lui Hiroshi i se părea că devenise și el unul dintre personajele din film.

Din fericire, zeul a fost pesemne înduplecat, pentru că vuietul valurilor s-a mai domolit. Cei trei s-au așezat în cerc și au înfulecat ofrandele – uscățelele din orez și turtele cu pastă de fasole dulce. Mâncate așa, ii se păreau de zece ori mai gustoase.

Deodată s-a auzit un huruit și mai teribil, și un jet de spumă a țâșnit în sus din puț. În semiîntuneric o clipă, spuma păru o stafie albă. Furia mării a zgâlțâit peștera și a făcut-o să răsunе, părând că vrea să-i înhațe pe micii indieni așezați roată și să-i târască în străfunduri. Hiroshi, Sō-yan și Katsu-yan erau deja speriați de-a binelea, dar, când o pală de vânt, venită cine știe de unde, a făcut să tremure flacăra celor trei lumânări de lână peretele cu inscripția în sanscrită și chiar a stins-o pe una dintre ele, groaza lor n-a mai cunoscut limite. Erau însă obișnuiți să se fâlească mereu unul în fața celuilalt, arătându-și curajul. Firea veselă a băieților de vârsta lor își spunea și ea cuvântul și, foarte curând, cei trei au pretins că spaima lor era o joacă. Hiroshi și Katsu-yan au devenit din nou supuși ai căpeteniei de trib, niște lași care tremurau ca frunzele:

— Vaaai, cât ne e de frică! Mărită căpetenie, zeul e foarte mânios! Oare ce l-a supărat atât de tare?

Sō-yan s-a așezat pe tronul de piatră, tremurând maiestuos, cum îi șade bine unei mari căpetenii. Zorit să răspundă, și-a amintit de zvonul care circula în mare taină pe insulă, de vreo câteva zile, și s-a gândit să se folosească de el, dar fără răutate. A tușit și a grăit astfel:

— L-a mâniat o mare rușine. Un lucru necurat.

— O rușine? Cum adică? l-a întrebat Hiroshi.

— Hiroshi! Ce, nu știi? Nimeni altul decât fratele tău, Shinji, a făcut *omeko* cu Hatsue, fata lui Miyata!

Auzind numele fratelui său și bănuind că trebuie să fie vorba de ceva rușinos, Hiroshi s-a enervat și s-a răstit la marea căpetenie:

— Ce-a făcut fratele meu cu Hatsue? Ce mai e și aia *omeko*?

— Nu știi? *Omeko* e când un bărbat și o femeie se culcă împreună!

De fapt, nici Sō-yan nu știa mai multe despre *omeko*, dar reușise să prezinte povestea în culori suficient de jignitoare. Hiroshi, infuriat peste măsură, a sărit la el. Sō-yan s-a trezit prins de umăr și lovit în obraz, dar lupta s-a oprit acolo, pentru

că, împins la perete, a dărâmat cele două lumânări rămase și s-au stins și ele.

La lumina din peșteră, abia își zăreau chipurile. Hiroshi și Sō-yan rămăseseră față în față, respirând întretăiat, dar încet-încet și-au dat seama că era periculos să-și continue încăierarea în locul acela.

— Nu vă mai bateți! Aici v-ați găsit? a intervenit și Katsu-yan.

Cei trei au aprins un chibrit, au găsit lumânările, apoi s-au strecurat afară din peșteră, abia adresându-și câte un cuvânt. S-au cățarat pe stânci, scâlțați în razele soarelui. Când au ajuns pe creasta promontoriului, uitaseră deja de cearta din peșteră și erau din nou prietenii buni dintotdeauna. Au luat-o pe poteca de pe creastă, cântând cât îi ținea gura:

*Mergem de-a lungul coastei de la Gori,
Pe plaja Niwa de la Benten-Hachijō...*

Plaja de la Gori se afla la apus de promontoriul Benten și era cea mai frumoasă porțiune de coastă de pe insulă. În mijlocul ei se afla o ditamai stânca, mare cât o casă cu etaj, pe care locuitorii o numeau Hachijō-ga-shima³⁸. În vârful stâncii era un pâlț de pini și, chiar atunci, din el au apărut vreo patru-cinci copii care tot fluturau din mâini și strigau ceva. Hiroshi și prietenii săi le-au răspuns, fluturând și ei din mâini. În jurul potecii pe care mergeau, pe pajiștea de sub pini, se vedea ici și colo câte o mână de *genge*³⁹ roșii înflorite.

— Ia uitați, *waguri-bune!* a exclamat Katsu-yan, arătând marea înspre partea de răsărit a promontoriului.

Acolo se vedea plaja Niwa, înconjurând un golf micuț și frumos, lângă intrarea căruia stăteau nemișcate, în așteptarea fluxului, trei *waguri-bune* – vase care înaintau trăgând în urmă plase de pescuit.

Hiroshi a zis și el „Ooo!”, laolaltă cu prietenii lui, și a mijit ochii, orbit de strălucirea soarelui, dar cuvintele pe care i le spusese Sō-yan mai devreme îl apăsau tot mai greu pe suflet.

Hiroshi a ajuns acasă la ora cinei, lihnit de foame. Fratele lui nu se întorsese încă și mama, singură, îndesa niște vreascuri în soba de gătit. Se auzeau pocnetul crengilor și focul din sobă,

³⁸ În traducere, „Insula Hachijō”.

³⁹ *Astragalus sinicus*, plantă din familia *Fabaceae*.

șuierând ca vântul. Doar în asemenea momente mirosurile îmbietoare reușeau să alunge duhoarea latrinei.

— Auzi, mamă? a zis Hiroshi, tolănit pe rogojini, cu mâinile și picioarele depărtate.

— Ce-i?

— Mi-a zis cineva că Shinji și Hatsue au făcut *omeko*. Ce-i aia?

Mama a lăsat imediat treaba și a venit să se așeze lângă Hiroshi. Ochii îi sclipeau ciudat. Privirea aceea și șuvițele de păr despletit îi dădeau un aer înfricoșător.

— Hiroshi, unde-ai auzit așa ceva? Cine ți-a zis?

— *Sō-yan*.

— Să nu mai spui niciodată lucrul ăsta, nici fratelui tău! Dacă mai spui cuiva, te țin nemâncat! Ai priceput?

Mama avea multă înțelegere pentru aventurile tinerilor îndrăgostiți. Nu-i plăceau bârfele nici când se încălzea la foc împreună cu celelalte femei, în timpul sezonului de scufundat. Dar, când propriul ei fiu devenea subiectul bârfelor răutăcioase, trebuia să-și îndeplinească datoria de mamă.

În seara aceea, după ce Hiroshi a adormit, și-a apropiat buzele de urechea lui Shinji și i-a spus în șoaptă, fără să ezite:

— Știi că lumea vorbește lucruri urâte despre tine și Hatsue?

Shinji a clătinat din cap și s-a înroșit tot. Mama era tare încurcată, dar l-a întrebat fără ocolișuri:

— Te-ai culcat cu ea?

Shinji a clătinat iar din cap.

— Așadar, n-ai făcut nimic ca să stârnești gurile rele. Nu-i așa?

— Așa e.

— Atunci, eu nu mai zic nimic. Dar să ai grijă. Oamenilor le place să clevetească.

Totuși, lucrurile nu s-au îndreptat de la sine. În seara următoare, când mama lui Shinji s-a dus la întrunirea femeilor de pe insulă – Adunarea Zeului Maimuță –, toate celelalte sătence au făcut fețe acre și s-au oprit din conversație de cum au văzut-o intrând pe ușă. Pesemne că bârfa ajunsese și la ele.

O seară mai târziu, Shinji s-a dus la întrunirea Asociației Tinerilor. Când a intrat pe ușă, i-a găsit pe ceilalți adunați în jurul unei măsuțe, sub becul fără abajur, și discutând aprins. La vederea lui, toată lumea a tăcut brusc. Doar vuietul valurilor umplea încăperea mohorâtă, de parc-ar fi fost cu desăvârșire pustie. Ca de obicei, Shinji s-a așezat pe jos, cu genunchii la

gură, în tăcere. Ceilalți au trecut iute la alt subiect, începând iar să discute, gălăgioși. Șeful asociației, Yasuo, care în seara aceea sosise neobișnuit de devreme, l-a salutat foarte prietenos de dincolo de masă, iar Shinji, fără să bănuiască ceva, i-a răspuns zâmbind.

Într-o zi, în timp ce-și luau prânzul pe *Taihei-maru*, Ryūji a izbucnit:

— Frate Shin! Nu mai pot de furie! Yasuo te tot vorbește de rău!

— Zău?

Shinji s-a comportat ca un bărbat: a răs, fără să mai spună ceva. Vasul se legăna pe marea liniștită de primăvara. Jūkichi, de obicei scump la vorbă, a intervenit pe neașteptate în conversație:

— Îmi dau seama ce se petrece. Yasuo e invidios. Pușlamaua e cu nasul pe sus pentru că taică-su e cine e. Mi-e silă de îngâmfarea lui! Shinji s-a făcut o mândrețe de bărbat și Yasuo e gelos pe el. Dar nu trebuie să-ți pese, Shinji. Dacă se-ntâmplă ceva, eu sunt de partea ta.

Bârfa răspândită de Yasuo începuse să se audă pe la toate răspântiile satului, dar încă nu-i ajunsese la urechi și tatălui lui Hatsue. Apoi, într-o seară, s-a petrecut un lucru despre care satul avea să pomenească un an întreg. Incidentul a avut loc la baia publică.

Pe insulă, nici măcar oamenii cei mai înstăriți nu aveau baie în casă, așa că până și Terukichi Miyata mergea la baia publică. În seara aceea, a dat la o parte perdelele de la intrarea în vestiar, cu o mișcare semeață a capului, s-a dezbrăcat iute și și-a azvârlit hainele spre un coș din răchită. Cămașa și brâul i-au căzut însă pe jos. Terukichi a plescăit din limbă, iritat, a cules hainele cu degetele de la picior și le-a pus în coș. Ceilalți îl priveau intimidăți. Pentru Terukichi era una din rarele ocazii care-i mai rămăseseră de a arăta lumii că, așa bătrân cum era, puterea nu-l părăsise. Trupul lui gol, peste care trecuseră atâția ani, era o minune: brațele și picioarele, arămii, își păstraseră vigoarea, iar deasupra ochilor pătrunzători și a frunții cu trăsături hotărâte, părul alb și zbârlit părea o coamă de leu. Pieptul înroșit de la prea multă băutură contrasta spectaculos cu albeața părului. Mușchii puternici, pe care nu-i mai folosea atât de mult ca înainte, se întăriseră și păreau niște bolovani măcinați de valuri.

Terukichi întruchipa pe drept cuvânt truda, voința și ambiția întregii insule. Plin de vigoarea oarecum necioplită a omului care

se îmbogățise pornind de la nimic, se încăpățânase mereu să nu accepte nicio funcție oficială în sat, câștigând astfel și mai mult respectul sătenilor. Siguranța din cale-afară în prezicerea vremii, experiența lui neasemuită pe mare, mândria de a cunoaște istoria și legendele satului erau adesea umbrite de îndărătnicia greu de suportat, de trufia ridicolă, de iuțeala cu care se lua la harță, chiar și la vârsta lui. Una peste alta, se purta de parcă toate i se cuveneau, iar sătenii se obișnuiseră cu asta.

A tras ușa glisantă care dădea spre sala bazinului cu apă. Era cam înghesuială și, prin aburii groși, abia se distingeau siluetele în mișcare. Clipocitul apei, ciocnetul cofelor de lemn și râsetele oamenilor reverberau în tavan, iar sentimentul de relaxare plutea în aerul fierbinte. Terukichi nu se clătea niciodată înainte de a intra în bazin⁴⁰. De la ușă, pășea întotdeauna semeț și se băga direct în apă. Puțin îi păsa cât de fierbinte era și faptul că, la vârsta lui, ar fi putut suferi un atac de inimă de la temperatura ridicată îl preocupa la fel de mult ca moda masculine.

La intrarea în bazin, Terukichi i-a împroșcat bine cu apă pe cei care deja se îmbăiau, dar, când au văzut cine era, l-au salutat politicoși. Terukichi s-a cufundat încet, până la bărbia-i arogantă.

Doi pescari tineri, dare se spălau lângă bazin și nu observaseră sosirea lui Terukichi, tocmai îl bârfeau în gura mare:

— S-a ramolit și moș Teru! Fata lui nu mai e fată, și el habar n-are!

— Da' și Shinji al lui Kubo, ce mai lucrătura! Noi îl țineam de copil, iar el a luat bucățica cea mai bună!

Bărbații din bazin se agitau stânjeniți, ocolindu-l pe Terukichi cu privirea. Bătrânul a ieșit din bazin roșu ca racul, dar păstrându-și calmul aparent. A luat câte o cofă în fiecare mână și le-a umplut din hârdăul cu apă rece, apoi s-a apropiat de cei doi, le-a turnat cât ai clipi apa în cap și le-a tras un picior în dos. Tinerii, pe jumătate orbiți de la săpun, au vrut să riposteze, dar, văzând cine era atacatorul, au dat înapoi. Bătrânul i-a apucat pe amândoi de ceafă cu toate că-i alunecau degetele de la săpun, i-a târât până la bazin și, cu un brânci puternic, le-a băgat capetele sub apă. Apoi, cu mâinile lui mari înfipite în cefe, le-a zgâlțâit capetele în apă și le-a ciocnit unul de altul, de parcă limpeztea rufe.

⁴⁰ La băile tradiționale, japonezii mai întâi se spală în afara bazinului comun și abia apoi intră, curați, în bazinul cu apă fierbinte.

Imediat, Terukichi a părăsit baia, cu mersul lui semeț, fără să se mai spele și fără să le arunce nicio privire celorlalți, care se ridicaseră în picioare și-l urmăreau înmărmuriți.

Capitolul 11

A doua zi, la vremea prânzului, bătrânul Jūkichi a scos din tabacheră o hârtie îndoită mărunț și i-a întins-o lui Shinji, zâmbind cu gura până la urechi. Când Shinji a vrut s-o apuce, i-a spus:

— Ascultă! Promiți că nu tragi chiulul de la muncă după ce citești asta?

— Eu nu trândăvesc! i-a răspuns Shinji, scurt și hotărât.

— Bine. Am încredere în tine... Azi-dimineață, când tocmai treceam prin fața casei lui moș Teru, Hatsue a ieșit în grabă. S-a apropiat de mine, mi-a strecurat în palmă peticul ăsta de hârtie, pe tăcute, și a intrat din nou în casă. Degeaba m-am bucurat că primisem un răvaș de dragoste, la vârsta mea! L-am deschis și, când colo, era pentru „domnul Shinji”! Prostănac bătrân ce sunt! Întâi am vrut să-l fac bucățele și să-l arunc în mare. Dar mi-am zis că e păcat, și ți l-am adus.

Shinji a luat scrisoarea, în râsetele lui Jūkichi și Ryūji. A despăturit hârtia subțire îndoită de mai multe ori, atent să n-o rupă cu degetele lui butucănoase. Dintre îndoituri i-au căzut în palmă câteva fire de tutun. Hatsue începuse să scrie cu stiloul, însă după două-trei rânduri i se terminase pesemne cerneala și continuase cu un creion subțire, așternând semnele cu o mână de copil.

Aseară, tata a auzit la baia publică vorbe urâte despre noi și s-a mâniat. Mi-a spus că n-am voie să te mai văd, niciodată. Știi cum e el... oricât l-am rugat, nu s-a înduplecat. Mă obligă să stau în casă de la ora când vasele se întorc de la pescuit, seara, și până dimineața, când au ieșit deja în larg. La izvor, are s-o trimită în locul meu pe o bătrână din vecini. Iar în zilele când nu se iese în larg, spune că n-o să mă scape din ochi. Mi se rupe sufletul de jale. Ce ne facem? Te rog să cauți un mijloc să ne putem întâlni. Mi-e frică să pun scrisori la poștă, fiindcă poștașul știe și ne-ar da de gol. Am să-ți scriu în fiecare zi și am să ascund hârtia sub capacul de la chiupul cu apă din fața bucătăriei. Să faci și tu la fel cu

răspunsurile. E periculos să vii direct, așa că roagă pe vreun prieten în care ai încredere. Eu am sosit pe insulă de puțină vreme și nu știu cine m-ar putea ajuta. Trebuie să ne ținem tari! În fiecare zi mă rog în fața plăcuțelor funerare ale mamei și ale fratelui meu mai mare să te păzească de rele. Cred că Măritul Buddha înțelege ce simt.

Pe măsură ce citea, fața lui Shinji se umbrea și se lumina, prins între tristețea de a fi despărțit de Hatsue și bucuria pe care o simțea știindu-i adevăratele sentimente. Când a terminat de citit, Jūkichi i-a luat repede scrisoarea, de parcă el ar fi fost posesorul de drept. Ca să poată auzi și Ryūji, a citit-o cu voce tare în stilul său cântat, de parcă recita o baladă populară. Shinji știa că bătrânul n-o făcea cu răutate, pentru că tot așa citea și ziarul cu glas tare, dar l-a durut să vadă astfel dezvăluite cuvintele sincere scrise de fata pe care o iubea.

Pe Jūkichi scrisoarea l-a mișcat adânc. S-a întrerupt de multe ori, oftând sau scoțând exclamații, iar când a terminat și-a spus părerea, pe tonul cu care dădea de obicei ordine pe vas. În liniștea după-amiezii, vocea lui puternică a răsunat cale de o sută de metri în jur:

— Femeile sunt cu adevărat înțelepte!

Fiindcă Jūkichi îl tot bătea la cap și fiindcă aici, în largul mării, nu-l puteau auzi decât cei doi tovarăși în care avea încredere, Shinji s-a destăinuit, puțin câte puțin. Povestea cu stângăcie, încurcând șirul întâmplărilor sau uitând esențialul. I-a luat multă vreme să ajungă la momentul cheie din ziua furtunii, când el și Hatsue s-au îmbrățișat, goi, dar nu s-a întâmplat nimic mai departe. Jūkichi, care nu zâmbea niciodată, acum nu se mai putea opri din râs.

— Ehei, de eram eu în locul tău! De eram eu! Cum ai pierdut ocazia! Așa pățește cine nu cunoaște femeia. E drept că fata asta nu-i ca oricare alta, dar chiar și așa, te umflă râsul... Nu-i nimic, după ce te-nsori cu ea, o s-o ai cât poțești.

Lui Ryūji, cu un an mai tânăr decât Shinji, nu-i scăpa o vorbă, deși avea aerul că nu pricepe chiar totul. Cât despre Shinji, el nu era sensibil ca băieții de la oraș, care suferă atât de mult la prima dragoste. Râsul bătrânului nu-l rănea, ba dimpotrivă, îl mângâia și-i încălzea sufletul, iar legănarea valurilor îi aducea și ea alinare. Acum, după ce mărturisise tot ce-i stătea pe inimă, locul trudei zilnice se preschimbase într-un refugiu liniștitor, de neprețuit.

Ryūji, al cărui drum spre port trecea prin fața casei lui Terukichi, s-a oferit să ia el, în fiecare dimineață, scrisorile lui Hatsue ascunse sub capacul de la chiupul cu apă.

— De mâine tu ești poștașul, a zis Jūkichi, care nu glumea decât arareori.

Scrisorile zilnice au devenit subiectul favorit de discuție pe *Taihei-maru*, la ora prânzului. Cei trei bărbați împărtășeau amărăciunea și mânia provocate de conținutul scrisorilor. A doua scrisoare le-a stârnit chiar indignarea: Hatsue povestea despre cum a atacat-o Yasuo la izvor, în miez de noapte, și cum a amenințat-o. Ea și-a ținut promisiunea și nu l-a dat în vileag, dar Yasuo s-a răzbunat, răspândind în tot satul minciunile despre ea și Shinji. Când tatăl ei i-a interzis să-l mai vadă pe Shinji, Hatsue i-a explicat totul deschis și i-a povestit despre purtarea nerușinată a lui Yasuo. Cu toate astea, Terukichi n-a luat nicio măsură, ba chiar a continuat să se arate la fel de prietenos față de familia tânărului. Pe Hatsue o cuprindea sila numai când se gândea la el. La sfârșitul epistolei în care înșirase totul amănunțit, fata îl ruga pe Shinji să nu-și facă griji, pentru că era foarte atentă și se păzea de Yasuo.

Ryūji și-a manifestat zgomotos indignarea; până și pe chipul lui Shinji, întotdeauna atât de calm, s-a văzut mânia.

— Toate astea se-ntâmplă numai pentru că sunt sărac!

Niciodată nu-i mai scăpaseră de pe buze astfel de cuvinte. Acum simțea că-i dau lacrimile, dar nu pentru că era sărac, ci pentru că se rușina de slăbiciunea care-l făcuse să se tânguiască. Și-a încordat fața încercând să oprească lacrimile înainte să-l vadă ceilalți.

De data asta Jūkichi n-a mai râs.

Bătrânului îi plăcea tutunul și avea ciudatul obicei de a fuma într-o zi pipă, iar în cealaltă zi, țigări. Azi era rândul țigărilor. În zilele de pipă obișnuia să ciocănească gâtul pipei, din alamă, de bordul vasului. Din pricina asta, copastia se tocise într-un loc și făcuse o adâncitură mică. Iubindu-și atât de mult vasul, Jūkichi a hotărât să fumeze pipă numai o dată la două zile, iar în rest fuma țigări Shinsei, înfipite într-un portțigaret pe care și-l meșterise singur dintr-o bucată de coral verde.

Și-a luat privirile de la cei doi tineri și, cu portțigaretul între buze, a cercetat întinderea golfului Ise, învăluit în ceață. Morozaki, în capul peninsulei Chita, abia se zărea în depărtare.

Chipul lui Jūkichi Ōyama era ca tovalul. Ars de soare până în străfundul ridurilor adânci, avea sclipirea pielii lustruite. Ochi erau pătrunzători și plini de viață, dar își pierduseră limpezimea din tinerețe. În schimb, acum păreau să poată înfrunta și cea mai puternică lumină, acoperiți de același vâl ca și pielea.

Vârsta și experiența lui de pescar îl învățaseră să aștepte în liniște.

— Îmi dau seama la ce vă gândiți voi doi: vreți să-i trageți o mamă de bătaie lui Yasuo. Însă n-ar folosi la nimic. Prostul tot prost rămâne, așa că lăsați-l în pace. Shinji, știu că nu ți-e ușor, dar trebuie să rabzi. Cu răbdarea treci marea... Lucrurile au să se îndrepte. Adevărul învinge întotdeauna, chiar dacă nu strigă-n gura mare. Moș Teru nu-i prost și știe să recunoască o minciună. Lăsați-l pe Yasuo. Până la urmă o să se facă dreptate.

Cu o zi întârziere, clevetelile din sat au ajuns și la far, odată cu poșta și proviziile. Zvonul că Terukichi îi interzisese lui Hatsue să-l mai vadă pe Shinji i-a umplut sufletul de remușcări lui Chiyoko. A încercat să se consoleze la gândul că Shinji nu știa de la cine pornise bârfa. Și totuși, văzându-l cât de abătut era, într-o zi când a venit să le aducă pește, nu l-a putut privi în ochi. La rândul lor, părinții ei cei cumsecade nu înțelegeau de ce era atât de prost-dispusă.

Vacanța de primăvara se apropia de sfârșit și sosise ziua în care Chiyoko trebuia să se întoarcă la căminul studentesc din Tokyo. Era într-o stare de spirit groaznică: nu putea mărturisi că zvonul pornise de la ea, dar în același timp nu putea nici să plece fără a-i cere iertare lui Shinji. Ținea s-o facă, deși tânărul n-avea niciun motiv să fie mânios pe ea câtă vreme nu știa cine iscase zvonul.

În ajunul întoarcerii la Tokyo, Chiyoko a petrecut noaptea în casa dirigintelui poștei. În dimineața următoare a plecat singură pe plajă, înainte de revărsatul zorilor, la ora când se făceau pregătirile de ieșit în larg. La lumina stelelor, vasele erau așezate pe „abace“, apoi, în strigătele de încurajare ale oamenilor, alunecau încet, parcă în silă, către apă. Pe mal nu se distingea decât albeața prosoapelor sau a ștergarelor pe care bărbații și le înfășuraseră în jurul capului.

La fiecare pas, nisipul rece înghițea sandalele de lemn ale fetei, apoi se retrăgea încet, alunecând în jos de pe picior. Pescarii erau ocupați și nimeni nu i-a aruncat măcar o privire. Chiyoko s-a simțit rușinată văzându-i pe toți acei oameni prinși

în vârtejul monoton, dar puternic al muncii lor de zi cu zi. Și-a dat seama că ei puneau trup și suflet în truda lor și nu-i frământau problemele sentimentale, ca pe ea. Ochii fetei cercetau din răsputeri întunericul dinaintea zorilor, căutându-l pe Shinji. Însă toți bărbații arătau la fel și nu le putea deosebi chipurile.

Unul dintre vase a intrat în valuri și a început să plutească, descătușat. Fără să se gândească prea mult, Chiyoko s-a apropiat de vas și l-a strigat pe un tânăr cu prosop alb în jurul capului, care tocmai se pregătea să se urce pe punte. Tânărul a întors capul și, după chipul surâzător și dinții de un alb sclipitor, Chiyoko l-a recunoscut imediat pe Shinji.

— Mă întorc azi la Tokyo. Am venit să-mi iau rămas-bun.

— Da?...

Shinji a tăcut câteva clipe, apoi a adăugat, pe un ton nefiresc, de parcă nu știa ce să mai spună:

— ... La revedere.

Shinji se grăbea. Chiyoko înțelegea asta foarte bine și era chiar mai grăbită decât el. N-a mai putut rosti nimic, cu atât mai puțin o mărturisire. A închis ochii, rugându-se ca Shinji să mai stea acolo măcar o clipă. În momentul acela, și-a dat seama că gândul ei de a-i cere tânărului iertare nu era decât o mască sub care se ascundea dorința, îndelung nutrită, de a-l vedea că se poartă frumos cu ea.

Oare pentru ce anume nădăjduia să fie iertată? Fata, convinsă de propria-i urâtenie, a lăsat să-i scape, într-o clipă, întrebarea pe care o purta întotdeauna într-un ungher al sufletului și pe care n-ar fi îndrăznit s-o pună nimănui altcuiva:

— Shinji-san, sunt chiar atât de urâtă?

— Ce? a întrebat el, luat pe nepusă masă.

— Fața mea e așa de urâtă?

Chiyoko spera din suflet ca întunericul zorilor să-i protejeze chipul, făcând-o să pară măcar un pic mai frumoasă. Marea începuse deja să se lumineze, înspre răsărit.

Shinji i-a răspuns pe loc. Era foarte zorit și graba lui l-a ajutat să n-o rănească pe fată cu un răspuns șovăitor:

— Ce tot vorbești? Ești frumoasă! a spus, cu o mână pe pupa vasului și legănându-și un picior, gata să sară pe punte. Ești frumoasă!

Toată lumea știa că Shinji nu se pricepea la complimente. Acum nu făcuse decât să dea un răspuns pripit unei întrebări urgente. Vasul s-a pus în mișcare. În timp ce se depărta, Shinji a fluturat vioi din mână.

Lăsase pe mal o fată fericită.

În acea dimineață, chipul lui Chiyoko părea că prinsese viață. Părinții ei, coborâți de la far ca s-o petreacă, nu pricepeau de ce-o vedeau atât de bucuroasă că se întorcea la Tokyo.

Feribotul *Kamikaze-maru* s-a desprins de la chei și Chiyoko a rămas singură pe puntea încălzită de razele soarelui, dând în sfârșit frâu liber fericirii pe care o purta în suflet încă din zori. „A zis ca sunt frumoasa! Bărbatul acela mă vede frumoasă!” Chiyoko repeta, neobosită, refrenul pe care și-l spusese deja de o sută de ori de la fericitul moment încoace. „Chiar așa a zis! Asta mi-e de-ajuns. N-am voie să sper mai mult. Mi-a zis cu adevărat! Am să mă mulțumesc cu atât și n-am să-i râvnesc dragostea. El iubește pe altcineva. De ce oare i-am făcut atâta rău? Din gelozie i-am pricinuit atâtea necazuri! Și, după ce că l-am trădat, îmi spune că sunt frumoasă! Trebuie să-mi răscumpăr greșeala... Am să fac tot ce-mi stă în puteri ca să-l răsplătesc...”

Un cântec straniu, purtat de valuri, i-a întrerupt visarea. S-a uitat și a văzut o mulțime de vase venind dinspre canalul Irako, toate purtând steaguri roșii. Cântecul era intonat de oamenii de pe vase.

— Cine-s ăia? l-a întrebat Chiyoko pe tânărul ajutor de căpitan, care tocmai strângea parâma de manevră de la pupa.

— Sunt pelerini care merg la templul Ise. Pescarii de la Yaizu și Enshu, din golful Suruga, își iau familiile pe vasele lor de pescuit *katsuo*⁴¹ și vin până la Toba. Numele vaselor sunt scrise pe steagurile roșii, își petrec vremea bând, cântând și jucând jocuri de noroc.

Stindardele roșii se distingeau tot mai limpede. Vasele rapide de pescuit, făcute să navigheze în largul oceanului, s-au apropiat repede de *Kamikaze-maru*, iar cântecele, purtate de vânt, s-au auzit tot mai tare.

„Bărbatul acela mi-a spus că sunt frumoasa”, și-a repetat Chiyoko în sinea ei.

Capitolul 12

Primăvara era pe terminate. Copacii înverziseră. Tufele de crini japonezi încă nu înfloriseră pe coasta de răsărit a insulei,

⁴¹ *Katsuwonus pelamis*, pește din familia *Scombridae*, înrudit cu tonul.

însă o mulțime de alte flori își arătau, ici și colo, culoarea. Copiii mergeau la școală, iar o parte din scufundătoare intrau deja în apa rece, la cules de alge *wakame*⁴². Tot mai multe case rămâneau pustii la ora prânzului, cu ușile descuiate și ferestrele larg deschise. Albinele intrau și le explorau în voie, zburând prin camerele goale și uneori ciocnindu-se, spre uimirea lor, de câte-o oglindă.

Cum nu se pricepea la născocit planuri, Shinji nu găsisese încă un mijloc de a se întâlni cu Hatsue. Deși în trecut ocaziile fuseseră rare, gândul la următoarea întrevvedere făcea să i se pară așteptarea mai ușor de suportat; acum însă, știind că nu se puteau întâlni, își dorea și mai mult s-o vadă. Îi făcuse totuși o promisiune lui Jūkichi și nu putea lipsi de la muncă în nicio zi. Nu-i mai rămânea decât să dea târcoale casei lui Hatsue, seara, când nu mai trecea nimeni pe ulițe. Uneori fereastra de la etaj se deschidea și chipul lui Hatsue apărea la geam. În afară de momentele norocoase în care era luminat de razele lunii, chipul fetei rămânea cufundat în umbră. Însă tânărul, cu privirea lui ageră, putea spune și când ochii ei erau umeziți de lacrimi. Hatsue nu-i adresa niciun cuvânt, de teamă să n-o audă vecinii. Shinji o privea și el în tăcere, ascuns după gardul scund de piatră al micii grădini de legume din dosul casei. Hatsue împărtășea negreșit amărăciunea acestor întâlniri neîmplinite în scrisoarea pe care o aducea a doua zi Ryūji, iar Shinji putea asocia în sfârșit vocea cu înfățișarea, închipuindu-și fata fără glas din ajun vorbind și mișcându-se.

Aceste întâlniri îl amărau la fel de mult și pe Shinji. Uneori, răpus de tristețe, pleca seara de unul singur, căutând locurile cele mai pustii. I s-a întâmplat să ajungă până la mormântul prințului Deki, în partea de miazăzi a insulei. Mormântul se afla sub un tumul al cărui contur nu se mai distingea clar, însă era străjuit în vârf de șapte pini bătrâni, care înconjurau un mic templu cu poartă *tori-i*.

Legenda prințului Deki era învăluită în mister. Nu se știa nici măcar din ce limbă provenea acel nume straniu. Prințul era sărbătorit din moși-strămoși, în perioada Anului Nou după calendarul vechi. Atunci, bătrânii satului desfereceau un sipet și scoteau la iveală un fel de sceptor, însă nimeni nu putea spune ce legătură avea acel obiect prețios cu prințul. Până nu cu mult timp în urmă, copiii de pe insulă își strigau mamele „*eya*”. Se

⁴² *Undaria pinnatifida*, specie de alge comestibile.

zicea că obiceiul pornise de la pruncul prințului, care-l auzise strigându-și soția „*heya*”⁴³ și încercase să-l imite.

În orice caz, demult, un prinț dintr-o țară îndepărtată s-a urcat pe o corabie de aur și a ajuns pe insula Utajima. Prințul a luat de nevastă o fată din partea locului și, când a murit, a fost îngropat cu mare cinste, într-un tumul. Nu s-a păstrat nicio poveste despre viața lui, nu i s-a pus în seamă niciuna din acele întâmplări cutremurătoare care iau amploare pe măsură ce sunt transmise mai departe și creează o imagine legendară... Presupunând că legendele se nasc din fapte adevărate, tăcerea care învăluie figura prințului e mărturia unui trai fericit și lipsit de evenimente. Poate că a fost o ființă celestă, coborâtă pe un tărâm necunoscut. Poate că și-a dus viața pământeană neștiut de lume, înconjurat de fericire și de binecuvântarea zeilor. Poate de aceea rămășițele lui au fost îngropate în tumulul ce se ridica deasupra frumoasei plaje de la Gori și a stâncii Hachijō-gashima, nelăsând în urmă nicio poveste...

Spre deosebire de fericitul prinț, tânărul nostru era cuprins de amărăciune. A tot rătăcit în jurul templului, iar când a obosit, s-a așezat pe iarbă cu genunchii strânși la piept, cufundat în gânduri. A privit marea, scăldată de razele lunii. Astrul era învăluit în ceață, semn că a doua zi avea să plouă.

În dimineața următoare, când Ryūji a trecut pe la casa lui Hatsue ca să ia scrisoarea, a găsit-o puțin ieșită de sub capacul de lemn al chiupului pentru apă și acoperită cu un lighenaș de cositor, ca să nu se ude. Ploaia a ținut toată ziua, așa că, la ora prânzului, Shinji a citit scrisoarea ferind-o sub pelerină. Scrisul se deslușea greu. Hatsue o scrisese dimineața devreme, în așternut și mai mult pe băjbăite, fără să aprindă lumina, de teamă să nu atragă atenția. De obicei scria în timpul zilei, când avea o clipă de răgaz, și apoi „punea la cutie” scrisoarea dimineața devreme, înainte de ieșirea vaselor în larg. Dar astăzi se grăbea să-i povestească ceva lui Shinji, așa că rupsese epistola din ajun și scrisese alta, explica ea.

În noaptea dinainte, Hatsue a avut un vis de bun augur. Un zeu i-a spus că Shinji era reincarnarea prințului Deki. O va lua de soție și vor avea un copil frumos ca o nestemată.

Hatsue nu avea de unde ști că Shinji mersese tocmai în ajun la mormântul prințului Deki. A fost atât de impresionat de

⁴³ Sensul actual al cuvântului *heya* este „cameră”. Pe baza aceleiași asocieri de idei, în limba modernă există doi termeni pentru „soție”, *kanai* și *okusan*, al căror sens literal este „(doamna din) interiorul casei”.

uimitoarea coincidență, încât s-a hotărât să-i scrie și el fetei, de cum ajungea acasă, pentru a-i desluși tâlcul visului.

De când Shinji muncea și aducea bani în casă, mama lui nu mai era nevoită să se scufunde când apa era încă rece. Se gândea să mai aștepte până în iunie, însă era obișnuită să muncească din greu și, de când se încălzise vremea, treburile casei nu-i mai erau de-ajuns. Dacă stătea degeaba, o năpădeau tot felul de griji. Nefericirea fiului o apăsa mereu pe suflet. În ultimele trei luni, Shinji se schimbaseră mult: nu fusese niciodată vorbăreț, însă veselia tinerească ce-i luminase chipul, chiar și tăcut, se stinsese cu desăvârșire.

Într-o zi, terminase înainte de prânz tot ce avea de cârpit și, la începutul după-amiezii, deja se plictisea. Pe nesimțite, s-a pomenit gândindu-se cum să-i mai aline fiului amărăciunea. În casa lor nu pătrundea soarele, însă deasupra magaziei vecinului se zărea cerul senin de primăvară târzie. A ieșit afară, hotărâtă. S-a dus la dig și a privit tumultul valurilor. Ca și fiul său, venea să ceară sfatul mării când avea ceva pe suflet.

Pe dig erau înșirate la uscat o sumedenie de frânghii de la capcanele pentru caracatițe. Alături, pe plaja unde nu rămăseseră decât puține bărci trase la mal, erau întinse plase de pescuit, tot la uscat. A zărit un fluture ce zbura de ici-colo, după pofta inimii, venind către dig dinspre plasele întinse. Era un *kuroageha*⁴⁴ mare și frumos. Plecase pesemne în căutarea vreunei flori noi, printre uneltele de pescuit împrăștiate pe nisip și ciment. Casele pescarilor nu aveau grădini în adevăratul sens al cuvântului, ci doar niște straturi cu flori la marginea drumului, înguste și împrejmuite cu pietre. Pe fluture nu-l mai atrăgeau probabil acele flori sărăcăcioase și de aceea venise pe plajă.

În exteriorul digului, valurile mușcau întruna din nisipul de pe fundul mării și apa era de un gălbui tulbure. Când se apropiau de mal, valurile se spărgeau cu zgomot. Mama lui Shinji a urmărit cu privirea fluturele care se îndepărta de dig zburând aproape de suprafața tulbure a apei. O clipă a părut că-și odihnește aripile, apoi s-a înălțat pe cer.

„Ce fluture ciudat! Parcă imită pescărușii!” și-a spus mama, urmărindu-l tot mai captivată. Zbura sus, împotriva brizei, încercând s-o ia înspre larg. Vântul, deși domol, era greu de

⁴⁴ *Papilio protenor*, specie de fluturi tropicali, mari și viu colorați.

înfruntat pentru aripioarele fragile. Fluturile nu s-a dat bătut: în cele din urmă a reușit să se înalțe pe cer și să se depărteze. Mama lui Shinji nu l-a scăpat din ochi. A zburat până a devenit doar un punct negru pe cerul orbitor. A mai dat o vreme din aripi în înalturi, dar apoi s-a întors la dig, în zbor clătinat, aproape de suprafața apei. Pesemne că-l amețiseră întinderea strălucitoare a oceanului și silueta insulei vecine, care părea ba aproape, ba departe. S-a oprit să-și odihnească aripile pe o frânghie pusă la uscat, adăugându-și micuța umbră ca un nod peste umbra acesteia.

Mama lui Shinji nu credea în semne și superstiții, dar truda zadarnica a fluturului a îndurerat-o.

„Fluture prost! Dacă vrei să pleci departe, așază-te binișor pe feribot și te-o duce el!” Neavând treabă în afara insulei, ea nu se mai urcase pe vas de mulți ani.

În momentul acela, fără să știe de ce, a simțit născându-i-se în piept o vitejie nesăbuită. A plecat de pe dig, cu pasul sigur și rapid. S-a întâlnit pe drum cu o scufundătoare, care i-a dat binețe și a rămas apoi uimită văzând-o pe mama lui Shinji atât de cufundată în gânduri, încât nici măcar n-a răspuns la salut.

Terukichi Miyata era unul dintre oamenii cei mai înstăriți din sat. Casa lui era mai nouă decât celelalte, deși acoperișul din țigle nu le domina pe cele din jur. Nu avea poartă la stradă și nici nu era înconjurată de un zid din piatră. Fusese construită la fel ca restul caselor din sat: la stânga intrării se vedea ușița pentru golirea latrinei, iar la dreapta, fereastra bucătăriei; falnice, amândouă revendicau același rang înalt, așa cum tronau Ministrul de Dreapta și Ministrul de Stânga printre păpușile *hina*⁴⁵. Casa se afla pe un teren în pantă, dar pivnița solidă cu pereții din beton și ferestruicile care se iveau jos, lângă drumeag, îi dădeau un aer de stabilitate.

Lângă intrarea în bucătărie era un vas pentru apă, suficient de mare cât să intre un om în el. Capacul de lemn – cel sub care Hatsue ascundea scrisorile pentru Shinji în fiecare dimineață – părea că-și face bine datoria de a împiedica praful să intre în apă, însă vara nu putea ține piept țânțarilor sau gândacilor de frunză, ale căror trupuri înecate pluteau mereu pe suprafața apei.

⁴⁵ Păpuși tradiționale japoneze reprezentând personaje de la Curtea Imperială din perioada Heian (794-1185). În timpul Festivalului Păpușilor (*Hina-matsuri*), care are loc în fiecare an pe 3 martie, păpușile sunt expuse, în ordinea rangului, pe o etajeră în trepte.

Mama lui Shinji a ezitat o clipă înainte să intre în casă. Doar simplul fapt de a trece pragul familiei Miyata, cu care nu avea o legătură strânsă, era suficient pentru a da apă la moară clevetelilor din sat. S-a uitat în jur. Nu se vedea nici țipenie de om; doar două-trei găini se plimbau agale pe uliță. Marea se zărea în jos, printre tufele sărace de azalee din curtea vecinului. Mama și-a trecut mâna prin păr și, simțindu-l răscolit de vânt, a scos din sân un mic pieptene roșu din celuloid, cu câțiva dinți lipsă, și s-a pieptănat în grabă. Era îmbrăcată cu straietele de zi cu zi. Pe față nu avea nici urmă de pudră, iar pieptul îi era ars de soare. Purta o haină petrecută, niște pantaloni *monpe* plini de petice și sandale de lemn. Degetele de la picioare i se bătătoriseră de la nenumăratele răni dobândite din felul în care scufundătoarele loveau cu putere fundul apei, ca să se ridice la suprafață. Unghiile i se întăriseră și se încovoiaseră. Nu erau nici pe departe niște picioare frumoase, însă călcau pământul apăsător și sigur.

A intrat în micul vestibul cu podea de lut. Două-trei perechi de sandale *geta* zăceau aruncate în dezordine. O sandală era răsturnată. Altele, cu șireturi roșii, păreau că tocmai se întorseseră de pe malul mării: nisipul ud de pe talpă încă mai păstra conturul piciorului care le purtase.

Casa era cufundată în tăcere și în aer plutea mirosul latrinei. Camerele care dădeau în vestibul erau întunecate, însă prin fereastra încăperii din fund se strecurau razele soarelui, tronând pe podea ca o eșarfă mare de culoarea șofranului.

— Bună ziua! a spus mama, cu voce tare.

Au trecut câteva clipe. Niciun răspuns. A mai strigat o dată.

Hatsue a apărut coborând pe scara de la marginea vestibulului.

— Mătușă! Dumneata erai?

Fata purta niște pantaloni *monpe* simpli și avea părul prins cu o panglică galbenă.

— Frumoasă panglică! i-a spus mama lui Shinji, în chip de compliment.

În timp ce vorbea, o studia pe fata de care fiul său se îndrăgostise atât de tare. I s-a părut ușor slăbită și palidă, cu ochii negri și mai sclipitori ca de obicei. Simțindu-se privită cu atenție, Hatsue s-a înroșit.

Mama lui Shinji era foarte hotărâtă: avea să-l vadă pe Terukichi și să-l convingă de nevinovăția fiului ei. Își va deschide sufletul în fața bătrânului și-l va face să accepte căsătoria. Nu

exista altă soluție decât să stea de vorbă, ca de la părinte la părinte.

— E acasă tatăl tău?

— Este.

— Poți să-i spui că vreau să vorbesc ceva cu el?

— Numaidecât!

Fata a urcat la etaj, cu o expresie ușor neliniștită. Mama lui Shinji s-a așezat pe treapta ce ducea din vestibul spre interiorul casei. A așteptat îndelung și i-a părut rău că nu-și adusese țigările. Între timp, i-a mai slăbit curajul. A început să înțeleagă cât de nebunesc era visul pe care-l nutrea.

Scara a scârțâit ușor sub pașii lui Hatsue. Fata n-a coborât însă până jos, ci s-a oprit la jumătatea scării și s-a aplecat puțin. Chipul nu i se deslușea bine în întuneric.

— Mătușă... Tata a zis că nu stă de vorbă cu dumneata...

— Nu vrea să mă vadă?

— Nu...

Răspunsul a făcut-o să-și piardă și ultima fărâmă de curaj. S-a simțit umilită și s-a înfuriat la culme. Într-o clipă i s-au perindat prin fața ochilor lunga viață trudită și greutățile pe care a trebuit să le înfrunte de când a rămas văduvă. A strigat din prag, improșcând cuvintele de parcă scuipa pe cineva în obraz:

— Deci așa, zice că nu vrea să stea de vorbă cu o văduvă sărmană! Zice să nu-i mai calc pragul a doua oară! Să-i spui și tu că n-am să mai pun piciorul în casa asta niciodată!

Mama n-a putut să-i povestească lui Shinji despre înfrângerea suferită. Înfuriată, a dat toată vina pe Hatsue și i-a pus atâtea rele în spate, încât până la urmă s-a certat cu Shinji. În ziua următoare nu și-au vorbit deloc, dar peste încă o zi s-au împăcat. Simțind dintr-odată nevoia de consolare, mama i-a povestit lui Shinji despre vizita pe care i-o făcuse lui Terukichi și despre eșecul suferit. Băiatul aflase deja, dintr-o scrisoare de la Hatsue. Mama a omis din mărturisire partea finală, când aruncase vorbe grele. La fel și Hatsue, ca să nu-l rănească. Pe Shinji l-a durut umilirea îndurată de mama lui, dată afară din casa lui Terukichi. Cu inima sa bună, Shinji și-a spus că, deși fusese urât din partea ei s-o vorbească de rău pe Hatsue, nu i-o putea lua în nume de rău. Din dragoste filială, a hotărât să nu-i mai dezvăluie sentimentele pentru Hatsue, cum făcuse până acum, ci să le destăinuiască numai patronului și lui Ryūji.

Așadar, pentru că intențiile ei bune eșuaseră, mama s-a trezit singură cuc.

Spre norocul lui Shinji, pescuitul n-a fost deloc întrerupt din cauza vremii, scutindu-l de chinul unor zile nesfârșit de lungi în care n-o putea vedea pe Hatsue. A sosit luna mai, dar întâlnirile lor erau tot interzise. Într-o zi, Ryūji i-a adus o scrisoare care l-a făcut să plutească în al nouălea cer.

...Măine-seară, tata va avea oaspeți, cum nu i se întâmplă decât arareori. Sunt niște funcționari de la prefectura din Tsu și au să înnopteze la noi. Când are musafiri, tata bea mult și-l doboară somnul repede. Pe la unsprezece cred c-am să mă pot furișa din casă. Așteaptă-mă la templul Yashiro...

În acea zi, întors de la pescuit, Shinji și-a pus cămașă albă, nouă-nouță. Mama, căreia nu-i dăduse nicio explicație, îl privea timid. I se părea că-l revedea pe fiul ei din ziua furtunii.

Shinji cunoștea foarte bine tortura așteptării. Ar fi vrut s-o lase și pe fată să aștepte, la rândul ei, dar n-a fost în stare. Imediat ce mama și Hiroshi s-au băgat în așternut, Shinji a ieșit pe ușă. Mai erau două ore până la unsprezece.

S-a gândit să treacă pe la Asociația Tinerilor ca să-și omoare timpul. Ferestrele căsuței erau luminate și dinăuntru răzbăteau glasurile celor care înnoptau acolo. Lui Shinji i s-a părut că vorbeau despre el și s-a îndepărtat. S-a oprit pe dig, cu fața în bătaia vântului. Brusc, și-a amintit de puternica emoție pe care a simțit-o la vederea cargoului alb ce aluneca la orizont, pe fundalul norilor de seară, în ziua când a aflat de la Jūkichi cine era Hatsue. Vasul acela era „necunoscutul”. Câtă vreme observase necunoscutul de la distanță, în sufletul lui fusese liniște. Însă, odată ce se imbarcase spre necunoscut și ridicase pânzele, neliniștea și disperarea, confuzia și durerea se abătuseră toate asupra lui, copleșindu-l.

Credea că înțelege de ce inima lui, în loc să fie inundată de bucurie, era pe jumătate amorțită, incapabilă să tresară. Știa că Hatsue îi va cere să găsească o soluție grabnică. S-o răpească? Dar trăiau pe o insulă izolată! Să fugă pe mare? Shinji nu avea o barcă a lui și, înainte de toate, nu avea bani. Să moară împreună? Se mai întâmplase ca îndrăgostiții de pe insulă să-și pună capăt zilelor, dar aceștia fuseseră niște egoiști, cărora nu le păsa decât de ei înșiși. Sufletul generos al tânărului respingea

ideea. Niciodată nu-și dorise să moară și, mai presus de orice, avea o familie care depindea de el.

Cufundat în gânduri, nici n-a băgat de seamă când a trecut timpul. Tânărul, care nu era obișnuit să-și petreacă vremea cugetând, a descoperit că o astfel de activitate avea surprinzătorul efect de a face timpul să se scurgă rapid. Cu toate astea, s-a rupt din visare. Oricât de util era obiceiul proaspăt dobândit, tânărul a simțit în el, înainte de toate, un pericol limpede.

Shinji nu avea ceas. De fapt, nici nu-i trebuia. Avea în schimb calitatea uimitoare de a ști instinctiv ora, zi sau noapte. Stelele se mișcau întotdeauna, iar el, chiar dacă nu izbutea să le măsoare mersul cu precizie, simțea în trup rotirea imensei roți a timpului. Era firesc să înțeleagă ordinea naturii, câtă vreme trăia în sânul ei.

De fapt, când se așezase pe treptele biroului de la templu, auzise pendula bătând o dată, pentru ora zece și jumătate. Familia preotului dormea liniștită. Cu urechea lipită de oblonul de ploaie, Shinji a numărat acum, una câte una, unsprezece bătăi de pendulă. S-a ridicat și, luând-o printre pinii întunecați, a urcat cele două sute de trepte din piatră. Era un cer fără lună, acoperit de nori subțiri. Abia se zăreau câteva stele. Treptele din piatră de calcar adunau ultimele fărâme de lumină, așternându-se albe la picioarele lui Shinji, ca o solemnă cascadă. Vasta întindere a golfului Ise era cufundată în întuneric, dar câteva luminițe se deslușeau pe coastă, răzlețe în peninsulele Chita și Atsumi, strălucitoare și numeroase în dreptul orașului Uji-Yamada. Tânărul era mândru foc de cămașa lui nouă-nouță. O asemenea albeață ar fi trebuit să sară în ochi chiar de jos, de la piciorul celor două sute de trepte. Pe la jumătatea scării, ramurile pinilor din jur aruncau umbre întunecate.

O siluetă și-a făcut apariția jos, la poale. Inima lui Shinji a tresărit de bucurie. Sandalele de lemn răsunau puternic pe treptele de piatră, în contrast cu silueta mărunță. Pașii urcau hotărât, fără nici cel mai mic semn de oboseală.

Shinji ar fi vrut să-i zboare în întâmpinare, dar s-a abținut. De vreme ce-o așteptase atâta, câștigase dreptul de a o primi, demn, în vârf. Simțea însă că, odată ce-i va vedea chipul, nu se va putea stăpâni să-i strige numele decât dacă o lua la fugă în jos, către ea. Oare când avea să se întâmple? Poate la a suta treaptă?

Chiar atunci, Shinji a auzit din josul treptelor un strigăt de mânie. Fără urmă de îndoială, vocea strigase numele fetei.

Hatsue s-a oprit brusc pe a suta treaptă, mai lată decât celelalte. I se deslușea freamătul pieptului. Din spatele pinilor, unde stătuse ascuns, și-a făcut apariția tatăl ei, Terukichi. A prins-o de încheietura mâinii. Părea că cei doi aveau un schimb de cuvinte aprins. Shinji a rămas în capul treptelor, înlemnit, de parcă fusese legat de scară. Terukichi n-a aruncat nici măcar o privire în sus, către locul unde era el. A început să coboare, ținându-și fiica strâns de mână. Neștiind ce să facă, cu mintea înghețată, Shinji a rămas nemișcat în capul scării, ca o santinelă. Siluetele celor doi au ajuns jos, au cotit la stânga și s-au făcut nevăzute.

Capitolul 13

Când se apropia sezonul de scufundări, fetele de pe insulă erau cuprinse de aceeași teamă ca și fetele de la oraș în preajma examenelor școlare. Începeau să deprindă scufundatul încă din clasa a doua sau a treia de școală primară, când, în joaca lor, culegeau pietre de pe fundul mării. Mai târziu se adăuga spiritul de competiție și, în mod firesc, deveneau tot mai pricepute. Însă, când joaca lipsită de griji se transforma în muncă aspră și scufundatul însemna mijloc de trai, toate fetele simțeau spaima născându-li-se în suflet. Pentru ele, primăvara nu era decât o prevestire a temutei veri.

Frigul, senzația de sufocare, chinul provocat de apa care le intra sub ochelarii de protecție, panica și senzația de leșin ce le cuprindeau întreg trupul când erau doar la o palmă de scoica pe care voiau s-o culeagă... nenumăratele răni, tăieturile la degetele picioarelor, când băteau fundul apei cu putere ca să se ridice la suprafață și vreo scoică li se înfîgea în deget, sfârșeala ca de plumb ce le cuprindea după scufundările până la limita rezistenței... Toate astea li se întipăreau adânc în minte și, cu cât le retrăiau mai mult, cu atât groaza lor creștea. Aveau coșmaruri chiar în somnul cel mai profund, unde visele n-ar fi trebuit să se poată strecura. Se trezeau adeseori în miez de noapte, în întunericul ocrotitor al camerei, și-și priveau sudoarea adunată în pumnii încleștați.

Scufundătoarele mai în vârstă, măritate, erau altfel. Odată ieșite din apă, cântau și râdeau ori sporovăiau în gura mare. Pentru ele, munca și veselia se îmbinau firesc. Fetele tinere le priveau cu admirație, dar se îndoiau că vor ajunge și ele așa. Totuși, odată cu trecerea anilor, constatau uimite că, pe nesimțite, intraseră și ele în rândul scufundătoarelor vesele și cu experiență.

Pe insula Utajima, scufundătoarele munceau din greu în iunie și iulie. Locul lor era plaja Niwa, pe partea de răsărit a promontoriului Benten.

Sezonul ploios nu începuse încă. Era o zi însorită și atât de caldă, încât cu greu se mai putea numi început de vară. Femeile aprinseseră un foc pe plajă și vântul de miazăzi purta fumul până la mormântul prințului Deki. În larg, cerul era acoperit cu nori de vară. Plaja Niwa înconjură un golful care se deschidea înspre Pacific. Întocmai numelui pe care-l purta⁴⁶, plaja cea mică era croită ca o grădină. Stâncile de calcar din jur, numeroase, păreau așezate acolo special pentru copiii care se jucau de-a indienii, pitulându-se după ele și împușcându-se. Stâncile aveau suprafața netedă și, din loc în loc, niște găuri cât degetul cel mic, în care-și făceau sălaș crabii și alte gănganii de pe plajă. Nisipul era de un alb imaculat. În vârful falezei ce cobora în mare, spre stânga plajei, crinii asiatici erau în plină floare. Când îmbătrâneau, florile lor păreau niște capete ciufulite abia trezite din somn, însă acum își înălțau petalele senzuale, albe și puternice, pe cerul de cobalt.

Venise ora prânzului și femeile, adunate în jurul focului, sporovăiau vesele. Nisipul încă nu le ardea tălpile cu fierbințeala lui și apa era rece, dar nu era nici atât de frig încât să-și pună hainele vătuite și să se strângă în jurul focului de cum ieșeau din adâncuri. Râzând cu poftă, femeile își umflau piepturile lăudându-se fiecare cu sânii ei. Una dintre ele tocmai și-i săltase puțin cu palmele.

— N-ai voie, n-ai voie așa! Lasă mâinile jos, altfel cine știe cu cât ne înșeli!

— Ia uite cine vorbea! Tu nu faci față nici dacă pui pumnu'!

Toată lumea a izbucnit în râs. Se întreceau care avea sânii mai frumoși. Toți erau arși de soare, lipsiți de albeața și transparența misterioasă sub care se ghicesc, albăstrui, venele. N-aveau pielea fină, dar sub învelișul bronzat se ghicea un luci

⁴⁶ În limba japoneză, *niwa* înseamnă „grădină”.

translucid, ca mierea. Culoarea se închidea treptat în jurul sfârcurilor, care astfel nu păreau prizoniere pe niște insulițe întunecate.

Printre sâni pârtași la întrecerea animată erau și unii ofiliți, iar din alții nu mai rămăseseră decât sfârcurile întărite și uscate ca niște stafide, însă cei mai mulți se sprijineau pe piepturi solide, largi, unde mușchii bine dezvoltati le susțineau povara. Toți depăneau aceeași poveste: fără a cunoaște rușinea, crescuseră sub mângâierea soarelui, zi de zi, și se copseseră ca niște fructe.

O fată se plângea că avea sâni inegali, însă o bătrâna mai slobodă la gură a liniștit-o:

— Nu te necăji! Cât de curând, ai să găsești un bărbat care o să ți-i frământa și-o să le dea forma convenită!

Femeile au râs, dar fata tot mai părea îngrijorată. A insistat:

— Ești sigură, bunică O-Haru?

— Cum să nu! A mai fost o fată ca tine, dar după ce s-a măritat i s-au făcut la fel.

Mama lui Shinji se mândrea cu sâni ei încă proaspeți. În comparație cu celelalte femei măritate și de aceeași vârstă, sâni ei își păstrasera cel mai bine tinerețea. Ca și cum n-ar fi cunoscut niciodată setea dragostei sau greutatea vieții de zi cu zi, se scaldau cât era vara de lungă în lumina soarelui, trăgându-și din el forța inepuizabilă.

Sâni fetelor nu-i trezeau de obicei gelozia. Existau însă unii care deveniseră obiectul admirației tuturor, nu doar a mamei lui Shinji: sâni lui Hatsue.

Era prima zi de scufundări pentru mama lui Shinji și totodată prima ocazie de a o privi pe fată pe îndelete. Chiar și după ce-i aruncase vorbele grele la ea acasă, dacă se întâlneau se salutau din ochi, însă Hatsue nu era de felul ei vorbăreață. Ocupate amândouă, și astăzi abia schimbaseră câteva cuvinte. Acum, la întrecerea de frumusețe, discuția o conduceau femeile mai în vârstă. Mama lui Shinji oricum n-avea chef să-i vorbească, așa că nu i s-a adresat în mod special.

Când a văzut sâni fetei, a înțeles de ce cleveteala despre ea și fiul său se stinsese de la sine, cu timpul. Odată ce-i vedea, nicio femeie nu se mai putea îndoi: erau ai unei fete care nu cunoscuse bărbatul. Abia îmbobociți, te făceau să te gândești cât de frumoși vor fi când vor înflori de-a binelea. Între cele două mici coline pe care se înălța câte-un mugur trandafiriu, se întindea o vale, arsă de soare, dar fără să-și fi pierdut ceva din

delicatețea, netezimea sau prospețimea pielii, amintind de o primăvară timpurie. Sâni fetei se dezvoltaseră în pas cu restul trupului și nu erau mici, dar lăsa să se ghicească o oarecare duritate, de parcă rămăseseră la hotarul somnului, gata să se trezească la cea mai mică atingere de pană sau adiere de vânt.

La vederea sânilor plesnind de sănătate și atât de frumos conturați, una dintre bătrâne, nemalezistând ispitei, i-a luat în palmele ei aspre, făcând-o pe Hatsue să sară cât colo.

Toată lumea a izbucnit în râs.

— Bunică O-Haru, acum înțelegi ce simte un bărbat? a zis o femeie.

Bătrâna și-a mângâiat sâni zbârșiți, apoi a spus, cu glas pitigâiat:

— Și ce? O avea ea piersicuțe verzi, da' ale mele sunt murate și-au prins gust mult mai bun!

Hatsue a râs și ea. Un fir de algă verde, transparentă, i s-a desprins din păr și a căzut pe nisip.

În timp ce femeile prânzeau, un bărbat – veche cunoștință de-a lor – s-a ivit din spatele unei stânci, unde probabil că așteptase momentul prielnic. Femeile au țipat mai mult de formă, au pus deoparte prânzul învelit în frunze de bambus și și-au acoperit sâni. Nu erau deloc speriate. Intrusul era un bătrân negustor ambulant care venea pe insulă o dată la câteva luni, iar ele se prefăcuseră rușinate numai ca să-l tachineze.

Bătrânul purta niște pantaloni ponosiți și o cămașă albă descheiată la guler. A pus pe un pietroi bocceaua uriașă pe care o ducea în spate și s-a șters de transpirație.

— Ce v-am mai speriat! Dac-am picat prost, plec și vă las.

Negustorul știa bine că plaja era locul în care putea ațâța cel mai bine apetitul scufundătoarelor pentru marfa lui. La malul mării, femeile prindeau curaj. Negustorul le lăsa să aleagă aici, apoi seara le aducea marfa acasă și primea banii. Femeile preferau și ele plaja, pentru că puteau să vadă culorile chimonourilor în lumina soarelui.

Bătrânul și-a întins marfa la umbra stâncilor. Femeile s-au apropiat în cerc, încă mestecând ultimele îmbucături. Erau acolo chimonouri de vară din bumbac, îmbrăcăminte ușoară, hăinuțe pentru copii, brâuri pentru chimonouri, șireturi pentru împodobit brăurile, cămăși, lenjerie...

Negustorul a ridicat capacul unei lădițe joase din lemn și toate femeile au lăsat să le scape strigăte de admirație. Lădița era

plină cu tot felul de accesorii minunate, portofele, șireturi pentru sandalele *geta*, poșete din vinilin, panglici și broșe, toate viu colorate.

— Oof, pe toate-aș vrea să mi le iau! a exclamat, cu sinceritate, o scufundătoare tânără.

Într-o clipă, o mulțime de degete bronzate s-au întins către comori. Femeile s-au apucat să le studieze cu atenție și să cumpănească. Și-au cerut una alteia părerea pentru a vedea ce li se potrivește și ce nu, pornind discuții aprinse. Apoi, pe jumătate în glumă, au început să se tocmească la preț cu bătrânul.

Cât ai clipi, s-au vândut două chimonouri subțiri din bumbac, la aproape o mie de yeni bucata, un brâu lat din fire amestecate și o sumedenie de mărunțișuri. Mama lui Shinji și-a cumpărat o sacoșă de vinilin pentru cumpărături, de două sute de yeni, iar Hatsue, un kimono subțire cu imprimeu – zorele albastre pe fond alb.

Bătrânul negustor se bucura că vânduse atâtea lucruri. Era uscățiv și prin cămașa descheiată la piept i se zăreau coastele. Avea părul cărunt, tuns scurt. Pe obraji și pe tâmpile i se vedeau, din loc în loc, pete negre. Îi mai rămăseseră doar câțiva dinți, pătați de tutun, și cu greu se înțelegea ce vorbea, mai ales când ridica glasul. Cu toate astea, din răsul care-i zguduia obraji și din gesturile exagerate, scufundătoarele au înțeles că negustorul avea să le ofere mărfuri minunate „la prețuri modice”.

Mișcând rapid din degete – la cel mic își lăsase unghia să crească –, bătrânul a extras din lădița cu accesorii vreo două-trei poșete frumoase din vinilin.

— Pofțiți! Albastrul e pentru domnișoare, cafeniul, pentru doamne mature, iar negrul, pentru doamne în vârstă...

— O vreau eu pe-aia pentru domnișoare! l-a întrerupt bătrâna mucalită, și toate femeile au râs, obligându-l să ridice glasul și mai tare.

— Poșete din vinilin după ultima modă, la prețul net de opt sute de yeni!

— Vai, da' ce scumpe sunt!

— E clar c-a umflat prețul!

— Nu l-am umflat! Opt sute de yeni costă. Ba mai mult, am să vă ofer una, în semn de recunoștință pentru amabilitatea pe care mi-ați arătat-o.

Toate femeile au ridicat mâna, cu candoare, dar negustorul le-a respins, cu un gest teatral.

— Doar o poșetă, una singură! Dacă vreți, un fel de sacrificiu pe care îl aduc pentru prosperitatea satului Utajima – premiul magazinului Ōmi-ya. Vom organiza un concurs, iar câștigătoarea va primi o poșetă – albastră, pentru o domnișoară, sau cafenie, pentru o doamnă.

Scufundătoarele își țineau respirația. Cu puțin noroc, fiecare se vedea primind pe gratis o poșetă de opt sute de yeni. Din tăcerea lor, negustorul a înțeles că le cucerise și i-a crescut încrederea în sine. Și-a amintit de vremurile când fusese director de școală primară – ajunsese în situația de acum din cauza unor neplăceri cu o femeie –, promițându-și în sinea lui că, într-o bună zi, va organiza din nou competiții sportive.

— De vreme ce tot va fi concurs, eu sugerez să-l facem pentru bunăstarea satului Utajima, față de care mă simt atât de îndatorat. Ce părere aveți, doamnelor? Un concurs de cules *awabi*. Cine adună cele mai multe în decurs de o oră câștigă!

Negustorul a întins o bucată de pânză la umbra unei stânci și a aranjat pe ea premiile, cu un aer solemn. De fapt niciuna dintre poșete nu costa mai mult de cinci sute de yeni, dar arătau de opt sute. Premiul „pentru domnișoare” era una pătrătoasă, albastră ca cerul. Culoarea ei de cobalt, vie, te ducea cu gândul la un vapor nou-nouț și crea un contrast superb cu închizătoarea aurie. Și cea cafenie – premiul „pentru doamnele mature” – era pătrătoasă, dintr-o imitație de piele de struț atât de bine realizată, încât, la prima vedere, nu-ți dădeai seama că nu era din piele veritabilă. Doar cea neagră „pentru doamnele în vârstă” nu era pătrătoasă, dar, cu închizătoarea ei subțire, aurie și cu forma lunguiață, ca de barcă, era într-adevăr meșteșugit lucrată și elegantă.

Mama lui Shinji, care-și dorea poșeta cafenie, s-a anunțat prima. A doua concurentă a fost Hatsue.

Cele opt concurente s-au urcat în barcă și s-au îndepărtat de țărm. De vâslă se ocupa o scufundătoare grasă și mai în vârstă, care nu se înscrișese în concurs. Dintre cele opt, cea mai tânără era Hatsue. Celelalte fete se retrăseseră toate, știind prea bine ca nu puteau câștiga, și acum făceau galerie pentru Hatsue. Femeile rămase pe mal își încurajau fiecare favorita. Barca a înaintat puțin de-a lungul coastei de miazăzi, apoi a luat-o spre răsărit. Scufundătoarele de pe țărm s-au adunat în jurul bătrânului negustor și s-au pus pe cântat.

Apa din golful eț era limpede și albastră. Când valurile nu agitau suprafața mării, bolovanii de pe fund, rotunjiți și acoperiți de alge roșii, se vedeau clar, de parcă pluteau aproape de suprafață, deși în realitate se aflau la adâncime. Valurile se învolburau și se frângeau, iar spuma de pe crestele lor arunca umbre peste bolovanii de pe fund. Imediat ce se înălțau, valurile se spărgeau de țarm și tumultul lor cuprindea toată plaja, ca un oftat adânc, acoperind cântecul scufundătoarelor.

O oră mai târziu, barca s-a întors dinspre coasta de răsărit. Cele opt scufundătoare, pe care întrecerea le istovise de zece ori mai tare ca munca lor de zi cu zi, stăteau sprijinite una de alta, în tăcere, cu privirile în gol. Aveau părul ud și zburlit, încât cu greu puteai deosebi părul uneia de al vecinei. Două dintre ele se îmbrățișaseră pentru a-și ține de cald. Li se făcuse pielea de găină pe sâni și, în soarele orbitor, chiar și trupurile lor arse de soare păreau livide, ca ale înecaților. Primirea zgomotoasă care le aștepta pe mal distona profund cu alunecarea tăcută a bărcii...

Ajunse la țarm, cele opt femei s-au prăbușit numaidecât în jurul focului, pe nisip, fără să rostească o vorbă. Negustorul a numărat scoicile din găleata fiecăreia și, la sfârșit, a anunțat rezultatul, cu voce puternică:

— Pe primul loc, domnișoara Hatsue, cu douăzeci de bucăți. Pe locul doi, doamna Kubo, cu optsprezece.

Cele două au schimbat o privire, cu ochii obosiți și injectați. Scufundătoarea cea mai experimentată de pe insulă fusese întrecută de o fată care învățase meseria pe alte meleaguri.

Hatsue s-a ridicat în tăcere și s-a îndreptat către stâncă să-și ia premiul. S-a întors cu poșeta cafenie „pentru doamne” și i-a pus-o în mâini mamei lui Shinji. Obrajii mamei s-au îmbujorat de bucurie.

— Bine, dar... de ce mie?

— Mătușă, m-am tot gândit să-ți cer iertare, de când tata s-a purtat așa de urât cu dumneata...

— Ce copilă minunată! a strigat negustorul.

Scufundătoarele i-au ținut isonul și, într-un glas, au îndemnat-o pe mama lui Shinji să primească. Ea a învelit frumos poșeta cafenie în hârtie, a strâns-o sub brațul gol și, senină, i s-a adresat fetei:

— Mulțam!

Cu inima sa neprefăcută, mama a înțeles pe loc modestia tinerei. Hatsue a zâmbit, iar mama și-a spus, în sinea ei, că Shinji făcuse o alegere bună.

Așa se aranjaseră dintotdeauna alianțele pe insula Utajima...

Capitolul 14

A sosit sezonul ploios și lui Shinji zilele i se păreau chinuitoare. Nu mai primea nici scrisori de la Hatsue, Cu siguranță că Terukichi apăruse în acea seară la templu fiindcă descoperise scrisorile fetei, iar apoi o împiedicase să mai scrie.

Într-o zi, când ploile încă nu se terminaseră, căpitanul vasului *Utajima-maru* a sosit pe insulă. Vasul; un cargou cu motor și pânze, era proprietatea lui Terukichi Miyata și tocmai ancorase în portul Toba.

Căpitanul i-a făcut o vizită mai întâi lui Terukichi, apoi lui Yasuo. Pe seară, s-a dus la Jūkichi, patronul lui Shinji. În cele din urmă, l-a vizitat și pe Shinji. Căpitanul trecuse de patruzeci de ani și avea trei copii. Era solid și se mândrea cu forța sa, dar era om blând. Adept înfocat al sectei buddhiste Hokke, dacă se afla pe insulă la vremea Sărbătorii Morților, O-bon, citea el sutra în locul preotului.. Avea relații cu mai multe femei, pe care membrii echipajului său le numeau „mătușa de la Yokohama” sau „mătușa de la Moji”. Când vasul ajungea într-un port, îi lua cu el pe marinarii mai tineri și mergeau să bea un pahar la femeia lui din locul respectiv. „Mătușile” erau îmbrăcate simplu și-i tratau frumos pe tineri. Căpitanul era pe jumătate chel, iar gurile rele puneau asta pe seama faptului că-i plăceau femeile. Ca să-și păstreze demnitatea, purta întotdeauna un chipiu cu firet din aur.

Ajuns acasă la Shinji, a intrat imediat în subiect, povestind fiului și mamei ce vânt îl adusese. Toți băieții din sat, odată ce împlineau șaptesprezece sau optsprezece ani, își începeau ucenicia pe vase, ca muși – numiți *kashiki*⁴⁷, iar Shinji ajunsese și el la vârsta potrivită. Căpitanul venise să-l întrebe dacă nu voia să devină *kashiki* sub comanda lui, pe *Utajima-maru*.

Mama n-a scos un cuvânt, iar Shinji i-a promis că-i va da un răspuns după ce se sfătuia și cu Jūkichi.

⁴⁷ În traducere literală, „cel care fierbe orezul”, pe vremuri aceasta fiind ocupația principală a ucenicilor de cel mai mic rang de pe vas.

— Dacă e vorba de consimțământul bătrânului, să știi că îl avem deja, i-a zis căpitanul.

Era ceva ciudat în toată povestea. *Utajima-maru* era vasul lui Terukichi. De vreme ce acesta nu-l avea deloc la inimă pe Shinji, de ce-ar fi acceptat să-l primească ucenic pe vasul său?

— Moș Teru crede că ai stofa de marinar. Când i-am pomenit numele tău, a încuviințat imediat. Vino cu noi și dovedește-te destoinic.

Ca să fie cu inima împăcată, Shinji și căpitanul au plecat să stea de vorbă și cu Jūkichi. Acesta l-a îndemnat și el, cu tărie, să primească. Munca pe *Taihei-maru* avea să fie mai grea fără Shinji, dar patronului îi păsa de viitorul tânărului. În cele din urmă, a acceptat propunerea căpitanului.

A doua zi, tânărului i-a ajuns la urechi un zvon ciudat: Yasuo se imbarca și el ca mus pe *Utajima-maru*. Se spunea că Yasuo nu-și dorise deloc așa ceva, însă n-avusese încotro: ucenicia pe vas era condiția pusă de moș Teru pentru căsătoria cu Hatsue. Auzind vestea, Shinji s-a simțit cuprins de neliniște, tristețe și, în același timp, de o fărâmbă de speranță.

Însoțit de mamă, Shinji s-a dus la templul Yashiro ca să se roage pentru o călătorie pe mare lipsită de primejdii și ca să ia o amuletă.

În ziua plecării, Shinji și Yasuo, însoțiți de căpitan, s-au urcat pe feribotul *Kamikaze-maru*, pentru a ajunge la Toba. Multă lume venise să-l petreacă pe Yasuo, chiar și Hatsue, dar Terukichi n-a apărut! Pe Shinji îl însoțiseră doar mama și Hiroshi. Hatsue nu s-a uitat nicio clipă spre Shinji, însă, când vasul a fost gata să pornească, i-a șoptit ceva la ureche mamei și i-a strecurat în palmă un pachetel învelit în hârtie, iar mama i l-a dat lui.

După plecarea vasului, Shinji n-a putut desface pachetelul, pentru că Yasuo și căpitanul se aflau mereu prin preajmă. A privit cum insula se tot îndepărtează. Și-a dat seama că el, care se născuse și crescuse pe insulă și o iubea din tot sufletul, era acum nerăbdător s-o părăsească. Tocmai de aceea acceptase propunerea căpitanului.

Când insula s-a pierdut în zare, o liniște plăcută i-a cuprins inima. În seara aceea nu mai trebuia să meargă acasă, cum făcea în fiecare zi după pescuit. Ești liber! îi striga sufletul. Nu știuse că exista și o astfel de libertate.

Kamikaze-maru înainta prin ploaia mărunță. Căpitanul și Yasuo se întinseseră pe rogojinile din cabina pasagerilor, cufundată în întuneric, și adormiseră. De când se urcaseră pe vas, Yasuo nu-i adresase lui Shinji niciun cuvânt.

Tânărul și-a apropiat fața de hubloul pe care alunecau picături de ploaie și, la lumina slabă, a desfăcut pachetul. Conținea o amuletă de la templul Yashiro, fotografia lui Hatsue și o scrisoare.

De acum înainte am să merg la templu în fiecare zi ca să mă rog pentru sănătatea ta. Inima mea îți aparține. Să te întorci cu bine. Ca să putem străbate mările împreună, îți dau fotografia mea, făcută vara trecută la capul Daiozaki. De la tata n-am putut scoate o vorbă, dar cred că nu întâmplător a aranjat să fiți pe același vas tu și Yasuo. Eu cred că există o rază de speranță pentru noi. Te rog să nu-ți pierzi nădejdea și să te dovedești destoinic.

Scrisoarea i-a dat curaj tânărului. Forța i s-a strecurat în brațe și l-a cuprins pofta de viață. Yasuo încă dormea. La lumina hubloului, Shinji a cercetat atent fotografia. O înfățișă pe Hatsue, sprijinită de un pin uriaș. Briza îi involbura rochia albă de vară, mângâindu-i pielea fină. Shinji și-a amintit că o dezmierdase și el o dată, la fel ca briza, și a prins curaj.

Cum nu se îndura să-și dezlipească privirea de la fotografie, a pus-o în picioare pe rama hubloului și s-a uitat la ea întruna. După o vreme, în spatele ei și-a făcut apariția, alunecând ușor dinspre stânga, silueta cețoasă a insulei Tōshijima. Sufletul tânărului și-a pierdut din nou liniștea, însă aflase deja că speranța poate chinui o inimă îndrăgostită.

Când au ajuns la Toba, ploaia se oprise, iar norii se mai împrăștiaseră, lăsând loc câtorva raze timide și argintii. Printre puzderia de vase mici de pescuit ancorate în portul Toba, *Utajima-maru*, cu o capacitate de o sută optzeci și cinci de tone, sărea imediat în ochi. Cei trei au urcat pe puntea vasului, care scliffea în lumina soarelui de după ploaie. Pe catargele vopsite în alb încă se mai scurgeau picături de apă, iar macaraua se apleca, solemnă, deasupra calei.

Marinarii încă nu se întorseseră la bord. Căpitanul i-a condus pe cei doi la cabina echipajului, o încăpere de vreo opt tatami aflată chiar lângă a sa și totodată deasupra bucătăriei și a sălii de mese. În afară de dulapuri și de un spațiu acoperit cu

rogojini subțiri, în mijlocul camerei, mai erau două rânduri de cușete suprapuse, la dreapta, iar la stânga, încă un rând de cușete suprapuse și una separată, a mecanicului-șef. Pe tavan erau lipite două-trei fotografii ale unor actrițe. Shinji și Yasuo aveau să folosească primul rând de cușete din dreapta. Pe lângă mecanicului-șef, în aceeași cabină dormeau ofițerul secund și cel de rangul trei, nostromul, mateloții și mecanicii, însă, cum întotdeauna unul sau doi stăteau de cart, numărul de cușete era suficient.

După ce le-a arătat și puntea, propria lui cabină, cala și sala de mese, căpitanul le-a spus tinerilor să se odihnească în cabina lor până se întorcea echipajul, apoi a plecat. Rămași singuri, s-au privit în ochi. Yasuo, abătut, s-a hotărât să facă pace:

— Am rămas doar noi doi. Pe insulă s-au întâmplat o mulțime de lucruri, dar haide să trecem peste ele și să fim tovarăși buni.

Shinji, tăcut ca de obicei, a mormăit ceva și a zâmbit.

Spre seară s-a întors și echipajul. Cei mai mulți erau din Utajima; Shinji și Yasuo îi cunoșteau din vedere. Încă duhnind a alcool, marinarii i-au tachinat pe cei doi nou-veniți, apoi le-au explicat care era programul zilnic și ce îndatoriri aveau.

Vasul urma să ridice ancora a doua zi la ora nouă dimineața. Shinji a primit sarcina de a coborî de pe catarg lumina de ancoră, de cum se crăpa de ziuă. Aceasta funcționa asemenea obloanelor unei case: dacă era stinsă, însemna că cei ai casei se treziseră; Shinji, care dormise prost, s-a deșteptat cu noaptea-n cap și a ieșit să coboare lumina de ancoră exact când zarea începea să prindă culoare. Burnița. Pe țărm se zăreau felinarele aliniat pe două rânduri, ducând din port până la gara Toba. Dinspre gară se auzea fluieratul grav al unui tren de marfa.

Tânărul s-a cățarat pe catargul cu pânzele strânse. Lemnul era ud și rece, iar legănarea chilei sub mângâierea valurilor ușoare se transmitea direct și catargului. În bătaia primelor raze ale dimineții, învăluite de ceață, lumina de ancoră părea de un alb lăptos. Tânărul a întins mâna spre cârligul lămpii. Lampa s-a clătinat puternic, de parcă nu voia să fie dată jos; flacăra a pâlpâit sub sticla udă și câteva picături de ploaie i-au căzut pe obraz. Shinji s-a întrebat în ce port avea să coboare iar lumina de ancoră de pe catarg.

Vasul *Utajima-maru*, navlosit de compania Yamakawa, trebuia să transporte chereștea în Okinawa și să se întoarcă în

portul Kōbe după aproximativ o lună și jumătate. A trecut prin canalul Kii și a ajuns la Kōbe, de unde a luat-o către apus, a străbătut Marea Interioară și s-a supus controlului sanitar de la vama Moji. A coborât apoi spre miazăzi, de-a lungul coastei de răsărit a insulei Kyūshū, și a obținut permis de liberă trecere de la biroul vamal din portul Nichinan, în prefectura Miyazaki.

În partea de răsărit a peninsulei Ōsumi, în sudul insulei Kyūshū, se află un golf mic, Shibushi. Pe coasta lui se găsește portul Fukushima, atât de aproape de marginea prefecturii Miyazaki, încât, până să ajungi la următoarea stație de tren, ai și intrat în prefectura Kagoshima. La Fukushima, *Utajima-maru* a încărcat patru mii o sută de *roku* de cherestea. Din momentul în care a părăsit portul s-a transformat în vas oceanic, cu misiunea de a ajunge în insula Okinawa în două zile, cel mult două zile și jumătate.

Când nu erau ocupați cu încărcatul și descărcatul mărfii sau în orele de odihnă, marinarii stăteau tolăniți pe cele trei rogojini subțiri din mijlocul cabinei și ascultau muzică la un gramofon portabil. Aveau doar câteva discuri, atât de zgâriate, încât acul ruginit abia reușea să redea niște sunete înfundate. Discurile conțineau același fel de cântece, cu porturi și marinari, cețuri și amintiri despre femei, Crucea Sudului, băutură și suspine. Mecanicul-șef era afon cu desăvârșire și, oricât se străduia, niciodată nu reușea să țină minte un cântec, de la o călătorie la alta. Dacă vasul se clătina brusc, acul gramofonului aluneca pe disc, lăsând în urmă o zgârietură proaspătă.

Serile, își omorau timpul cu discuții fără cap și coadă, uneori ceasuri în șir, despre fel de fel de subiecte, ca „dragostea și prietenia”, „iubirea și căsătoria” sau „gramajul injecțiilor cu dextroză, față de cele cu soluție salină”. De regulă câștiga cel care-și spunea părerea cu cea mai mare înverșunare, dar logica lui Yasuo, șeful Asociației Tinerilor din Utajima, îi pune la respect chiar și pe membrii mai în vârstă ai echipajului. Cât despre Shinji, el tăcea și asculta, ca de obicei, cu zâmbetul pe buze și cu genunchii strânși la piept. Mecanicul-șef îl credea prostănac; o dată chiar i-a spus-o și căpitanului.

Pe vas erau multe de făcut. Shinji începea din zori cu frecatul punții și toată ziua trebăluia. Cu timpul, lenea lui Yasuo a început să sară în ochi. El făcea totul de mântuială, dar, cum Shinji muncea și pentru el, cei de pe vas nu și-au dat seama imediat. Într-o dimineață, a lăsat baltă spălatul punții pe motiv

că se duce la toaletă, însă nostromul l-a descoperit trândăvind în cabină și l-a muștrat aspru. Yasuo a răspuns cât se poate de neinspirat:

— Și ce dacă?! Mă însor cu fata lui moș Teru când mă întorc pe insulă, iar vasul ăsta o să fie al meu.

Nostromul s-a înfuriat la culme, dar s-a gândit că totuși lucrurile se puteau petrece întocmai cum spunea Yasuo și nu i-a mai reproșat nimic pe față. Le-a povestit însă tovarășilor săi despre răspunsul neobrăzat al băiatului, iar aceștia și-au dat seama câte parale face.

Shinji era ocupat până peste cap și n-avea răgaz să privească fotografia lui Hatsue – pe care n-o arătase nimănui – decât seara la culcare sau când era de cart. Într-o zi, când Yasuo se lăuda cât îl ținea gura că avea s-o ia de nevastă pe Hatsue, Shinji a simțit nevoia să se răzbune un pic, deși nu-i stătea în fire. L-a întrebat dacă are vreo fotografie de-a fetei.

— Normal! i-a răspuns Yasuo.

Shinji și-a dat seama că mințea și inima i-a tresărit de bucurie. Peste puțin timp, Yasuo l-a întrebat la rândul lui, nevinovat:

— Ai și tu una?

— Ce să am?

— O poză de-a lui Hatsue.

— Nu, n-am.

Era probabil prima minciună pe care-o spusese vreodată.

Utajima-maru a ajuns la Naha. După ce i s-a făcut inspecția sanitară, a intrat în port și a descărcat marfa. Căpitanul a fost silit să aștepte două-trei zile până a primit autorizația de a intra în portul Unten, de unde aveau de luat o încărcătură de fier vechi, înainte de a se întoarce în sfârșit acasă. Portul Unten, aflat în nordul insulei Okinawa, fusese primul loc în care debarcase armata americană în timpul războiului, iar acum era închis.

Echipajul fiind obligat să rămână pe vas, toți își petreceau vremea pe punte, privind munții singuratici și golași. Soldații americani din armata de ocupație pârjoliseră coastele munților de teama proiectilelor neexplodate și nu mai rămăsese niciun copac în picioare. Frământările luaseră sfârșit de multă vreme, dar pe insulă încă mai domnea o atmosferă ciudată. Cât era ziua de lungă se auzea zgomotul avioanelor de luptă făcând exerciții, iar pe șoseaua betonată care urmărea linia portului se perindau neîncetat automobile, camioane și mașini militare, în bătaia

soarelui tropical de vară. La marginea șoselei, smoala de pe casele construite din prefabricate pentru familiile militarilor americani strălucea viu, în timp ce casele dărăpănate ale localnicilor, cu bielele lor acoperișuri din tablă, apăreau ca niște pete urâte în peisaj.

Singurul membru al echipajului care a coborât pe mal a fost ofițerul secund, trimis să cheme un agent de la firma subcontractoare a companiei Yamakawa.

Utajima-maru a primit în sfârșit permisiunea de a merge la Unten. Imediat ce au terminat de încărcat fierul vechi, au fost anunțați că Okinawa se găsea în calea unui taifun puternic. Pentru a nu fi prinși în mijlocul lui, căpitanul a hotărât să părăsească portul dimineața devreme. Nu le rămânea apoi decât să se îndrepte, fără zăbavă, către insula Honshū.

Ploua mărunț în dimineața aceea. Valurile erau agitate și vântul bătea dinspre sud-vest. Vizibilitatea scăzuse atât de mult, încât munții lăsați în urmă abia se mai deslușeau. Timp de șase ore, *Utajima-maru* și-a croit drum bizuindu-se pe busolă. Acul barometrului a coborât brusc, iar valurile au devenit și mai amenințătoare. Căpitanul a hotărât să se întoarcă la Unten. Vântul spulbera ploaia și nu se mai vedea nimic, făcând călătoria de șase ore înapoi spre port foarte dificilă. Într-un târziu s-au zărit munții de la Unten. Nostromul, care cunoștea bine locurile, stătea de veghe la prora. Portul era înconjurat de corali pe o rază de două mile și, cum nu erau marcați cu geamanduri, era greu de trecut printre ei.

— Stop!... Înainte!... Stop! Înainte!

Încetinind și oprindu-se de nenumărate ori, *Utajima-maru* a izbutit să-și croiască drum printre corali. Se făcuse ora șase după-amiaza.

Un vas de pescuit *katsuo* intrase la adăpost după bariera de corali. Căpitanul lui a acceptat să cupleze vasele și astfel cele două au intrat în port, unul lângă celălalt, legate cu parâme. În port, valurile erau liniștite, însă vântul bătea tot mai puternic. Amândouă vasele s-au pregătit să înfrunte urgia, legându-se de o geamandură mare de vreo trei *tatami*, cu câte două parâme și două cabluri de oțel fiecare.

Cei de pe *Utajima-maru* navigau numai după busolă și nu aveau echipament radio, așa că operatorul radio al vasului de pescuit le transmitea și lor informații despre cursul taifunului.

La venirea nopții, vasul de pescuit a pus patru oameni de cart pe punte, iar *Utajima*-maru, trei. Datoria lor era să vegheze asupra parâmelor și a cablurilor de legare, pentru că se temeau să nu se rupă. Exista și pericolul ca geamandura să cedeze, dar parâmele îi îngrijorau cel mai tare. Înfruntând primejdia, în bătaia furtunii și a valurilor puternice, marinarii de cart turnau apă sărată peste parâme, ca să nu plesnească dacă se uscau de la vânt. La ora nouă seara, peste vase s-a abătut un vânt puternic, de douăzeci și cinci de metri pe secundă.

La ora unsprezece, cartul a fost preluat de Shinji, Yasuo și unul dintre marinarii tineri. De cum au ieșit pe punte, au fost izbiți de perete, iar ploaia le-a înțepat obrajii cu mii de ace. De-abia se țineau pe picioare. Vasul își înălța puntea drept, ca un zid, și gema din toate încheieturile. Valurile nu ajungeau până la ei, dar spuma împrăștiată de vânt îi înconjură ca o ceață deasă și-i orbea. Cei trei s-au târât pe punte și s-au agățat cu greu de babalele⁴⁸ de la prora, de care erau prinse cele două parâme și cele doua cabluri care legau vasul de geamandura. În întunericul nopții, geamandura aflată la vreo douăzeci de metri în față abia se deslușea, ca o pată albicioasă pe întinderea neagră. Când o rafală puternică ridica vasul la înălțime, în vaietele cablurilor, geamandura, tot mai mică, părea că se afundă în abisurile de dedesubt.

Cei trei se țineau zdravăn de babale și se priveau în tăcere. Din cauza apei sărate care le biciuia chipurile, abia puteau ține ochii deschiși. În mod ciudat, urletul vântului și mugetul valurilor dădeau nopții care-i învăluia pe marinari o seninătate smintită.

Datoria lor era să vegheze parâmele și cablurile care-i legau de geamandură. Tensionate la limită, în vârtoarea nebună în care totul se clătina, doar ele rămăseseră drepte, neclintite. Marinarii nu le scăpau din ochi, iar concentrarea îi făcea să simtă în suflet un sentiment vecin cu încrederea. Au fost și momente când au crezut că furtuna va înceta pe loc, dar aceste clipe îi înspăimântau, pentru că imediat îi lovea altă rafală care scutura vergile și răscolea văzduhul cu un urlet cumplit. Cei trei vegheau parâmele în tăcere. Chiar în vuietul vântului, le auzeau scârțâind.

— Ia uitați! a strigat Yasuo deodată.

⁴⁸ Babă, cilindru scurt vertical, terminat la capătul superior cu o proeminență, fixat pe puntea navelor sau pe cheiuri, servind la legarea parâmelor de ancorare.

Un cablu a scos un vaiet rău prevestitor și a părut că alunecă pe babă. Sub ochii lor se petrecea o schimbare, abia perceptibilă. Chiar atunci, capătul cablului de oțel a țâșnit din întuneric, șfichiindu-se ca un bici, și a lovit babaua cu zgomot. Cei trei au reușit să se ferească în ultima clipă. Dacă i-ar fi atins, i-ar fi tăiat până la os. Ca un animal care se împotrivește morții, cablul s-a zvârcolit pe puntea întunecată, scoțând strigăte de agonie. În cele din urmă, a rămas nemișcat, în formă de semicerc. Tinerii au înțeles ce se întâmplase și au pălit. Se rupsesse unul dintre cablurile care legau vasul de geamandură. Nimeni nu putea garanta că nu se va rupe și celălalt, sau parâmele.

— Mă duc să-i dau de știre căpitanului, a spus Yasuo.

A plecat de pe punte, agățându-se de ce putea ca să nu fie aruncat de colo-colo. La auzul veștii, căpitanul și-a păstrat calmul, cel puțin în aparență.

— Da? Să folosim atunci parâma de salvare. Taifunul a atins puterea maximă la ora unu, așa că nu e niciun pericol s-o legăm acum. Să meargă cineva înot și s-o ducă la geamandură.

Căpitanul a lăsat coverta în seama ofițerului de rangul trei și l-a urmat pe Yasuo, împreună cu ofițerul secund. Ca niște șoareci opintindu-se să târască o turtă din orez, tot rostogolindu-le și trăgându-le, au dus la prora parâma de salvare și o saulă subțire, nouă-nouță. Shinji și celălalt marinăr tânăr i-au privit întrebători. Căpitanul s-a aplecat către ei și a strigat, ca să fie auzit:

— Am nevoie de cineva care să lege parâma asta de geamandură.

Mugetul vântului le-a acoperit tăcerea.

— Niciunul nu se încumetă? Fricoșilor! a tunat căpitanul.

Yasuo, cu buzele tremurând, s-a făcut mic de tot. Atunci Shinji a strigat limpede, cu un zâmbet care i-a scos la iveală strălucirea dinților albi și frumoși:

— Mă duc eu!

— Bine, du-te.

Shinji s-a ridicat. S-a rușinat de felul cum stătuse până atunci ghemuit pe punte, la adăpost. Din întunecimi, vântul s-a năpustit asupra lui, dar, fiind obișnuit cu pescuitul pe vreme rea, puntea care i se clătina sub picioare îi părea ca pământul solid, doar un pic supărat.

Tânărul cel curajos a ascultat atent. Vijelia îi trecea chiar pe deasupra capului. I se părea la fel de firesc să fie invitat la banchetul smintit al furtunii ca și la un somn de după-amiază în

sânul naturii liniștite. Pe sub haina de ploaie, sudoarea îi șiroia pe spate și pe piept. Și-a scos haina și a aruncat-o deoparte, rămânând doar cu o bluză albă fără guler și în picioarele goale, o siluetă luminoasă pe fundalul întunecat al furtunii.

Sub comanda căpitanului, cei patru au legat un capăt al parâmei de salvare de una din babale, iar la capătul celălalt au înnodat saula. Din cauza vijeliei, munca era anevoioasă. Când au terminat, căpitanul i-a întins lui Shinji capătul liber al saulei și i-a strigat la ureche:

— Leagă-ți-o în jurul brâului și înoată până la geamandură, pe urmă trage parâma și fixează-o zdravăn.

Shinji a înfășurat saula de două ori peste cureaua de la pantaloni și a legat-o. S-a dus la prora și a privit în jos marea. Sub crestele albe, înspumate, se încolăceau, nevăzute, valuri negre ca smoala. Se înălțau și, într-o clipă, se prăbușeau înapoi în abisul clocotitor. Zvârcolirea lor imprevizibilă ascundea nenumărate primejdii.

Pentru o clipă, lui Shinji i-a venit în minte chipul lui Hatsue din fotografia pe care o ținea ascunsă în buzunarul interior al jachetei agățate în cabină, dar gândul fugar a fost imediat spulberat de vânt. A sărit în apă.

Până la geamandură erau douăzeci de metri, însă forța neîntrecută a brațelor lui, cu care putea înconjura de cinci ori insula Utajima înot, nu părea de-ajuns ca să poată străbate distanța. O apăsare teribilă îi strivea brațele, un ciomag nevăzut i le lovea ori de câte ori încerca să taie valurile. Oricât se împotriva, trupul îi era aruncat de colo-colo și, când se încorda ca să se ia la trântă cu valurile, n-avea niciun spor, de parcă aluneca pe ulei. Uneori geamandura îi părea doar la un braț distanță și se pregătea s-o atingă, pentru ca apoi, când se înălța dintre două valuri, s-o vadă la fel de îndepărtată.

Înota din rășputeri. Puțin câte puțin, adversarul uriaș s-a retras, lăsându-i cale liberă. Se simțea ca un sfredel croindu-și drum prin stâncă. A reușit să atingă geamandura pentru prima oară, dar mâna i-a alunecat și a fost tras înapoi. Spre norocul lui, un alt val l-a împins înainte și, tocmai când părea că-i va strivi pieptul de geamandură, l-a ridicat și l-a așezat binișor pe ea. Shinji a inspirat adânc și vântul i-a umplut nările și gura. Aproape sufocat, s-a întrebat dac-o să mai respire vreodată și pentru o clipă a uitat ce misiune avea.

Geamandura se clătina în voia mării întunecate. Valurile o măturau neconținut și se retrăgeau cu zgomot. Shinji s-a culcat

pe burtă, ca să nu-l doboare vântul, și și-a dezlegat saula de la brâu. Nodul ud se desfăcea greu. A început apoi să tragă, uitându-se pentru prima oară în direcția vasului, unde patru oameni stăteau adunați lângă babalele de la prora. Și marinarii de cart de pe vasul de pescuit îi urmăreau atent mișcările. Erau la doar douăzeci de metri, dar păreau foarte departe. Siluetele întunecate ale celor două vase, legate unul de celălalt, se înălțau și coborau împreună.

Saula nu opunea prea multă rezistență vântului și era destul de ușor de tras, dar în curând i s-a adăugat o greutate mare. Era parâma de salvare, groasă de doisprezece centimetri. Încercând să o tragă, Shinji a fost cât pe ce să cadă în apă. De data asta rezistența vântului sporise mult. Tânărul a reușit în sfârșit să apuce capătul parâmei. Chiar și cu palmele lui mari și puternice, abia reușea s-o țină. Nu știa cum să-și folosească mușchii. Din cauza vântului, nu se putea ține bine pe picioare și, când a tras cu toată forța, aproape că a alunecat în mare. Trupul ud îi ardea de efort, fața îi dogorea, iar tâmplele îi bubuiau.

A reușit să înfășoare o dată parâma în jurul geamandurii și munca a devenit mai ușoară. Parâma îi oferea acum un punct de sprijin și avea mai multă stabilitate. A mai răsucit-o o dată și a legat-o temeinic. În cele din urmă, și-a fluturat brațele pentru a-și anunța izbânda.

A văzut clar cum cei de pe vas își fluturau și ei brațele, în semn de răspuns. A uitat pe loc de oboseală. Firea lui veselă s-a trezit la viață și energia i-a revenit. S-a întors cu fața în bătaia furtunii, a inspirat adânc și s-a aruncat în valuri, înapoi spre vas.

Marinarii i-au aruncat o frânghie de sus și l-au ridicat. De cum a ajuns pe punte, căpitanul l-a bătut bucuros pe umăr, cu palma lui mare. Shinji era aproape leșinat de efort, însă a rezistat, bărbătește.

Căpitanul i-a ordonat lui Yasuo să-l ajute și să-l ducă până la cabină. Marinarii care se odihneau l-au șters cu prosoape. S-a întins pe patul lui și, într-o clipă, a adormit buștean. Nici mugetul furtunii nu l-a putut trezi din somn.

Când a deschis ochii a doua zi, o rază de soare îi poposise la căpătâi.

Prin hubloul de lângă pat, a privit cerul limpede de după furtună, munții pleșuvi scâldați în lumina soarelui subtropical și sclipirea nesfârșită a mării.

Capitolul 15

Utajima-maru a ajuns la Kōbe cu câteva zile întârziere și de aceea căpitanul, Shinji și Yasuo nu s-au putut întoarce pe insulă, cum plănuiseră, la mijlocul lui august, pentru a participa la sărbătoarea O-bon. Pe puntea feribotului *Kamikaze-maru*, cei trei au aflat ultimele noutăți de pe insulă. Cu patru sau cinci zile înainte de O-bon, pe plaja Gori își făcuse apariția o ditamai broasca țestoasă. Pescarii au ucis-o pe loc și au găsit în pânțelele ei o mulțime de ouă, pe care le-au vândut cu doi yeni bucata.

Întors pe insulă, Shinji a mers la templul Yashiro, să se închine, și apoi la Jūkichi, unde fusese invitat. El, care de obicei nu bea, s-a văzut silit să dea pe gât nenumărate ceșcuțe de *sake*.

Două zile mai târziu și-a reînceput lucrul pe vasul patronului. Nu povestise nimănui despre întâmplările de pe *Utajima-maru*, dar bătrânul aflase deja totul de la căpitan.

— Am auzit c-ai făcut un lucru demn de laudă!

— Da' de unde!

Tânărul s-a înroșit puțin, dar n-a spus nimic altceva. Cine nu-l cunoștea și-ar fi putut închipui că petrecuse o lună și jumătate dormind.

La un moment dat, Jūkichi l-a întrebat, senin:

— Ai auzit ceva de la moș Teru?

— Nu...

— Aha...

Nimeni nu-i dăduse vești despre Hatsue, dar Shinji nu se mai simțea apăsător de singurătate. Se dăruia cu tot sufletul trudei familiare, pe vasul legănat de valuri, în arșița verii. Pentru inima și trupul său, munca era bine-venită și nu lăsa grijile să i se strecoare în suflet.

Sentimentul neașteptat de mulțumire nu l-a părăsit. Seara a zărit în larg silueta unui cargou alb. Era altfel decât cea pe care o văzuse cu multă vreme în urmă și o privea cu emoție nouă.

„Acum știu unde se duce. Știu și viața de pe vas, știu și greutatea”, s-a gândit el. Vasul din zare nu mai purta asupra lui vâlul necunoscutului. Cargoul alb, care se îndepărta lăsând în urma lui doar o dâră de fum pe cerul în prag de asfințit, avea ceva ce-l atrăgea pe Shinji mai mult decât necunoscutul. Tânărul a simțit în palme greutatea parâmei de salvare cu care se luptase în noaptea taifunului. Se întâmplase doar o dată, dar Shinji

prinsese în palmele sale necunoscutul, ce părea odinioară atât de îndepărtat. Simțea că putea atinge vaporul alb de la orizont. Într-o pornire copilărească, și-a întins cele cinci degete noduroase spre zarea de la răsărit, deja umbrită de norii de seară.

Trecuse mai bine de jumătate din vacanța de vară, dar Chiyoko încă nu se întorsese pe insulă. Paznicul de far și nevasta lui așteptau zi de zi venirea fiicei. I-au scris, dar n-a răspuns. I-au scris iar. Au primit un răspuns abia după zece zile, și acela scris în silă. Fata le spunea doar că n-avea să se întorcă pe insulă în vacanță, fără să le dea vreo explicație. În final, mama s-a hotărât să apeleze la sentimente. I-a scris fetei o scrisoare de mai bine de zece pagini, în care o implora să vină acasă, și a trimis-o expres. Răspunsul a sosit când vacanța era pe sfârșite, la vreo săptămână după ce Shinji s-a întors pe insulă. Conținutul a uimit-o peste măsură pe nevasta paznicului.

În scrisoare, Chiyoko îi mărturisea mamei cum îi zărise pe Shinji și Hatsue coborând scările de piatră umăr lângă umăr, în ziua furtunii, și cum alergase la Yasuo să-i spună, cauzându-le celor doi atâtea neplăceri. Dacă Shinji și Hatsue nu-și găseau fericirea, ea nu se mai putea întoarce pe insulă, de rușine. Singura soluție era ca mama ei să intervină pe lângă Terukichi și să-l înduplece. Asta era condiția pusă de Chiyoko.

Scrisoarea patetică și insistentă a făcut-o pe nevasta paznicului să se cutremure. S-a temut că, dacă n-avea să ia măsuri urgente, fiica ei și-ar fi putut lua zilele, incapabilă să mai suporte muștrările de conștiință. Din multele cărți citite, femeia știa prea bine că fetele din ziua de azi își puneau capăt zilelor din te miri ce. Nu i-a suflat o vorbă paznicului despre scrisoare și s-a hotărât să facă tot ce-i stătea în puteri pentru a o revedea pe fiica ei pe insulă cât mai curând. Și-a pus costumul alb din pânză de cânepă, cel mai bun pe care-l avea, retrăind emoțiile de odinioară, când trebuia să poarte discuții delicate cu părinții vreunei eleve de la școala de fete.

De-a lungul drumului ce cobora spre sat, în fața fiecărei case erau așezate rogojini din paie, pe care erau puse la uscat semințe de susan și boabe de fasole roșie și soia. Semințele de susan, mici și albăstrui, mângâiate de soarele de vară târzie, își aruncau umbrele fusiforme pe rogojinile aspre și viu colorate. În vale se zărea marea, liniștită.

Nevasta paznicului de far cobora treptele de beton ale drumului principal al satului, călcând ușor cu sandalele ei albe.

Dintr-odată a auzit râsete și zgomot de rufe ude bătute. S-a uitat mai bine și a văzut șase-șapte femei, îmbrăcate simplu, care spălau rufe în pârâul de lângă drum. După sărbătoarea O-bon, scufundătoarele aveau mai puțin de muncă, mergând doar din când în când la cules de *arame*⁴⁹ iar acum profitau de timpul liber pentru a scăpa de rufele murdare. Printre ele se afla și mama lui Shinji. Aproape nimeni nu folosea săpun; întindeau rufele pe pietre plate și le frământau cu picioarele.

— Ce faceți, doamnă, unde vă duceți? au strigat-o femeile, în semn de salut.

Aveau poalele suflecate și reflexiile apei le străluceau pe coapsele bronzate.

— Merg până la Terukichi Miyata, le-a răspuns nevasta paznicului.

Fiindcă tocmai se ducea să pună o vorbă bună pentru căsătoria lui Shinji, i s-a părut că nu se cădea să treacă mai departe fără să-i dea măcar binețe mamei lui. S-a abătut de la drumul pietruit și a luat-o pe treptele acoperite de mușchi, alunecoase, care duceau la pârâu. Sandalele îi făceau pasul nesigur. A trebuit să se întoarcă cu fața spre trepte și să coboare ținându-se cu mâinile de ele, tot uitându-se peste umăr, către pârâu. Ajunsă pe mal, nevasta paznicului s-a descălțat și a traversat apa. O femeie care stătea în picioare în mijlocul pârâului i-a întins mâna s-o ajute.

Sătencele de pe celălalt mal, înmărmurite de gestul ei temerar, n-o scăpau din ochi. Nevasta paznicului s-a agățat de mama lui Shinji și a început să-i șoptească la ureche, însă cu atâta stângăcie, încât toată lumea din jur a auzit.

— Nu e locul cel mai potrivit pentru o asemenea discuție, dar mă întrebam cum mai stau lucrurile cu Shinji și Hatsue...

Luată prin surprindere, mama tânărului a făcut ochii cât cepele.

— Lui Shinji îi place de Hatsue, nu-i așa?

— Da, dar...

— Iar domnul Terukichi le stă în cale.

— Păi... da, de asta se și amărăște băiatul...

— Dar Hatsue ce spune?

Celelalte scufundătoare, care și așa auziseră totul, s-au amestecat în discuție. Din ziua concursului organizat de

⁴⁹ *Eisenia bicyclis*, algă brună din familia *Alariaceae*.

negustorul ambulant, trecuseră toate de partea lui Hatsue. Știau de la ea povestea și îl criticau pe Terukichi.

— Fata e și ea îndrăgostită de Shinji! E adevărul, doamnă! Dar moș Teru are de gând s-o mărite cu băiatul ăla care nu-i bun de nimic, Yasuo. Vă dați seama ce prostie?!

— Cât despre asta... a început nevasta paznicului, luând un ton de profesoară. Mi-a scris fiica mea de la Tokyo și mi-a zis că trebuie neapărat să fac ceva pentru fericirea celor doi. De aceea mă duc acum să stau de vorbă cu domnul Terukichi, dar m-am gândit să aflu întâi și ce crede mama băiatului.

Mama a ridicat chimonoul de dormit al fiului, pe care-l frământase cu picioarele, și s-a apucat să-l stoarcă, fără grabă. Între timp, s-a gândit bine. În cele din urmă, i-a răspuns nevastei paznicului, cu o plecăciune adâncă:

— Vă rog să faceți tot ce vă stă în putere.

Cuprinse de dorința de a ajuta, celelalte scufundătoare s-au adunat ca un stol de păsări pe malul râului și au început să se sfătuiască de zor. S-au gândit că l-ar fi putut intimida pe Terukichi prin numărul lor, dacă o însoțeau și ele pe nevasta paznicului de far. Nevasta a încuviințat și astfel cinci dintre femei – printre care nu se afla și mama lui Shinji – și-au stors în grabă rufe, urmând să le ducă acasă și să se întâlnească cu nevasta paznicului la colțul străzii lui Terukichi.

Nevasta paznicului a intrat în vestibulul întunecos al casei Miyata.

— Bună ziua! a spus, cu o voce încă tânără și sigură.

Niciun răspuns. Celelalte cinci femei, rămase afară, își întindeau gâturile, ca niște cactuși, ca să poată arunca o privire înăuntru. Ochii le străluceau pe fețele arse de soare. Nevasta paznicului a mai strigat o dată. Vocea a răsunat în casa pustie.

Scara ce ducea la etaj a scos un scârțâit și de sus a apărut Terukichi, îmbrăcat în yukata⁵⁰. Pesemne că Hatsue nu era acasă.

— A, soția domnului paznic de far! a mormăit Terukichi, rămânând impunător pe treapta ce ducea din vestibul spre interiorul casei.

De obicei, vizitatorilor săi le venea s-o ia la fugă când le ieșea în întâmpinare, cu figura lui deloc prietenoasă și cu coama albă

⁵⁰ Chimonono subțire de vară, din bumbac.

zburlită. Nevasta paznicului s-a făcut mică, dar și-a luat inima-n dinți și i-a spus:

— Aș dori să stau puțin de vorbă cu dumneavoastră.

— Da? Atunci poftiți în casă!

Terukichi s-a întors și a urcat sprinten treptele. Nevasta paznicului l-a urmat și după ea s-au furișat cele cinci femei, în vârful picioarelor. Bătrânul a invitat-o pe nevasta paznicului în camera de zi din fund și, fără s-o mai aștepte, s-a așezat pe locul de onoare, cu spatele la *tokonoma*⁵¹. Pe fața lui nu s-a citit nici urmă de surpriză când s-a pomenit cu șase vizitatoare în loc de una. Și-a îndreptat privirile spre fereastra deschisă, ignorându-le cu desăvârșire. Măinile lui își făceau de lucru cu un evantai rotund pe care era imaginea unei femei frumoase – o reclamă pentru o farmacie din Toba.

Portul din Utajima se zărea imediat sub fereastră. La adăpost între diguri era ancorat un singur vas, cel al Asociației Pescarilor. În zare, nori de vară pluteau deasupra golfului Ise.

Pentru că afară soarele lumina puternic, încăperea părea întunecoasă. În *tokonoma* era agățat un sul cu o caligrafie făcută de un fost guvernator al prefecturii Mie. Dedesubt, străluceau ca dați cu ceară o găină și un cocoș, sculptați în întregime dintr-o rădăcină noduroasă de copac.

Nevasta paznicului s-a așezat lângă măsuța din lemn de palisandru, fără ștergar pe ea. Celelalte femei, care-și mai pierduseră din curaj, ședeau țepene în dreptul perdelei din bambus de la intrare, ca niște manechine într-un magazin de haine.

Terukichi privea mai departe pe fereastră, fără să scoată un cuvânt. Tăcerea fierbinte a după-amiezii era tulburată numai de bâzâitul câtorva muște verzi care zburau prin cameră.

Nevasta paznicului își ștergea neconținut sudoarea de pe față. În cele din urmă, a spus:

— Voiam să stăm de vorbă despre Hatsue a dumneavoastră și Shinji Kubo...

Terukichi nu și-a întors privirea spre ea. A tăcut câteva clipe, apoi a spus, improșcând cuvintele:

— Hatsue și Shinji?

— Da.

Terukichi a privit-o pentru prima oară și i-a răspuns, fără urmă de zâmbet pe față:

⁵¹ Alcov din casele tradiționale japoneze, în care se pun de obicei vase cu aranjamente florale și suluri pictate.

— Dacă asta era, să știți că am luat deja o hotărâre. Bărbatul lui Hatsue va fi Shinji.

Femeile au început să se agite, ca un zăgaz care se rupe. Terukichi a continuat, netulburat:

— Dar amândoi sunt încă prea tineri. Deocamdată să mai aștepte și, când flăcăul va fi major, am să le fac nunta. Am auzit că mama lui n-o duce prea bine. În funcție de cum stabilim, pot fie să-i iau la mine, pe ea și pe fratele mai mic al lui Shinji, fie să-i ajut cu niște bani în fiecare lună. De fapt, încă n-am vorbit cu nimeni despre asta... La început am fost furios, dar, când i-am despărțit, Hatsue a devenit atât de abătută, încât mi-am spus că nu se poate așa. Și atunci am ticluit un plan: i-am trimis pe Shinji și Yasuo ca ucenici pe vasul meu și l-am rugat pe căpitan să stea cu ochii pe ei și să-mi spună care e de nădejde. L-am pus la curent și pe Jūkichi, dar cred că el nu i-a povestit încă nimic lui Shinji. Căpitanul a prins drag de Shinji și e convins că n-am să gădesc ginere mai bun ca el. Când am aflat cât de destoinic a fost în Okinawa, am cumpănit din nou lucrurile și m-am hotărât să i-o dau pe Hatsue. Una peste alta...

Terukichi s-a oprit o clipă, apoi a continuat, apăsând fiecare cuvânt:

— Ceea ce e important la un bărbat e voința. Așa trebuie să fie bărbații de pe Utajima, hotărâți și viguroși. Familia și averea contează mai puțin. Nu-i așa, doamnă? Shinji e un bărbat energic.

Capitolul 16

Shinji putea acum trece pragul casei Miyata oricând dorea. Într-o seară, după ce s-a întors de la pescuit, s-a oprit în dreptul intrării și a strigat-o pe Hatsue. Ținea în fiecare mână câte un pește *tai*⁵² mare. Purta o cămașă albă ca neaua, descheiată la guler, și pantaloni. În picioare avea sandale *geta*.

Hatsue era gata și îl aștepta. Urmau să meargă la templul Yashiro și apoi la far, ca să-și anunțe logodna și să-și exprime recunoștința. Vestibulul, cufundat în întunericul asfințitului, s-a luminat. Fata purta *yukata* cu zorele mari pe fond alb, cumpărată de la negustorul ambulant. Albul materialului sclipea în întuneric. Shinji aștepta sprijinit cu o mână de cadrul ușii,

⁵² Pești din familia *Sparidae*.

dar, când Hatsue a ieșit, s-a uitat brusc în jos, a scuturat din picior, de parcă voia să alunge ceva, și a mormăit:

— Cumpliți mai sunt țânțarii ăștia!

— Așa e!

Cei doi au urcat treptele de la templu. N-aveau niciun motiv să se grăbească; au urcat pas cu pas, lăsându-și inimile să guste pe îndelete bucuria. Ajunși la a suta treaptă, s-au oprit, de parcă le părea rău că ajung prea repede în vârf. Shinji și-ar fi dorit s-o țină pe Hatsue de mână, dar peștii îl încurcau.

De sus, cei doi au îmbrățișat cu privirea golful Ise. Natura îi binecuvânta iarăși: cerul nopții era plin de stele, iar norii se întindeau numai peste peninsula Chita, în depărtare, brăzdați uneori de fulgere mute. Marea era potolită, ca respirația liniștită a unui om adormit. Au luat-o printre pini și au ajuns la construcția simplă a templului. Tânărul a bătut o dată din palme, în semn de închinare, ascultând cu mândrie sunetul clar și puternic ce răzbea până departe. A mai bătut o dată. Hatsue se ruga ținând capul plecat. Ieșind din gulerul chimonoului strălucitor, ceafa ei nu părea prea albă, dar pe Shinji nimic nu-l fermeca mai tare.

Zeii binevoiseră să-i împlinească ruga, și-a spus tânărul, simțindu-și inima tresăltând de bucurie. S-au rugat îndelung. Nu se îndoiseră niciodată de zei, iar acum le primeau binecuvântarea.

Biroul templului era luminat puternic. La chemarea lui Shinji, fereastra s-a deschis și preotul și-a ițit capul. Pentru că tânărul vorbea poticnit, la început preotul n-a înțeles cu ce treburi veniseră. În cele din urmă a priceput, iar Shinji i-a dat unul din pești, ca ofrandă pentru zei. Primind îmbelșugatul dar al mării, preotul și-a amintit că urma să-i căsătorească pe cei doi și i-a felicitat călduros.

Îndrăgostiții au urcat pe drumul din spatele templului, în pădurea de pini, bucurându-se din plin de răcoarea serii. Se întunecase deja de-a binelea, dar încă se mai auzea cântecul cicadelor. Drumul către far era abrupt. Shinji a luat-o pe Hatsue de mână.

— Eu... a început tânărul. Am de gând să dau examen ca să-mi iau licența de ofițer secund. Știi, se poate după ce împlinești douăzeci de ani.

— Ar fi minunat!

— Dacă iau licența, ne căsătorim.

Hatsue a zâmbit sfioasă, fără un cuvânt.

Au cotit pe Colina Femeii și au ajuns aproape de casa de la far. Prin fereastra bucătăriei se zărea silueta nevestei paznicului, pregătind masa. Shinji a strigat ca de obicei, iar ea a deschis ușa și i-a văzut pe logodnici, stând în întunericul de afară.

— Ia uite, ați venit amândoi!

A luat cu amândouă mâinile peștele pe care i-l întinsese tânărul și a strigat cu glas tare:

— Tată! Shinji-*san* ne-a adus o minunăție de pește!

Paznicul, prea leneș ca să se ridice de la locul său, a strigat din fundul casei:

— Mulțam! Și felicitări pentru vestea bună! Haide, intrați, intrați!

— Vă rog să poftiți, a spus și nevasta. Mâine sosește Chiyoko, să știți!

Tânărul habar n-avea de sentimentele și frământările fetei, așa că n-a dat prea mare importanță veștii.

Cei doi n-au avut încotro și au rămas la cină. Când se pregăteau să plece, cu vreo oră mai târziu decât plănuiseră, paznicul i-a invitat să viziteze farul. Hatsue venise de curând pe insulă și nu fusese niciodată înăuntru.

Paznicul i-a condus mai întâi la căsuța de pază. Au trecut pe lângă mica grădină de zarzavat, în care cu o zi în urmă tocmai semănaseră niște ridiche *daikon*, și au urcat treptele din beton. Farul se înălța pe colină, pe fundalul munților, iar căsuța de pază era aproape de faleza abruptă ce cobora în mare. Raza de lumină de la far se mișca dintr-o parte în alta pe deasupra ei, ca o coloană strălucitoare de fum. Paznicul a deschis ușa, a intrat primul și a aprins lampa. Echerul agățat de tocul ferestrei, masa ordonată pe care se afla registrul de deplasare a navelor, luneta de pe trepedul îndreptat spre fereastră, toate au fost învăluite de lumină.

Paznicul a deschis fereastra, a reglat luneta și a potrivit-o pentru Hatsue.

— Ooo, ce frumos!

Fata a șters lentila cu mâneca și a privit iar, scoțând exclamații de încântare. Arata ici și colo cu degetul, iar Shinji, cu privirea lui atât de ageră, o urmărea și-i explica ce vedea. Uitându-se în continuare prin lunetă, Hatsue i-a arătat o mulțime de luminițe care se zăreau în larg, înspre sud-est.

— Acolo? Sunt vasele cu motor care trag după ele plase de pescuit, din prefectura Aichi.

Luminițele de pe mare păreau că-și au pereche în puzderia de stele de pe cer. Drept înainte se vedea farul de la capul Irako. În spatele lui sclipeau împrăștiate luminițele orașului, iar la stânga, mai slabe, se zăreau cele de la Shinojima.

Mult înspre stânga se vedea farul de la Nomasaki, în peninsula Chita, iar la dreapta lui, luminițele din Toyohama. Cea roșie din mijloc era lumina de pe digul din port. Departe, în dreapta, strălucea lumina de semnalizare pentru avioane din vârful muntelui Ōyama.

Hatsue a scos iarăși un strigăt de admirație. Un vapor uriaș tocmai intrase în raza vizuală a lunetei. De-abia se distingeau cu ochiul liber, însă prin lentilă imaginea lui era atât de clară și frumoasă, încât tânărul și logodnica lui s-au uitat cu schimbul. Părea un vapor mixt, de marfa și pasageri, de vreo două-trei mii de tone, și avea lumini verzi la prora și pe catargul de la pupa. În încăperea din spatele punții de promenadă se vedeau clar scaune și mese acoperite cu ștergere albe, însă nicio persoană. Era, probabil, sala de mese. Avea pereții vopsiți în alb... Dintr-odată, din dreapta și-a făcut apariția un steward în uniformă albă și a trecut pe lângă fereastră... În cele din urmă, vasul a ieșit din raza lunetei, traversând canalul Irako și îndreptându-se către Oceanul Pacific.

Paznicul i-a condus pe cei doi în turnul farului. La parter, aerul era înțesat de mirosul de ulei de la gresoarele, lămpile și canistrele depozitate acolo, iar generatorul de curent duduia. Au urcat pe o scară strâmtă, în spirală, și au ajuns la etaj. Aici, în cămăruța circulară, se năștea raza tăcută de lumină.

De la geam, tinerii priveau raza care mângâia, dintr-o parte în alta, întinderea valurilor întunecate din canalul Irako.

Plin de tact, paznicul i-a lăsat singuri și a coborât scara în spirală.

Cămăruța din vârful farului avea pereții acoperiți cu scânduri de lemn lustruite. Garniturile din alamă ale mașinării străluceau. În jurul becului de cinci sute de wați, lentila groasă care sporea intensitatea luminii până la șaiszeci și cinci de mii de candelă se rotește lent, aruncând sclipiri albe. În clinchetul tipic al farurilor construite în perioada Meiji⁵³, reflexiile lentilei jucau pe

⁵³ Perioadă din istoria Japoniei cuprinsă între anii 1868 și 1912.

peretele circular, alunecând și peste cei doi tineri, cu fețele lipite de geam.

Stăteau unul lângă celălalt și obrajii aproape că li se atingeau. Și-i simțeau dogorind... În fața lor se întindea întunericul de nepătruns, peste care trecea, cu regularitate, raza farului. Reflexiile lentilei continuau să joace în încăpere, tulburate doar când întâlneau în drum o cămașă albă sau un chimono strălucitor...

Shinji se gândea. Trecuseră prin multe greutăți, dar acum nimic nu mai stătea în calea dragostei lor. Erau în sfârșit liberi. Iar zeii nu încetaseră niciodată să-i protejeze. Cu alte cuvinte, chiar micuța lor insulă, cufundată acum în întuneric, le ocrotise fericirea și le împlinise dragostea...

Dintr-odată, Hatsue s-a întors către Shinji, râzând; a scos din mânecă o scoică mică, de culoarea piersicii, și i-a arătat-o.

— O mai ții minte?

— Chiar foarte bine!

Fața i s-a luminat într-un zâmbet, lăsând să i se zărească dinții frumoși. La rândul lui, a scos din buzunarul cămășii fotografia fetei și i-a arătat-o. Hatsue a atins-o ușor cu degetele și i-a înapoiat-o. Ochii i-au sclipit de mândrie la gândul că aceasta îl ocrotise pe băiat în noaptea taifunului. Însă chiar atunci Shinji a ridicat din sprâncene. El știa bine că trecuse încercarea numai prin propriile-i puteri.